

KALENDARZ

POSPOLITY

DOMOWY I GOSPODARSKI,

POLSKI, RUSKI I ŻYDOWSKI,

NA ROK

1854,

ZAWIERAJĄCY W SOBIE 365 DNI,

NA POŁUDNIK KRAKOWSKI

wyrachowany.

ROK PIĄTY.

SPIS KSIĄŻEK

nakładem i drukiem Wawrzyńca Pisza w Bochni wydanych, których także po oznaczonych cenach we wszystkich księgarniach krajowych dostać można.

(Cena w monecie konwencyjnej.)

Ahna F. Nowa Metoda praktyczna i łatwa nauczenia się w krótkim czasie języka niemieckiego, przekład z francuzkiego według 3go wydania z zastósowaniem do użytku młodzi polskiéj, przez Antoniego Tessarczyka. Kurs pierwszy, w dużéj 8. 1851, na pap. maszynowym opr. w okładkę kolorową 30 kr.

Bajki, przypowiastki i powieści dla dzieci, napisane przez Szymona Zajączkowskiego, w 8. 1841, na pap. białym z okładką kolorową 20 kr.
— na pap welinowym z okładką kolorową 30 kr.
— w oprawie ozdobnéj na premie 40 kr.

Ballady i Poezye liryczne Fryderyka Szyllera, tłumaczenia A. Gorczyńskiego. Oddziałów dwa: piérwszy oddział Ballady, drugi Poezye liryczne, w 8. 1844. na pap. welin. z okładką kolor. po zniżonéj cenie obydwie części razem 30 kr.
— w oprawie ozdobnéj na premie 40 kr.

Bojanus Ludwik, O zarazie bydlęcéj, Księgosusz, wyjątek dzieła tegoż o ważniejszych chorobach bydła i koni, opraw. z okładką kolorową 20 kr.

Buchner C. Trzy sposoby suszenia i przechowywania ziemniaków, oraz nauka robienia mączki, według lipskiego wydania, opr. w okładce kolorowéj 20 kr.

Genowefa jedna z najpiękniejszych i najczulszych historyj starożytności, nowo opowiadana dla wszystkich dobrych ludzi, szczególniéj zaś dla matek i dziatek, przez Krzysztofa Schmida, przetłomaczona przez X. J. M. K. T. Wydanie trzecie poprawne, w 12. 1851, na pap. białym drukowym z okładką kolorową i z ryciną 16 kr.
— na papiérze welinowym oprawne 20 kr.
— w oprawie ozdobnéj na premie 30 kr.

Groszówka, czyli: Nauka czytania pisma polskiego dla dzieci, w 8. na pap. drukowym oprawna 3 kr.

Historyja biblijna starego i nowego testamentu, nowo ułożona według X. J. W. w dwóch częściach, dla użytku młodzieży katolickiéj płci obojga, w 12. 1852. opr. w dykturkę z okł. kolor. 24 kr.
— w oprawie ozdobnéj na premie 30 kr.

Krótki rys Jeografii w dwóch kursach dla użytku młodzieży gymnazium niższego i niższych szkół realnych. Przekład z niemieckiego J. Bellingera, podług czwartego, poprawionego i pomnożonego wydania z roku 1853, w 8. na pap. welin. opr. w okładkę 20 kr.
— w oprawie ozdobnéj na premie 30 kr.

Krzyżyk drewniany. Nowa powieść Krzysztofa Schmida o cudownéj opatrzności, tłumaczona przez M. z T. w 12. 1844, na pap. białym drukowym z okładką kolorową 8 kr.
— na pap. welinowym opr. 10 kr.
— w oprawie ozdobnéj na premie 20 kr.

Legendy, książeczka dla dobrych dzieci, w 12. 1847, na pap. białym druk. opr. w okładkę kolor. 8 kr.
— na pap. welinowym 12 kr.
— w oprawie ozdobnéj na premie 20 kr.

KALENDARZ

POSPOLITY,

DOMOWY I GOSPODARSKI,

POLSKI, RUSKI I ŻYDOWSKI,

NA ROK

PO NARODZENIU CHRYSTUSA PANA

1854,

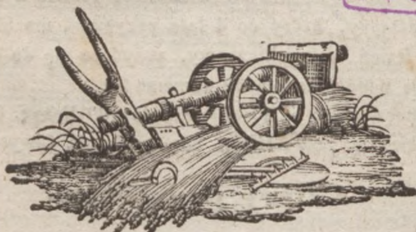
zawiérający w sobie 365 dni,

NA POŁUDNIK

KRAKOWSKI

OBLICZONY.

ROK PIĄTY.

Nakładem i drukiem Wawrzyńca Pisza,

W BOCHNI.

Rok 1854,

jest rokiem zwyczajnym o 365 dniach, a nadto:

7054 lat od stworzenia świata według podania świętego Euzebiusza.
5614 i 15 „ „ „ rachuby Żydów.
4147 od potopu według rachuby kościoła rzymskiego.
1270 i 1271 według rachuby Turków.
1464 od założenia stolicy naszéj Wiédnia.
1154 od założenia Krakowa podług Naruszewicza.
615 od otwarcia salin Wielickich przez Ś. Kunegundę.
595 od założenia miasta Lwowa.
490 od założenia Akademii Krakowskiéj przez Kazimierza Wielkiego.
489 od założenia Akademii Wiédeńskiéj.
414 od czasu wynalezienia sztuki drukarskiéj.
362 od odkrycia Ameryki.
6 od wstąpienia na tron najłaskawiéj nam panującego Monarchy Cesarza Franciszka Józefa Igo.

Obliczenie czasu.

Rok pospolity ma 4 kwartały, czyli: ćwierćroczów, 12 miesięcy, 52 tygodni i jeden dzień, 8,760 godzin, 525,600 minut, 31,536,000 sekund, 1,892,169,000 tercyj, 5,676,480,000 chwil.

Jeden kwartał, czyli ćwierćrocze ma 3 miesiące, albo 13 tygodni.

Jeden miesiąc ma 30 także 31 dni.

Jeden tydzień ma 7 dni.

Jeden tydzień roboczy obejmuje tylko 6 dni roboczych (powszednich).

Jeden dzień z nocą ma 24 godzin.

Jedna godzina ma 60 minut.

Jedna minuta ma 60 sekund.

Jedna sekunda ma 60 tercyj.

Jedna tercyja ma 3 chwile.

Trzy powolne uderzenia pulsu zajmują prawie 2 sekundy.

Rok przestępny, który co 4 lata przypada, ma 52 tygodni i 2 dni, czyli 366 dni. Dzień ten nadliczbowy, przydaje się do miesiąca Lutego, który to miesiąc wtedy ma dni 29 zamiast 28.

Sto lat, począwszy od 1 włącznie do 100 licząc, tworzy wiek czyli stulecie. Wiek bieżący jest XIXtym od narodzenia Chrystusa.

Cztéry pory roku.

Wiosna	rozpoczyna się	dnia 20 Marca	o godz.	11	min.	32 w nocy.
Lato	„	„ dnia 21 Czerwca	„	8	„	19 wieczór.
Jesień	„	„ dnia 23 Września	„	10	„	24 rano.
Zima	„	„ dnia 22 Grudnia	„	4	„	11 rano.

Liczby zwrotów Kalendarskich.

Podług nowego Kalendarza.		*Podług starego Kalendarza.*	
Złota Liczba	12	Złota Liczba	12
Epakta	I	Epakta	XII
Okrąg Słońca	15	Okrąg Słońca	15
Poczet Rzymski	12	Poczet Rzymski	12
Litera Niedzielna	A	Litera Niedzielna	C

Święta Ruchome.

Podług nowego Kalendarza.		*Podług starego Kalendarza.*	
Niedziela Starop.	12. Lutego	Niedziela Starozap.	7. Lutego
Popielec	1. Marca	Popielec	24. Lutego
Wielkanoc	16. Kwiet.	Wielkanoc	11. Kwiet.
Wniebowst. Pańskie .	25. Maja	Wniebowst. Pańskie	20. Maja
Zielone Swiątki . .	4. Czerw.	Zielone Swiątki . .	30. Maja
Niedziela S. Trójcy .	11. Czerw.	— —	—
Boże Ciało	15. Czerw.	— —	—
Niedz. 1. Adwentu .	3. Grudnia.	Niedz. 1. Adwentu	28. Listop.

Suche dni: 8. 10. 11. Marca; 7. 9. 10. Czerwca; 20. 22. 23. Września; 20. 22. 23. Grudnia. — Karnawału dni 54. t. j. Niedziel 8. —

Zaćmienia w roku 1854.

W roku 1854 przypadają dwa zaćmienia słońca i dwa księżyca, z tych wszystkich atoli jedno tylko bardzo małe zaćmienie księżyca w naszych stronach będzie widziane. Będzie ono dnia 4. Listopada wieczór. Początek jego o g. 10. m. 5. — Środek o g. 10. m. 32. — Koniec o g. 10. m. 59. — Będzie atoli bardzo małe, zaledwie dwudziesta czwarta część tarczy księżyca od góry będzie zaćmieniona, tak iż to żadnéj zmiany w świetle księżyca nie zrobi i tylko posiadający wźrok dobry lub opatrzeni lunetą dostrzedz je będą mogli.

Oprócz tego dnia 13. Marca o g. 4. min. 24. rano zostanie zakryty przez księżyc płaneta Mars świécący jako gwiazda duża koloru miedzianego. —

O Płanecie panującym w roku 1854.

(Według 100letniego Kalendarza.)

Rok 1854, podług starożytnych mniemań, zostaje jak każdy inny pod zarządem dwóch płanet. Z tych pierwszy *Saturn* rządzi do wiosny, poczem rządy odbiera drugi płaneta *Jowisz*.

***Saturn* rządem swoim wróży zimę z początku mokrą i dżdżystą, ale od 21. Grudnia zacznie sypać śniegniem i mrozy chwycą, tak, iż zima pociągnie się do Kwietnia. —**

***Jowisz* odebrawszy rządy z wiosną wróży rok dosyć dobry, więcéj wilgotny niż suchy, ale późny tak, że zbiory przypadną może o 3 tygodnie późniéj niż zwykle. —**

Wiosna pod takim rządem bywa do połowy Maja chłodna i mokra, potem 10 do 18 dni pięknych a w końcu znów wilgoć i chłodno. —

Lato z początku chłodne i mokre, późniéj dobre i z wielą burzami, bo to rok Jowisza, w końcu nawet gorąca. —

Jesień z małemi bardzo wyjątkami pełna dészczów i mgły.

Zima z początkiem przez kilka dni mroźna — pełna śniegu, ku końcu zaś zupełnie łagodna bez śniegu ale bardzo wietrzna. —

Rok taki bywa dobry na jęczmiony. Jeżeli nie będzie suszy, należy sobie zrobić zapas jęczmienia, bo go potem i przez dwa lata może niebyć. Wyki udają się także dobrze, Bywa mało owsa, grochu i prosa; len i konopie bywają drobne ale dobre. W niektórych miejscach bywa dość siana i potrawu, równie jak kapusty i karpieli. — Należy sobie zrobić dobry zapas siana, słomy i paszy bo przez dwa lata następujące nie będzie ich wiele. — Na wiosnę i w jesieni nie trzeba pędzić owiec na zasiéwy, bo rok będzie pożny. Z oziminą należy się spieszyć, szczególnie z pszenicą. —

Owoców będzie bardzo mało. — Wichrów dość ale tylko podczas topnienia śniegów. —

Robactwa z wyjątkiem myszy w jesieni, nie będzie wiele. — Rok taki bywa zdrowy. —

Miejsce Słońca.

						od	do
					Znak	Stopni	
Od 21. Stycznia	do 19. Lutego	słońce w znaku	Wodnika	♒	300	—	330
„ 19. Lutego	„ 21. Marca	„ „	Ryb	♓	330	—	360
„ 21. Marca	„ 20. Kwietnia	„ „	Barana	♈	0	—	30
„ 20. Kwietnia	„ 21. Maja	„ „	Byka	♉	30	—	60
„ 21. Maja	„ 22. Czerwca	„ „	Bliźniąt	♊	60	—	90
„ 22. Czerwca	„ 23. Lipca	„ „	Raka	♋	90	—	120
„ 23. Lipca	„ 23. Sierpnia	„ „	Lwa	♌	120	—	150
„ 23. Sierpnia	„ 23. Września	„ „	Panny	♍	150	—	180
„ 23. Września	„ 21. Paździer.	„ „	Wagi	♎	180	—	210
„ 24. Paździer.	„ 22. Listopada	„ „	Niedźw.	♏	210	—	240
„ 22. Listop.	„ 22. Grudnia	„ „	Strzelca	♐	240	—	270
„ 22. Grudnia	„ 21. Stycznia	„ „	Kozioroz.	♑	270	—	300

Feryę sądowe.

Wszystkie niedziele i święta uroczyste; od Bożego Narodzenia do trzech Króli; od Niedzieli kwietniéj do Poniedziałku wielkanocnego; w dni krzyżowe; dziesięć dni ostatnich miesiąca Lipca i dziesięć dni pierwszych miesiąca Października.

W sądach górniczych, dni niedzielne i świąteczne, tudzież dni suplikacyi publicznych.

Dni wolne od stawania w sądach dla żydów, przypadają w następujące ich święta: Nowy rok przez dwa dni; na święto pojednania; na święto kuczek przez dwa piérwsze i dwa ostatnie dni; na Wielkanoc przez dwa piérwsze i dwa ostatnie dni; na Zielone święta przez dwa dni.

Styczeń ma dni 31. Henwar. Januarius.

Kalendarz polski.		Kalendarz ruski.	
Ew. u Mat. ś. w rozd. 2. Gdy się nar. Jez. w Bethl. Juda, za dni k. He.			
1 N.	Nowy rok Almach. m.	20	N. 4 Ad. Ihnatya B.
2 P.	Makarego	21	Jułyanny mucz.
3 W	Genowefy panny	22	Anastazyi mucz.
4 S.	Tytusa B.	23	10 Muczen.
5 C.	Telesfora męcz.	24	Wigil. do Rozdest. †
6 P.	Trzech Króli ☽	25	Rozd. Chr. Hł. 6
7 S.	Walentego	26	Sobor. P. Bohorod.
Ew. u Łukasza ś. w. rozd. 2. O Chrystusie w 12 latach.			
8 N.	1. po 3 K. Seweryna	27	N. 1 po R. Stefana m.
9 P.	Marcyliusza	28	2000 Muczen.
10 W	Agatona	29	SS. Młod. 14000
11 S.	Higiniusza	30	Anysyi mucz.
12 C.	Honoraty p.	31	Mełanyi prep.
13 P.	Godfryda wyzn.	1	Henwar 1854 ob. hos.
14 S.	Hilarego	2	Sylwestra pap.
Ewang. u Jana ś. w rozd. 2. O godach w Kanie Galilejskiéj.			
15 N.	2. po 3 K. Imię Jezus.	3	N. 2 po R. Małach. pr.
16 P.	Marcellego	4	Sobor. 70 apost.
17 W	Antoniego opata	5	Theopempta †
18 S.	Pryski p.	6	Bohojawlenije
19 C.	Ferdynanda wyzn.	7	Sobor. S. Joanna
20 P.	Fabiana i Sebastiana m.	8	Heorhia prepod.
21 S.	Agniészki p.	9	Połyjewkta
Ewang. u Mat. ś. w rozd. 8. O oczyszczeniu trędowatego.			
22 N.	3. po 3 K. Wincent. ☾	10	N. 1 po B. Hryhoria
23 P.	Zaślub. N. Maryi P.	11	Fteodosya prepod.
24 W	Tymoteusza b.	12	Tatyanny mucz.
25 S.	Nawróc. ś. Pawła	13	Jermyta mucz.
26 C.	Polikarpa	14	SS. Otec w Synai
27 P.	Jana Chr.	15	Pawła Ftywejsk.
28 S.	Karola wielk.	16	Petra Weryhy
Ewang. u Mat ś. w rozd. 8. O wzruszeniu wielkiem na morzu.			
29 N.	4. po 3 K. Franc. S.	17	N. 2 po B. Antona w.
30 P.	Martyny	18	Aftanasya i Kiryłło
31 W	Piotra wyzn.	19	Makarya pror.

Piérwsza kwad. dnia 6 o godz. 5 min. 7 rano. Od 1go do 4go śnięg i mróz, potém nieco zelżeje, ale od 11 na nowo mrozy chwycą.

Pełnia dnia 14 o godz. 10 min. 30 rano, dnia 14 mróz przy wietrze wschodnim, 15 śnieg, 17 dészcz, poczem znowu śniegi spadną.

Ostatnia kwad. dnia 22 o godz. 2 min. 42 rano, dnia 22 i 23 silne mrozy przy stałéj pogodzie, 25 łagodnie.

Nów dnia 28 o godz. 6 min. 31 wieczór, dnia 26 dészcz i pochmurno do końca miesiąca. —

Luty ma dni 28. Fevral. Februarius.

Kalendarz polski.			Kalendarz ruski.
1 S.	Ignacego bisk.	20	Jeuftymia wełyk.
2 C.	N. M. P. Gromnicznéj	21	Maksyma prepod.
3 P.	Błażeja bisk. m.	22	Timoftea apost.
4 S.	Weroniki p. ☽	23	Kłymenta Jepisk.

Ewang. u Mat. ś. w rozd. 13. O nasieniu dobrym i kąkolu.

5 N.	5. po 3 K. Agaty p.	24	N. 3 po B. Xenyi pr.
6 P.	Doroty p.	25	Hryhorya Bohosł.
7 W	Romualda opata	26	Xenofonta
8 S.	Jana z Malty	27	Joana Ch.
9 C.	Apolonii p.	28	Efrema prepod.
10 P.	Scholastyki p.	29	Ihnatya Jep. mucz.
11 S.	Dezydera	30	Trech Swiatyteli

Ewang. u Mat. ś. w rozd. 20. O robotnikach w winnicy.

12 N.	Starozap. Eulalii	31	N. 4 po B. Kyra i Joa.
13 P.	Juliana męcz. (pełnia)	1	Fevral. Tryfonia m.
14 W	Walentego kap. m.	2	Strytenyje Hosp.
15 S.	Fausta i Jowity m. m.	3	Symeona Boh.
16 C.	Julianny p.	4	Isydora prep.
17 P.	Sabina bisk.	5	Ahaftyi mucz.
18 S.	Konstancyi p.	6	Wukoła

Ewang. u Łukasza ś. w rozd. 8. O nasieniu i wielorakiéj roli.

19 N.	Mięsopust. Konrada	7	N. 5 po B. Parftenya
20 P.	Eleutera ☾	8	Fteodora m.
21 W	Eleonory p.	9	Nykyfora m.
22 S.	Piotra Kat.	10	Charłampia
23 C.	Łazarza	11	Własya S.
24 P.	Macieja apost.	12	Mełetya Archiep.
25 S.	Wiktoryny	13	Martyniana

Ewang. u Łukasza ś. w rozd. 18. Jezus przepowiada swą mękę.

26 N.	Zapustna. Alexandra	14	N. Miasop. Auxentya
27 P.	Anastazyi (nów)	15	Onysyma ap.
28 W	Romana opata	16	Pamfyła mucz.

Piérwsza kwadr. dnia 4 o godz. 11 min. 56 w nocy. Od 1 aż do 13 czas łagodny dészczem przeplatany.

Pełnia dnia 13 o godz. 4 min. 16 rano, od 13 do 18 śniegi z dészczami i wichrami ale bez mrozów.

Ostatnia kwad. dnia 20 o godz. 12 min. 3 w południe, od 19 do 25 pochmurno i zimno, 25 dészcz.

Nów dnia 27 o godz. 5 min. 58 rano, dnia 28 i 29 pogoda i mróz.

Marzec ma dni 31. Mart. Martius.

Kalendarz polski.		Kalendarz ruski.	
1 S.	Popiel. Albina bisk. †	17	Fteodora
2 C.	Heleny ces. wdowy	18	Lwa Papy Rym.
3 P.	Kunegundy	19	Archyppa
4 S.	Kazimierza kr. pol.	20	Leona Ep.

Ewang u Mat. ś. w rozd. 4. O czarcie kuszącym Jezusa.

5 N.	1. Wstęp. Fryderyka	21	N. Syrop. Thymothea
6 P.	Bazylego ☽	22	Post Wel. SS. MM. †
7 W	Tomasza z Akwinu	23	Połykarpa Jep.
8 S.	Such. Jana Boż. †	24	Obrit. Hław. Joan.
9 C.	Franciszki Rzym.	25	Sub. zaduszna
10 P.	40 Męczenników †	26	Porfyria Archiep.
11 S.	Konstantyna †	27	Prokopia

Ewang. u Mat. ś. w rozd. 17. O Przemienieniu Pańskim.

12 N.	2. Sucha. Grzegorza	28	N. Wstup. Wasyłia p.
13 P.	Rozyny	1	Mart. Jewdoki m.
14 W	Zacharyasza 🌕	2	Fteodota mucz.
15 S.	Izabelli i Leoncyi p.	3	Jewtropia m.
16 C.	Heryberta b.	4	Heresyma prep.
17 P.	Gertrudy p.	5	Konona mucz.
18 S.	Edwarda	6	SS. 42 Muczen.

Ewang. u Łukasza ś. w rozd. 11. O wyrzuceniu czarta.

19 N.	3. Głucha. Józefa Ob.	7	N. 2 Postu. Wasyłam.
20 P.	Eufemii i Teodozyi	8	Fteofyłaka prep.
21 W	Benedykta op. ☾	9	SS. 40 Mucz.
22 S.	Katarzyny król.	10	Kondrata m.
23 C.	Wiktora	11	Sofronia patr.
24 P.	Gabryela	12	Fteofana prep.
25 S.	Zwiastowanie N. M. P.	13	Nikyfora

Ewang. u Jana ś. w rozd. 6. O nakarmieniu 5000 ludzi.

26 N.	4. Srodop. Teodora	14	N. 3 Postu. Wenedyk.
27 P.	Jana pustelnika	15	Ahapia mucz.
28 W	Syxta pap. 🌑	16	Sawyna m.
29 S.	Eustazego opata	17	Aleksia prep.
30 C.	Kwiryna m.	18	Kyryłła Archiep.
31 P.	Kornelli i Balbiny pp	19	Chrysanfta m.

Piérwsza kwad. dnia 6 o godz. 8 min. 29 wieczór, aż do 8 mroźno i pełno śniegów, wichrów i dészczów.

Pełnia dnia 14 o godz. 7 min. 12 wieczór, dnia 8 i 9 śnieg z dészczem, czas przykry, od 10 chwycą mrozy do 21.

Ostatnia kwad. dnia 21 o godz. 7 min. 21 wieczór, od 22 do 24 dészcz i śnieg do 25, poczem znowu mróz do 27.

Nów dnia 28 o godz. 6 min. 11 wieczór, do końca miesiąca pochmurno i dészcz.

Kwiecień ma dni 30. Aprił. Aprilis.

Kalendarz polski.		Kalendarz ruski.	
1 S.	Hugona biskupa	20	Prep. Otec.
Ew. u Jana ś. w rozd. 8. O żydach, którzy chcieli ukamienować Jezusa.			
2 N.	5 Biała. Francisz. z P.	21	N. 4 Postu. Jakowa
3 P.	Pankracego	22	Wasyłya jep.
4 W	Izydora biskupa	23	Nykona prep.
5 S.	Wincentego Fer. ☽	24	Zacharyi
6 C.	Celestyna pap.	25	Błahowiszcze P. B.
7 P.	Epifaniusza męcz.	26	Sobor Hawryiła
8 S.	Dyonizego bisk.	27	Matrona Sel.
Ew. u Mat. ś. w rozd. 21. O wjeździe Jezusa do Jerozolimy.			
9 N.	6 Kwiet. Dymitra	28	N. 5 Postu. Iłariona
10 P.	Ezechiela pror.	29	Marka Ew.
11 W	Leona pap.	30	Joanna Listw.
12 S.	Juliusza pap.	31	Ipatya jepisk.
13 C.	Wielki Czw. Idy p. ○	1	Aprił. Maryi Jeh.
14 P.	Wielki P. Waleryana	2	Tyta
15 S.	Wielka Sob. Ludwiny	3	Nikity
Ewang. u Mar. ś. w rozd. 16. O zmartwychwstaniu Jezusa.			
16 N.	Wielkanoc. Turybius.	4	N. 6 Postu. Josyfa pr.
17 P.	Ponied. Wielk. Rudol.	5	Fteodula m.
18 W	Apoloniusza męcz.	6	Jewtychia
19 S.	Wernera	7	Hrehoria
20 C.	Agniészki Policyan. ☾	8	Irodiona apost.
21 P.	Anselma bisk.	9	Jewpsychia
22 S.	Sotera i Kajetana	10	Terentia mucz.
Ewang. u Jana ś. w rozd. 20. O ukazaniu się Jezusa uczniom.			
23 N.	1 Przewo. Wojciecha	11	N. Woskres Hosp.
24 P.	Jérzego m.	12	Poned. Woskr. Hosp.
25 W	Marka ewang.	13	Wtorek Woskr. Hosp.
26 S.	Kleta i Marcella mm.	14	Martyna prep.
27 C.	Anastazego p. ●	15	Arystarcha apost.
28 P.	Teofila bisk.	16	Ahapii m.
29 S.	Piotra Wielk.	17	Symeona prep.
Ewang. u Jana ś. w rozd. 10. O Chrystusie dobrym pastérzu.			
30 N.	2 Grobu. Katarzyny	18	N. 1 po W. Joanna pr.

Pierwsza kwad. dnia 5 o god. 4 min. 42 po południu, od początku aż do 9 czas bardzo przyjemny.

Pełnia dnia 13 o godz. 7 min. 16 rano, od 9 do 14 dészcze i przymrozki, potém mgły i chłodno.

Ostatnia kwad. dnia 20 o godz. 1 min. 33 w nocy, czas nader zmienny, i choć dość ciepły jednak dżdżysty.

Nów dnia 27 o godz. 7 min. 33 rano, do końca miesiąca pogodnie lubo nie gorąco.

Maj ma dni 31. Maj. Majus.

Kalendarz polski.			Kalendarz ruski.
1 P.	Filipa i Jakóba ap.	19	Iwan i Panf.
2 W	Zygmunta męcz.	20	Fteodora prep.
3 S.	Znalez. św. Krzyża	21	Januario mucz.
4 C.	Floryana m.	22	Fteodora Sykeota
5 P.	Piusa V. pap. ☽	23	Heorhia mucz.
6 S.	Benedykta	24	Sawwy mucz.
Ewang. u Jana ś. w rozd. 16. O odejściu Jezusa do Ojca.			
7 N.	3 po W. Domicelli	25	N. 2 po W. Marka Je.
8 P.	Stanisława bisk.	26	Wasyłya mucz.
9 W	Grzegorza Nazya.	27	Symeona P.
10 S.	Antonina bisk. w.	28	Jasona i Sot.
11 C.	Beatryksy panny	29	9 Muczen.
12 P.	Pankracego męcz. ☺	30	Jakowa pror.
13 S.	Serwacego	1	Maj. Jeremyi pr.
Ewang. u Jana ś. w rozd. 16. O przyczynie odejścia Jezusa.			
14 N.	4 po W. Bonifacego	2	N. 3 po W. Aftanasya
15 P.	Zofii i 3 córki	3	Tymoftea mucz.
16 W	Jana Nepomucena	4	Pełahyi m.
17 S.	Ubalda	5	Iryny
18 C.	Feliksa kapucyna	6	Jowa prawodnaho
19 P.	Piotra Celestyna ☾	7	Wospom. Kresta
20 S.	Bernarda Sen.	8	Joanna Boh.
Ewang. u Jana ś. w rozd. 16. O skutku prośby w imię Jezusa.			
21 N.	5 po W. Heleny p.	9	N. 4 po W. P. M. Nyk.
22 P.	Julii panny } Dni krzyżowe	10	Symona apost.
23 W	Dezydery. } Dni krzyżowe	11	Mokia S.
24 S.	Joanny w. } Dni krzyżowe	12	Jepyfania
25 C.	Wniebowstąp. Pańsk.	13	Hłykeryi mucz.
26 P.	Filipa Neryusza w. ●	14	Izydora m.
27 S.	Jana pap.	15	Pachomia
Ew. u Jana ś. w rozd. 15 i 16. O przyjściu pocieszyciela Ducha ś.			
28 N.	6 po W. Wilhelma	16	N. 5 po W. Theodata
29 P.	Maksymiliana b.	17	Andronika apost.
30 W	Feliksa pap.	18	Fteodora m.
31 S.	Petronelli panny	19	Patrykia Jep.

Piérwsza kwad. dnia 5 o godz. 10 min. 49 rano, dnia 2 bardzo pięknie i gorąco, 4 przy wietrze północnym śnieg.

Pełnia dnia 12 o godz. 4 min. 56 po południu, ranki chłodne potém pogoda burzami przeplatana.

Ostatnia kwad. dnia 19 o godz. 7 min. 52 rano, do 22 dosyć pogodnie lubo nie bez dészczu, 23 pochmurno.

Nów dnia 26 o godz. 10 min. 6 wieczór, 24, 25 aż do 29 pochmurno i chłodno, dwa ostatnie dni dżdżyste.

Czerwiec ma dni 30. Junyi. Junius.

Kalendarz polski.			Kalendarz ruski.
1 C.	Nikodema męcz.	20	Wozn. Hosp. Ftałatea
2 P.	Erazma bisk.	21	Konstanty i Jełeny
3 S.	Klotyldy kr. †	22	Wasyłyja

Ewang. u Jana ś. w rozd. 14. O zesłaniu Ducha św.

4 N.	Zielone Św. Kwir. ☽	23	N. 6 po W. Michaiła
5 P.	Ziel. Św. Bonifacego	24	Symeona prep.
6 W	Norberta opata	25	Tretye ob.
7 S.	Such. Roberta b. †	26	Karpa
8 C.	Medarda bisk.	27	Teraponta
9 P.	Felicyana m. †	28	Nykity prep.
10 S.	Małgorzaty kr. †	29	Fteodozyi

Ewang. u Łukasza ś. w rozd. 6. O potrzebie ludzkości i litości.

11 N.	1 SS. Trójcy. Bar. ☺	30	N. Sosz. ś. Ducha. Iza.
12 P.	Jana S. F.	31	SS. Troycy. Jermya
13 W	Antoniego z Padwy	1	Juny. Justyna mucz.
14 S.	Bazylego wyzn.	2	Nykyfora
15 C.	Boże Ciało. Wita i M.	3	Łukiłłyana mucz.
16 P.	Franciszka Reg.	4	Mytrofana patr.
17 S.	Adolfa bisk. ☾	5	Doroftea jep.

Ewang. u Łukasza ś. w rozd. 14. O wezwaniu na wieczerzę.

18 N.	2 po Św. Marka i Mar.	6	N. 1 po S. Wysaryona
19 P.	Gerwazego i Protaz.	7	Fteodora jep.
20 W	Silweryusza	8	Fteodora mucz.
21 S.	Alojzego Gonz.	9	Kyryłła archiep.
22 C.	Paulina bisk.	10	Tyło Chr. Tymoft. jep.
23 P.	Serca Jez. Sidonia	11	Warftołomea ap.
24 S.	Jana Chrz.	12	Onufrya prep.

Ewang. u Łukasza ś. w rozd. 15. O zgubionéj owcy i o groszu.

25 N.	3 po Św. Jakóba st. ●	13	N. 2 po S. Post do P. †
26 P.	Jana i Pawła mm.	14	Jełyssea pror.
27 W	Władysława kr. w.	15	Amosa pror.
28 S.	Leona pap. †	16	Tychoma prep.
29 C.	Piotra i Pawła ap.	17	Manuiła
30 P.	Emilii i Lucyny mm.	18	Leontia mucz.

Piérwsza kwad. dnia 4 o godz. 2 min. 0 w nocy, aż do 8 rankami szron i nie bardzo gorąco.

Pełnia dnia 11 o godz. 0 min. 50 w nocy, od 8 do 21 bardzo pięknie lubo w południe często dészcz krótki.

Ostatnia kwad. dnia 17 o godz. 3 min. 33 po południu, pogoda dość stała, rankami mgły, od 21 wietrzno.

Nów dnia 25 o godz. 1 min. 21 po południu, dnia 24 szron, potem parno, koniec miesiąca zmienny.

Lipiec ma dni 31. Juł'yi. Julius.

Kalendarz polski.			Kalendarz ruski.
1 S.	Teobalda opata	19	Judy apost.
Ewang. u Łukasza ś. w rozd. 5.	*O obfitym Piotra połowie ryb.*		
2 N.	4 po Św. Nawié. P. M.	20	N. 3 po S. Meftodya
3 P.	Eulogiusza ☽	21	Jułyana mucz.
4 W	Udalryka	22	Eusewija mucz.
5 S.	Domicyusza	23	Ahrypiny m.
6 C.	Izajasza pror.	24	Rozdest. Joanna.
7 P.	Estery kr.	25	Fewronyi prep.
8 S.	Elżbiety kr. wd.	26	Dawyda Set.
Ewang. u Mateusza ś. w rozd. 5.	*O sprawiedliwości.*		
9 N.	5 po Św. Jana z Dukli	27	N. 4 po S. Sampsona
10 P.	Amalii panny ☺	28	Kyra i Joanna †
11 W	Pelagii męcz.	29	Petra i Pawła
12 S.	Jana Gwalberta w.	30	Sobor 12. Apost.
13 C.	Małgorzaty panny	1	Jułyi. Kosm. i Dam.
14 P.	Bonawentury doktora	2	Poło. Ryz. Bohorod.
15 S.	Henryka	3	Jakynfta mucz.
Ewang. u Marka ś. w rozd. 8.	*O nakarmieniu 4000 ludzi.*		
16 N.	6 po Św N. M. P. Szk.	4	N. 5 po S. Andreja A.
17 P.	Aleksego wyzn. ☾	5	Aftanasya Afron.
18 W	Szymona z Lipnicy	6	Sysoa Weł.
19 S.	Winc. de Paula	7	Thomy prep.
20 C.	Czesława wyzn.	8	Prokopya mucz.
21 P.	Pauliny p.	9	Pankratya jep. m.
22 S.	Maryi Magd.	10	45 Muczenik.
Ewang. u Mat. ś. w rozd. 7.	*O fałszywych Prorokach.*		
23 N.	7 po Św. Teofila m.	11	N. 6 po S. Jeufymii m.
24 P.	Krystyny panny	12	Prokła mucz.
25 W	Jakóba ap. ●	13	Hawryiła arch.
26 S.	Anny matki N. M. P.	14	Akyły ap.
27 C.	Pantaleona	15	Kiryka i Juły
28 P.	Innocentego	16	Aftynohema jep.
29 S.	Marty M.	17	Maryny mucz.
Ewang. u Łukasza ś. w rozd. 16.	*O szafarzu niesprawiedliwym.*		
30 N.	8 po Św. Kunegundy	18	N. 7 po S Jemyły m.
31 P.	Ignacego Lojoli	19	Makryny prep.

Piérwsza kwad. dnia 3 o godzinie 2 min. 11 po południu, pocznie się Lipiec chłodno aż do 9 lubo bez deszczu.

Pełnia dnia 10 o godz. 7 min. 44 rano, dnia 12 gorąco, 13, 14 upały przeplatane burzami.

Ostatnia kwad. dnia 17 o god. 1 min. 44 w nocy, czas piękny, chwilowo tylko drobny dészcz.

Nów dnia 25 o godz. 4 min. 35 rano, do końca miesiąca sucho i gorąca.

Sierpień ma dni 31. Awhust. August.

	Kalendarz polski.		Kalendarz ruski.
1 W	Piotra w Okowach ☽	20	Iłyi proroka
2 S.	N. M. P. Anielsk.	21	Symeona pror.
3 C.	Znal. ś. Szczepana	22	Maryi Mahdałyny
4 P.	Dominika wyzn.	23	Trofyma m.
5 S.	N. M. P. Snieżnéj	24	Chrystyny m.
E. u Łukasza ś. w rozd. 19. Gdy się Jezus do Jerozolimy zbliżał.			
6 N.	9 po Św. Przem. P.	25	N. 8 po S. Usp. ś. An.
7 P.	Kajetana wyzn.	26	Jermołaja m.
8 W	Cyryaka męcz. ☺	27	Pantałejmona m.
9 S.	Romana	28	Prochora apost.
10 C.	Wawrzyńca męcz.	29	Kallinika
11 P.	Zuzanny panny	30	Syły apost.
12 S.	Klary panny	31	Zapust do Uspenya.
Ewang. u Łukasza ś. w rozd. 18. O faryzeuszu i celniku.			
13 N.	10 po Św. Hippolita	1	Awhust. N. 9 po S. Pr.
14 P.	Euzebiusza †	2	Stefana m.
15 W	Wniebowz. N. M. P. ☾	3	Isaakya pr.
16 S.	Rocha wyzn.	4	7 Otrokow
17 C.	Anastazego bisk.	5	Jewsyhnyja m.
18 P.	Heleny męcz.	6	Preobraz. Hospod.
19 S.	Hyacynta	7	Demetrya P. M.
Ewang. u Marka ś. w rozd. 7. O głuchym i niemym.			
20 N.	11 po Św. Stefana kr.	8	N. 10 po S. Jemył. je.
21 P.	Anastazyi	9	Mateja apost.
22 W	Joachima	10	Ławrentya
23 S.	Filipa bisk. ●	11	Jewpła m.
24 C.	Bartłomieja	12	Fotya m.
25 P.	Ludwika króla	13	Maksyma prep.
26 S.	Zefiryna pap.	14	Michea pror. †
E. u Łuk. ś. w rozd. 10. O zranio. i miłosier. wzrusz. Samaryt.			
27 N.	12 po Św. NMP. Pocz.	15	N. 11 po S. Uspe. Boh.
28 P.	Augustyna bisk.	16	Dyomyda
29 W	Scięc. ś. Jana i Bronisł.	17	Wyrona m.
30 S.	Róży Lim.	18	Flora i Ławra m.
31 C.	Rajmunda wyz. ☽	19	Andrea m.

Pierwsza kwad. dnia 1 o godz. 11 min. 47 w nocy, od 1 do 4 ciepło i pogodnie, poczem czas niestały.

Pełnia dnia 8 o godz. 2 min. 37 po południu, do 11 pochmurno, poczem ciepła pogoda.

Ostatnia kwad. dnia 15 o godz. 3 min. 9 po południu, od 15 do 21 pełno deszczu lubu nie ciągle tylko przerwami.

Nów dnia 23 o godz. 7 min. 20 wieczór, czas pogodny jeżeli będzie wiatr wschodni do 26.

Pierwsza kwad. dnia 31 o godz. 7 min. 26 rano, do końca miesiąca pochmurno.

Wrzesień ma dni 30. Sentiabr. September.

Kalendarz polski.		Kalendarz ruski.	
1 P.	Anioła Str.	20	Samuiła proroka
2 S.	Stefana kr.	21	Thaddeja apostoła

Ewan. u Łuk. ś. w rozd. 17. O uzdrowieniu 10 trędowatych.

3 N.	13 po Św. Joachima.	22	N. 12 po S. Ahaftonika
4 P.	Rozalii p.	23	Łuppa m.
5 W	Urbana pap.	24	Jewłychia m.
6 S.	Zacharyasza pror.	25	Warftołomea
7 C.	Reginy panny	26	Adryana m.
8 P.	Narodz. N. M. P.	27	Pimona prep.
9 S.	Gorgoniusza	28	Mojseja muryna

Ewang. u Mat. ś. w rozd. 6. Nikt nie może dwóm panom służyć.

10 N.	14 po Św. Imię NMP.	29	N. 13 po S. Usikn. Jo.
11 P.	Prota i Jacka m. m.	30	Aleksandra patr.
12 W	Tobiasza wyzn.	31	Położ. Pojarz. P. B.
13 S.	Aureliusza bisk.	1	Sentiabr. Symona
14 C.	Podwyż. ś. Krzyża	2	Mamanta m.
15 P.	Nikodema męcz.	3	Anftyma m.
16 S.	Ludomiły męcz.	4	Wawyły m.

E. u Łuk. ś. w rozd. 7. W ów czas, gdy Jez. szedł do miasta Naim.

17 N.	15 po Św. Lamberta	5	N. 14 po S. Zacharyi
18 P.	Tomasza	6	Cudo ś. Michaiła
19 W	Teodora	7	Sozonta m.
20 S.	Such. Eustachius. †	8	Rozdest. Bohorod.
21 C.	Mateusza apost.	9	Joakima i Anny
22 P.	Maurycego męcz. †	10	Mynodory prep.
23 S.	Tekli p. i męcz. †	11	Fteodory prep.

Ewang. u Łuk. ś. w rozd. 14. O uzdrowieniu opuchłego.

24 N.	16 po Św. Władysł.	12	N. 15 po S. Awtenom.
25 P.	Kleofasa m.	13	Kornyła m.
26 W	Justyny m.	14	Wozdwyżen. c. kryża
27 S.	Kosmy i Dam.	15	Nykity m.
28 C.	Wacława kr. m.	16	Jewfymyi
29 P.	Michała Archanio	17	Sofii mucz.
30 S.	Hieronima dokt.	18	Jewmenia prep.

Pełnia dnia 6 o godz. 10 min. 37 wieczór, od początku miesiąca aż do 10 pochmurno i deszcze, od 10 do 14 pogoda.

Ostatnia kwad. dnia 14 o godz. 7 min. 50 rano, od 14 do 17 deszcz, potem od 17 do 20 pogoda, znowu 21 deszcz.

Nów dnia 22 o godz. 9 min. 22 rano, od 21 do 25 deszcz, poczem rankami mgły i czas dosyć pogodny.

Pierwsza kwad. dnia 29 o godzinie 1 min. 57 po południu, do końca miesiąca pogoda.

Październik ma dni 31. Oktiabr. October.

Kalendarz polski.		Kalendarz ruski.	
Ewang. u Mat. ś. w rozd. 22. O miłości Boga i bliźniego.			
1 N.	17 po Św. NMP. Róż.	19	N. 16 po S. Trofima
2 P.	Aniołów stróżów	20	Jewstafya m.
3 W	Kandyda p.	21	Kodrata ap.
4 S.	Franciszka Seraf.	22	Foki mucz.
5 C.	Placyda m.	23	Zaczatye Joanna
6 P.	Fryderyka m. ☺	24	Thekły m.
7 S.	Marka pap.	25	Eufrozyny prepod.
Ewang. u Mat. ś. w rozd. 9. O uzdrowieniu paralityka.			
8 N.	18 po Św. Brygidy	26	N. 17 po S. Joan. Boh
9 P.	Dyonizego Areopag.	27	Kałystrata m.
10 W	Franciszka Borg.	28	Charytona prep.
11 S.	Emiliana wyzn.	29	Kyriaka
12 C.	Maksymiliana b.	30	Hryhorya jep.
13 P.	Edwarda kr.	1	Oktiabr. Pokrow. Boh
14 S.	Kaliksta pap. ☾	2	Kypryana jep.
Ewang. u Mateusza ś. w rozd. 22. O wezwanych na gody.			
15 N.	19 po Św. Jadwigi	3	N. 18 po S. Dyonysya
16 P.	Gawła opata	4	Jerofteja jep.
17 W	Florentego bisk.	5	Charytyny m.
18 S.	Łukasza ewang.	6	Ftomy apost.
19 C.	Jana Kant.	7	Serhya Wakoha
20 P.	Przen. ś. Wojciecha	8	Pełakyi prep.
21 S.	Urszuli p. m. ●	9	Jakowa apost.
Ew. u Jana ś. w rozd. 4. O chorym synie króla w Kafarnaum.			
22 N.	20 po Św. Maryi Sal.	10	N. 19 po S. Jewłamp.
23 P.	Jana Kapistr.	11	Fyłyppa apost.
24 W	Rafała archan.	12	Prowa m.
25 S.	Kryspina m.	13	Karpa i Papyła
26 C.	Amanda	14	Nazarya
27 P.	Iwona wyzn.	15	Jewftymya prep.
28 S.	Szymona i Judy ☽	16	Łonkyna m.
Ewang. u Mat. ś. w rozd. 18. O słudze dłużnym i złośliwym.			
29 N.	21 po Św. Narcyza	17	N. 20 po S. Osyi pror
30 P.	Marcella pap.	18	Łuki apost.
31 W	Wolfganga b. †	19	Joila pror.

Pełnia dnia 6 o godz. 8 min. 56 rano, od początku miesiąca aż do 8 czas pogodny, potem pochmurno.

Ostatnia kwad. dnia 14 o godz. 3 min. 3 w nocy, 14 i 15 piękne dni 17 piérwszy szron, 18 przymrozek.

Nów dnia 21 o godz. 10 min. 44 wieczór, od 19 aż do 21 do po południa ciągle pięknie, poczem chmurno i dżdżysto.

Piérwsza kwad. dnia 28 o godz. 8 min. 22 wieczór, aż do końca miesiąca pochmurno, chłodno i wilgotno.

Listopad ma dni 30. Nojabr. November.

Kalendarz polski.		Kalendarz ruski.	
1 S.	Wszystkich Swiętych	20	Artemia mucz.
2 C.	Dzień zadusz. Peg. m.	21	Iłariona prep.
3 P.	Huberta bisk.	22	Awerkia jep.
4 S.	Karola Borom.	23	Jakowa ap.
Ewang. u Mat. ś. w rozd. 22. O monecie czynszowéj.			
5 N.	22 po Sw. Emeryka	24	N. 21 po S. Arefty m.
6 P.	Leonarda wyzn.	25	Markiana mucz.
7 W	Herkulana męcz.	26	Dymytria m.
8 S.	Adolfa	27	Nestora m.
9 C.	Seweryna	28	Terentia m.
10 P.	Jędrzeja z Awel.	29	Anastazyi m.
11 S.	Marcina bisk.	30	Zynowia m.
Ewang. u Mat. ś. w rozd. 9. O wskrzeszeniu córki książęcia.			
12 N.	23 po S. Op. MP.	31	N. 21 po S. Stachya
13 P.	Dydaka	1	Nojabr. Kosm. i Dam.
14 W	Serafina męcz.	2	Josafata
15 S.	Leopolda wyzn.	3	Akepsyna m.
16 C.	Edmunda	4	Joannyka prep.
17 P.	Salomei kr.	5	Hałaktyona m.
18 S.	Eugeniusza	6	Pawła archiep.
Ewang. u Mat. ś. w rozd. 13. O ziarnku gorczycznym.			
19 N.	24 po Sw. Stanisława	7	N. 23 po S. Jerona m.
20 P.	Feliksa de Wal.	8	Mychajła arch.
21 W	Ofiarowanie NMP.	9	Onysifora m.
22 S.	Cecylii p.	10	Jerasta
23 C.	Klemensa pap.	11	Myny m.
24 P.	Emilii p.	12	Joanna myłostywa
25 S.	Katarzyny p. m.	13	Joanna złatoust.
Ewang. u Mat. ś. w rozd. 24. O brzydkości spustoszenia.			
26 N.	25 po Sw. Piotra Ale.	14	N. 24 po S. Fyłyppa
27 P.	Waleryana b.	15	Hurya i Sam. m.
28 W	Stefana i Urbana	16	Matfthea jewan.
29 S.	Saturnina m.	17	Hryhoria jep.
30 C.	Jędrzeja apost.	18	Płatona m.

Pełnia dnia 4 o godz. 10 min. 21 wieczór, Listopad zacznie się pogodą, która potrwa do 7. 7 dészcz.

Ostatnia kwad. dnia 12 o godz. 11 min. 28 w nocy, od 11 do 16 śnieg, 16, 17, 18 czas bardzo miły.

Nów dnia 20 o godz. 11 min. 21 rano, od 20 ciągle pochmurno, śniegi i dészcze.

Piérwsza kwad. dnia 27 o godz. 3 min. 59 w nocy, do końca miesiąca słota i chłodno.

Grudzień ma dni 31. Dekabr. December.

Kalendarz polski.		Kalendarz ruski.	
1 P.	Eligiusza bisk.	19	Awdya pror.
2 S.	Bibianny p. m.	20	Prokła i Hryhory

Ewang. u Łuk. ś. w rozd. 1. O znakach na Niebie i Ziemi.

3 N.	1 Adw. Franciszka X.	21	N. 25 po S. Wch. Boh.
4 P.	Barbary p. m. ☉	22	Fyłymona apost.
5 W	Sabby opata w.	23	Amfyłochya jep.
6 S.	Mikołaja bisk.	24	Jekataryny
7 C.	Ambrozego bisk. †	25	Kłymenta pap.
8 P.	Niepok. Pocz. NMP.	26	Ałyppa prep.
9 S.	Leokadyi i Waleryi pp.	27	Jakowa m.

Ewang. u Mat. ś. w rozd. 11. O poselstwie Jana do Chrystusa.

10 N.	2 Adw. NMP. Loret.	28	N. 1 Adw. Stefana m.
11 P.	Damaza pap.	29	Paramona mucz.
12 W	Aleksego i Pawła ☾	30	Andrea apost.
13 S.	Such. Łucyi i Ot. †	1	Dekabr. Nauma pr.
14 C.	Spiridiona	2	Awwakuma pror.
15 P.	Ireneusza m. †	3	Sofonia pror.
16 S.	Euzebiusza bisk. †	4	Warwary m.

Ewang. u Jana ś. w rozd. 1. O poselstwie żydów do Jana.

17 N.	3 Adw. Łazarza b.	5	N. 2 Adw. Sawwy Os.
18 P.	Gracyana	6	Nykołaja jep.
19 W	Nemezyusza m. ●	7	Amwrosya jep.
20 S.	Teofila męcz.	8	Pałapia prep.
21 C.	Tomasza apost.	9	Zaczat. Bohorod.
22 P.	Zenona męcz.	10	Myny Jermoch m.
23 S.	Wiktoryi panny †	11	Danyiła Stołpny m.

Ewang. u Łuk. ś. w rozd. 3. O Janie opowiadającym chrzest pokuty.

24 N.	4 Adw. Adama i Ewy	12	N. 3 Adw. Spyridona
25 P.	Boże Narodzenie	13	Ewstratia jep.
26 W	Szczepana 1. mę. ☽	14	Ftyrsa mucz.
27 S.	Jana ewang.	15	Jełewtherya
28 C.	Młodzianków mm.	16	Ahhea pror.
29 P.	Tomasza Kant. b. m.	17	Danyiła pror.
30 S.	Dawida króla	18	Sewastyana mucz.

Ewang. u Łuk. ś. w rozd. 2. Symeon przepowiada o Jezusie.

31 N.	1 po B. N. Sylwestra	19	N. 4 Adw. Wonyfałya

Pełnia dnia 4 o god. 2 min. 54 po południu, od początku aż do 10 czas przykry, mglisty i śnieżny.

Ostatnia kwad. dnia 12 o godz. 7 min. 30 wieczór, od 10 do 18 sucho i mroźno.

Nów dnia 19 o godz. 11 min. 6 w nocy, od 19 do 28 mrozy, wichry i śnieg.

Piérwsza kwad. dnia 26 o godz. 1 min. 57 po południu, 28 dészcz, 30 i 31 pogoda.

Kalendarz Żydowski.

5614.

Styczeń.	Dnia 1.	1 Tebeth.		
	„ 10.	10	„	Post. Oblężen. Jerozolim.
	„ 30.	1 Schebat.		
Marzec.	„ 1.	1 Adar.		
	„ 13.	13	„	Post. Estery.
	„ 14.	14	„	Purim.
	„ 15.	15	„	Suschan Purim.
	„ 30.	1 Nisan.		
Kwiec.	„ 13.	15	„	Początek Paschy.
	„ 14.	16	„	Drugie święto.
	„ 19.	21	„	Siódme święto.
	„ 20.	22	„	Koniec Paschy.
	„ 29.	1 Ijar.		
Maj.	„ 16.	18	„	Lag B'omer.
	„ 28.	1 Sivan.		
Czerw.	„ 2.	6	„	Tygodniowe święto.
	„ 3.	7	„	Drugie święto.
	„ 27.	1 Thamuz.		
Lipiec.	„ 13.	17	„	Post. Zdobycie kościoła.
	„ 26.	1 Ab.		
Sierpień.	„ 3.	9	„	Post. Spalenie kościoła.
	„ 25.	1 Elul.		

5615.

Wrzesi.	„ 23.	1 Tischri.		Nowy rok.
	„ 24.	2	„	Drugie święto.
	„ 25.	3	„	Post. Gedaljah.
Paździer.	„ 2.	10	„	Sądny dzień.
	„ 7.	15	„	Kuczki.
	„ 8.	16	„	Drugie święto.
	„ 13.	21	„	Palmowe święto.
	„ 14.	22	„	Koniec kuczek.
	„ 15.	23	„	Radość z prawa.
	„ 23.	1 Marscheschwan.		
Listop.	„ 22.	1 Kislev.		
Grudz.	„ 16.	25	„	Poświęcenie kościoła.
	„ 22.	1 Thebet.		
	„ 31.	10	„	Post. Oblężenie Jerozolimy.

TABELLA

WSCHODU I ZACHODU SŁOŃCA, PRZYBYCIA, UBYCIA I DŁUGOŚCI DNIA, NA WIDOKRĄG 50 STOPNI WYSOKI.

Miesiąc	Dni Miesiąca	Słońca Wsc G.	M.	Słońca Zach. G.	M.	Przybycia dnia G.	M.	Długość dnia G.	M.
Styczeń	5	8	0	4	1	0	12	8	2
	10	7	55	4	5	0	20	8	10
	15	7	50	4	10	0	30	8	20
	20	7	44	4	16	0	42	8	32
	25	7	37	4	23	0	56	8	46
	30	7	30	4	30	1	10	9	0
Luty	5	7	20	4	40	1	30	9	20
	10	7	12	4	48	1	46	9	36
	15	7	3	4	57	1	54	9	54
	20	6	54	5	6	2	22	10	12
	25	6	45	5	15	2	40	10	50
	28	6	38	5	22	2	54	10	44
Marzec	5	6	30	5	30	3	10	11	0
	10	6	21	5	39	3	28	11	18
	15	6	11	5	49	3	48	11	38
	20	6	2	5	58	4	6	11	56
	25	5	52	6	8	4	26	12	16
	30	5	43	6	17	4	44	12	34
Kwiecień	5	5	32	6	28	5	6	12	56
	10	5	22	6	38	5	26	13	16
	15	5	13	6	47	5	44	13	34
	20	5	5	6	55	6	0	13	50
	25	4	57	7	3	6	16	14	6
	30	4	48	7	12	6	34	14	24
Maj	5	4	40	7	20	6	50	14	49
	10	4	32	7	28	7	6	14	56
	15	4	26	7	34	7	18	15	8
	20	4	18	7	41	7	32	15	22
	25	4	12	7	48	7	46	15	36
	30	4	7	7	53	7	56	15	40
Czerwiec	5	4	2	7	58	8	6	15	56
	10	3	58	8	1	8	12	16	2
	15	3	56	8	4	8	18	16	8
	20	3	56	8	4	8	18	16	8
	25	3	56	8	4	ubyło		16	8
	30	3	57	8	3	0	4	16	6

Miesiąc	Dni Miesiąca	Słońca Wsc G.	M.	Słońca Zach. G.	M.	Ubycia dnia G.	M.	Długość dnia G.	M.
Lipiec	5	4	0	8	0	0	10	16	0
	10	4	3	7	57	0	16	15	54
	15	4	7	7	53	0	24	15	46
	20	4	12	7	48	0	34	15	36
	25	4	17	7	43	0	44	15	26
	30	4	24	7	36	0	58	15	12
Sierpień	5	4	33	7	27	1	16	14	54
	10	4	41	7	19	1	32	14	38
	15	4	50	7	10	1	50	14	20
	20	4	59	7	1	2	8	14	2
	25	5	6	6	54	2	22	13	48
	30	5	15	6	45	2	40	13	30
Wrzesień	5	5	26	6	34	3	2	13	8
	10	5	35	6	25	3	20	12	50
	15	5	45	6	15	3	40	12	30
	20	5	54	6	6	3	58	12	12
	25	6	4	5	56	4	18	11	52
	30	6	13	5	47	4	36	11	34
Paździer.	5	6	23	5	37	4	56	11	16
	10	6	32	5	28	5	14	10	54
	15	6	42	5	18	5	34	10	36
	20	6	51	5	9	5	52	10	18
	25	6	59	5	1	6	8	10	2
	30	7	9	4	51	6	28	9	42
Listopad	5	7	19	4	41	6	48	9	22
	10	7	27	4	33	7	4	9	6
	15	7	34	4	26	7	18	8	52
	20	7	41	4	19	7	32	8	38
	25	7	48	4	12	7	46	8	24
	30	7	53	4	7	7	56	8	14
Grudzień	5	7	58	4	2	8	6	8	4
	10	8	1	3	59	8	12	7	58
	15	8	4	3	56	8	18	7	52
	20	8	4	3	56	8	18	7	52
	25	8	5	3	55	przyb		7	50
	30	8	3	3	57	0	4	7	54

Przepowiednie

najpewniejsze zmian atmosfery z uważania pająków.

Z pomiędzy wszystkich zwiérząt pająki są najpewniejszemi prorokami odmian powietrza, o których zawsze na kilka dni lub godzin naprzód znak dają. — Pająki dzielą się od sposobu przędzenia pajęczyny na pająki wieszające się i pająki pokątne, tudzież od natury, jaką posiadają to jest: że niektóre z nich tylko w lecie pracują, a w zimie bezczynnie spią prawie, drugie zaś i w zimie są czynne, na pająki letnie i zimowe.

Pająki wieszające się, do których i tak zwany pająk krzyżak (Kreutzspinne) należy, przędą wszystkie do swych połowów pajęczynę kolistą i zostają na wolnym powietrzu od wiosny aż do Października, poczem dla braku połowu chowają się w kąty i bez pożywienia zimują. Pająki więc takie służą tylko w lecie do uważania na nich zmian powietrza, a zachowanie się ich daje następujące znaki.

Piękną pogodę wróżą pająki wieszające się, kiedy ich się daje dużo widzieć, kiedy pilnie i wielkie siatki przędą, jeżeli jeszcze i w nocy siatkę swą przędą, zakładają nowe nici grubsze i dłuższe, jeżeli sobie głowę obcierają i jaja znoszą, to wróżą pogodę stałą na czas dłuższy.

Jeżeli zaś wcale nie przędą, albo się wcale nie pokazują, to będzie pewno wiatr i niepogoda.

Jeżeli zaś tylko kilka ich się pokaże i przędą małe kółka, to pogoda zmienna. Ale jeżeli jeszcze w czasie dészczu snują długie grubsze nitki i pracują ciągle, to się w krótce wypogodzi. Dla tego nie trzeba się bałamucić jednym lub drugim małym dészczem lub krótkim, jeżeli pająki pogodę wróżą, bo zawsze przepowiednia ich jest prawdziwą. Czasem też przędą tylko sprychy wewnątrz trójkątów utworzonych przez krzyżujące się grubsze nitki, a nie przędą niteczek kolistych, które potem kółko tworzyć mają, w takim razie przepowiadają one gwałtowny 10 do 12 godzin trwający wicher.

Jeżeli nagle targają większą lub mniejszą część pajęczyny, to się zbliża burza, przed którą choć część siatki chcą uchronić, ale się znowu wypogodzi.

Pająki pokątne, przędą w rogach ścian i okien pajęczynę mającą kształt łódki z dnem poziomem z jamką od tyłu, która im za kryjówkę służy. Są to właściwe pająki zimowe i mogą być użyte do wróżby zmian powietrza tak w lecie jak i w zimie, co więcéj, można z ich zachowania się poznać jaka będzie wiosna i lato. Inny rodzaj pająków pokątnych nie przędzie sobie nowéj siatki, ale szuka staréj, i wtedy to na

początku zimy powstaje między niemi spór i bitwa o posiadanie takich siatek, mimo to można i od nich o pogodzie lub słocie zasiągnąć wiadomości.

Czy będzie pogoda i sucho, o tém dają znać pająki pokątne wyłażąc ze swoich kryjówek, jeżeli ma potrwać pogoda dłużéj, to pokazują łebek i wyciągają nogi ze swoich kryjówek, a im bardziéj je wyciągają, tém pogoda potrwa dłużéj. Czasem téż podczas nocy powiększają pajęczynę i wtedy można się spodziewać 12 do 14 dni pogody i to tém pewniéj jeżeli jeszcze jaja niosą, co się w czasie gorących lat i siedm razy zdarza. Jeżeli się zaś ku kryjówce zwracają, i zamiast głowy tyłek pokazują, to pewnie nastąpi dészcz, i to tém dłuższy, im dłużéj to położenie zachowują.

Oznaką zbliżającego się mrozu na zimę jest, gdy pająki pokątne przędzące nową siatkę robią, lub téż kilka jedna na drugiéj, drugie zaś bardzo są zatrudnione w wyszukaniu i zdobyciu gotowéj pajęczyny dla siebie. Zwykle po téj oznace w 9 lub 12 dni następują mrozy i lody. Nawet kiedy jest odwilż, a pająki prząść poczynają, to pewnie znowu mrozy nastąpią.

Początek wiosny, a raczéj jéj zbliżenie się, oznajmiają młode pająki, rozdzierając swoje kryjówki i pokazując się, co się pospolicie w Marcu i Kwietniu dziać zwykło.

Jakie będzie lato, o tém dowiedzieć się można od pająków wieszających się za pomocą dłuższych lub krótszych pajęczyn, na których się w Marcu i Kwietniu z drzew lub innych wysokości spuszczają, aby siatki swe gdziebądź przyczepić. W roku 1792 w Marcu i 1800 w Kwietniu przędły pająki wieszające się, pajęczyny mające po kilka sążni, to téż oba te lata były bardzo suche. Przeciwnie w roku 1779 od wiosny aż do końca Sierpnia widziano bardzo mało pająków; pająki wieszające, które tu i owdzie widziano, były bardzo leniwe, nieczynne; pająki zaś pokątne pokazywały ciągle część tylną, to téż wiedzą zgrzybiali starce i poświadczają książki jak zmienny to był rok i jak mało dni pogodnych było tego lata.

Podobno każdemu gospodarzowi nie mało na tém zależy, jakie będzie lato lub zima, czy będzie pogoda czy słota; najlepiéj więc zrobi, jeżeli się oto, nie ludzi, bo ci rzadko zgadują a nigdy za to co przepowiadają głowy by niedali, nie Kalendarza, bo i ten pisze jak mu się zdaje, i dla tego pisze, bo cóżby to był za Kalendarz bez przepowiedni o pogodzie i dészczu, ale jeżeli się o to pająków radzić będzie. Niech im daruje kątek w oborze, nic mu to nie będzie szkodzić i owszem w nagrodę za to mieć będzie u siebie proroków odmian powietrza najpewniejszych, a nadto pająki wyłowią mu muchy i inne owady, które bydłu dokuczają i szkodzą.

Aforyzmy Kalendarskie.

1. **Nieszczęście** jest matką nadziei — przytul powabną córę do serca, a jéj obrzydła matka nie będzie ci tak nieznośną! —
2. **Przeszłość** i **przyszłość** są to obydwie Indie, z których nasza wyobraźnia wynosi sobie skarby!
3. **Prawdziwa miłość** jest tak jak fosfor; bo wtenczas (najjaskrawsza) jaśnieje najpiękniéj, kiedy nas głęboka okrywa noc. —
4. Niegdyś mężczyzna był głową kobiety; — teraz wkładają kobiety zwykle swoje własne głowy na siebie!
5. Każdy człowiek jest mniéj więcéj **dłużnikiem**. Metryką urodzenia wystawia pierwszy, kontraktem ślubnym drugi weksel. Swoim rodzicom winien całe życie miłość, żonie wierność, przyjaciołom przywiązanie a dzieciom — wychowanie!

* *
*

6. Jaki jest najpiękniejszy widok w stworzeniu? — Śmiały i odważny mąż. — Jaki jest najszkaradniejszy widok w stworzeniu? — Złośliwa i gniewliwa kobieta. —
7. Niektóra kobieta może być porównaną z bożkiem Janusem, który ma twarz podwójną. Dla swego męża ma ona często twarz kwaśną i ponurą; — słodką i milutką dla przyjaciela domu! —
8. Poeci podobni są często do szparagu, u którego najlepszą **głowa**.
9. **Głowa** jest izbą wyższą człowieka, w niéj bowiem siedzą myśli jako ministrowie i radcy; — **oczy** są trabantami na straży; — **usta** są rzecznikiem czyli adwokatem, który mówi i broni; — częstokroć przecież zwykło się udawać do izby niższéj po radę, t. j. do **serca**!
10. Jeżeli w naszych czasach stara się kto o rękę panienki; w tym domu panienki następujące możesz podsłuchać pytania: **Córka**: „jakim on jest?“ — **Matka**: „czém on jest?“ — **Ojciec**: „gdzie on jest?“ — **A wszyscy razem**: „co on ma?“

* *
*

11. Kiedy się jaki biédak zakocha, każdy nazwie to **głupstwem** — zakocha się taki biédak w biednéj i brzydkiej dziewczynie, jeszcze **większem** nazwiesz to **głupstwem**; ale **największem głupstwem** w świecie będzie wtenczas, jeżeli ten biédak z tą ubogą i brzydką ożeni się dziewczyną. —
12. Jaką tajemnicę potrafią także kobiety zachować? — Liczbę swych lat! —
13. Każdy człowiek powinien codziennie — za nim wyjdzie z domu, następującą odmówić modlitwę: „Strzeż mię o Boże! od processów — od złych sąsiadów — od zalotnych kobiet — od pochlebców i pieczeniarzy — od plotkarzy i oszczerców — od sztucerów i zbankru-

towanych — od zakochanych warjatów i starych a zazdrośnych bab — od kelnerów z podwójną kredką i od węgierskiego szampana — od stęchłych kiełbasek i śmierdzącej wędzonki &c. . . . .

14. „Co jest adwokat?“ — Adwokat jest to człowiek, któremu niezgoda i nieprzyjaźne stosunki bliźnich podają do **cichego i wygodnego życia** sposobność. —

15. Świat jest wielkim **domem przechodnim**, do którego człowiek jako **dziécię** jedną stroną wchodzi, a z którego jako **starzec** wychodzi drugą. Niektóry zmordowany, już prędzéj pozostaje w tyle. —

* *
*

16. Życie ludzkie jest grubą książką, która z trzech składa się Rozdziałów: z młodości, z wieku męzkiego i ze starości, — tekst wpisuje los, a sąd o niéj wydaje Bóg.

17. Życie młodzieńca podobne jest do **jasno wybuchającego płomienia ognia** — życie dojrzałego męża równa się z **płomieniem świécy woskowéj**, która się pali spokojnie — a życie starca z **płomyczkiem spirytusu**, który za najlekszym podmuchem gaśnie.

18. Wiele kobiet można porównać z Almanachami, które pięknie przyozdobione zawsze chwalonemi być pragną — a najczęściej są one **wydaniem kieszonkowym**, rozumié się: swych mężów. —

19. Każda kobieta jest z natury **rzeczownikiem**, **spojnikiem**, czyli **łącznikiem** męża — **przedimkiem** lub **przedsłowiem** historyi — dla saméj siebie **wykrzyknikiem** i . . . **czasownikiem biernym**!! —

20. Kiedy człowiek przyjdzie na świat: natenczas jest **pytajnikiem**, (do losu) — kiedy wstąpi na wielki świat, jest „**dzielnikiem**“ — kiedy zachoruje, jest „**wykrzyknikiem**“ — a kiedy wreszcie umrze, jest **kropką** lub „**domyślnikiem.**“ —

* *
*

21. Stare baby podobne są do inwalidów, bo równie tym chętnie o przeszłości rozmawiać lubią. —

22. **Moda i przepych** są **siostrzycami**; **próżność** jest ich matką; **wyniosłość** ich ojcem: — ta jedna familia już bardzo wiele familij przyprawiła o **kij żebraczy**! —

23. Stare panny dadzą się bardzo trafnie porównać ze starą gazetą, lub téż ze starą a z obiegu wyszłą monetą, która niegdyś miała swą wartość, ale niema jéj teraz! —

24. Która namiętność żony skraca życie mężowi? — „Zazdrość!“

25. Aby być lubym i kochanym mężem, trzeba mieć wiele ze **zwierzętami** wspólnego; oto: **łagodność gołębia** — **cierpliwość osła** — **żołądek wielbłąda** — **oczy rysia** czyli **ostrowidza** — **wierność psa** — **złote pióra** (które trzeba sobie dozwolić odrzéć) **pawia** — a wreszcie **odwagę lwa**! —

* *
*

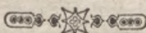
26. Wielu z naszych teraźniejszych dandych (sztucerów), niepotrzebuje kapelusza dla głowy; lecz głowy dla kapelusza.

27. Recepty są często **paszportami**, które człowieka z tego świata bardzo bezpiecznie prowadzą na drugi! —

28. Wystaw sobie **życie** jako raj, a siebie jako pana nad nim, a będziesz szczęśliwym. Wystaw sobie: że świat stworzony dla ciebie, że dla ciebie kwitną róże i wydają zapach — a będziesz szczęśliwy. Wystaw sobie: że wszyscy ludzie są przyjaciołmi twemi — że wszyscy są tacy, jak ty; a będziesz szczęśliwy. Najszczęśliwszym zaś będziesz wtenczas — jeżeli sobie nic podobnego wystawiać nie będziesz! —

29. Bogaty skąpiec jest podobny do osła, który obładowany sianem, — żre oset. —

30. Dziwną rzeczą, że najliczniejsze i najszkodliwsze nałogi są rodzaju **żeńskiego**, jako to: zemsta, zazdrość, zmysłowość, niewstrzemieźliwość, ciekawość, złość, fałszywość, obłuda, potwarz, zalotność, upartość, kokieterya, i t. d. i t. d....; wszakże pojednawczą jest dla nas ta okoliczność: że środki zaradcze przeciwko tym nałogom są także rodzaju **żeńskiego**, albowiem nazywają się: **cnota i religia.**

Depesze Kalendarskie.

Wiédeń dnia 30. Grudnia 1853.

Jest do sprzedania: „**Tinktura do odmłodnienia twarzy**“ (Condifolia Extract), za pomocą któréj można natychmiast wszystkie zmarszczki z twarzy wygładzić. Twarz przybiéra cerę młodzieńczą. Flaszeczka wystarczająca na pół-roku, kosztuje 7 ZłR. m. k. Ktoby udowodnił: że zmarszczki nie zeszły po użyciu téjże tinktury **natychmiast**, otrzyma pieniądze na powrót. — Można jéj nabyć u panów Rothe & Compag. —

NB. W skutek tego anonsu, przezco wiele ciekawych utracimy **starożytności**, poczuwamy się do obowiązku ostrzeżenia tych wszystkich, którzy śluby małżeńskie zawierać pragną, aby się pierwszym wrażeniem nie dawali powodować do stanowczego wyboru. Przedewszystkiem upominamy mężczyzn, aby — za nim jakiéj żeńskiéj istocie wypowiedzą przed ołtarzem śluby — tę istotę przynajmniéj ze 48 godzin uprzednio dobrze uważali. Co za okropna byłaby rzecz, gdyby mężczyzna, który wieczór **pannę młodą** mniemał mieć za żonę, ujrzał nazajutrz brzydką i starą z marszczkami babę! —

Paryż dnia 29. Grudnia 1853.

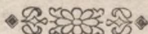
Weszło w modę, aby damy pudrowały włosy złotem i srebrem.

NB. Tym tylko sposobem nabierze niektóra główka wartości.

Wrocław dnia 29. Grudnia.

„Revalenta arabica“ podpadła rewizyi rządowéj. Pokazało się: że to sławne lekarstwo składa się z mąki, szocowicy, bobu i kukurydzy.

NB. Zaleca się lubownikom warzywa strączkowego. —

Poradnik przed, przy i po stole.

Kto podczas jedzenia może czytać książki albo gazety; musi mieć albo bardzo strawny żałądek, albo bardzo zły apetyt.

* *
*

Prosta sztuka mięsa przy oświetlonym stole, smakuje daleko lepiéj, a niżeli pieczeń w pokoju ciemnym. Światło jest to iskra Prometeusza, która wskrzesza apetyt.

* *
*

Nigdzie nie potrzeba zachować tyle ostrożności w wyborze przedmiotu do rozmowy, ile przy stole. Kto przy stole rozmawia z jaką piękną panią o piękności innéj — z poetą lub kompozytorem o talencie innych kolegów — z Jenerałem o zwycięztwach innych bohaterów — z redaktorem Gazety o licznych abonentach innego czasopismu — tego niezawodnie nazwą gburem albo prostakiem.

* *
*

Kto przy stole nie umié serwety trzymać inaczej tylko w dziurce surduta, lub fraka; ten musi być bardzo głupiuteńkim albo wielkim lizakiem. —

* *
*

Kto chce dobrze strawić; niechże listów, których treści niezna, ani **przed**, ani zaraz po **obiedzie** nie czyta. Dopóki żołądek odbywa swoje święte czynności, wydala się duch z wszelką skromnością do swoich najskrytszych apartamentów i bardzo niechętnie na to patrzy, jeżeli go ktoś zdjęty ciekawością, wywołuje z wygodnego buduaru. —

* *
*

Łgarz jest napociesznicjszym przy stole. Podczas dobrego i smacznego obiadu i najniewierniejszy człowiek gotów uwierzyć to, co nawet niepodobne do prawdy.

* *
*

Niektóre damy nadające sobie role wyższe, nie zdejmują rękawiczek podczas jedzenia. Jakże to dziwacznem i bez taktu! Być w rękawiczkach przy stole jest tak przeciwne, jak w butach i ostrogach kłaść się do łóżka! —

* *
*

Jeżeli gość podaje półmisek drugiemu, należy go brać bez ceremonij; każde bowiem wymawianie lub dobijanie się o pierwszeństwo staje się powodem wystudzenia potrawy, za co pewnie nikt dziękować nie będzie.

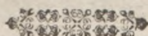
* *
*

Taki krajczy (kto tranżeruje) jest bardzo niezręczny, który za przysłużenie się innym, nie umié dla siebie najlepszéj sztuki odłożyć.

* *
*

Gość, który przed upływem trzech godzin, obmawia gospodarza, zasługuje na najsurowszą naganę. Wdzięczność każdego gościa przynajmniéj tak długo trwać powinna, jak strawienie pożytych potraw! —

Gastronom.

Fiziologia ukłonów.

Każdy człowiek kłania się inaczéj. Osoby, które rękę trzymają w kamizelce, chodzą sztywno i kapelusz noszą do góry — nie są w ukłonach pysznemi, są to ludzie dobrze życzący, którzy tylko za coś uchodzić chcą. —

* *
*

Kto kłaniając się ręką kiwa; chce widać albo kapelusza zaszanować albo odgrywać rolę wielkiego Pana.

* *
*

Dumnym jest ten nieokrzesaniec, który tylko oziębłem i niechętnem nachyleniem głowy pozdrawia. —

* *
*

Dwie osoby, z których jedna stoi wyżej, ale obydwie jednako wykształcone, wcale się nie kłaniają i czynią tak, jakby się nie widziały, albo obchodzą się na prawo lub na lewo, aby się tylko z sobą nie zetknąć.

* *
*

Osoby, które się wzajemnie nie cierpią, kłaniają się — jeżeli jedna boi się drugiéj — z wielkim uszanowaniem — w przeciwnym razie, spoglądają po sobie marsowato. —

* *
*

Mąż kłania się bardzo życzliwie kochankowi swej żony; kochanek uśmiecha się do tego (wszakże nie bez ironii). Wrogi gryzą sobie wargi. —

* *
*

Wierzyciele kłaniają się zwykle lękliwie; dłużnicy jeżeli w tém zawodzie nie frycé, śmiało. —

* *
*

Przyjaciele pozdrawiają się ręką — kochankowie oczyma — damy równego stanu prędkiem kiwnięciem głowy — suplikanci szurowaniem nóg — porządni wyprężoną postawą — a chude pachołki, pochlebcy i pieczeniarze zwijaniem się w kłąb i ustawicznem zacieraniem rąk. —

* * *

Ci, co noszą peruki, pozdrawiają bardzo niechętnie i wielce ostrożnie.

* * *

Mężczyzna, który do ukłonu chwyta za kapelusz z **tyłu**, jest zwykle albo goluteńkim hołyszem albo paskudnym skąpcem.

Niewiniątko!

Ojciec: Jużeś tu znowu drabie? Kiedym cię dawał do nowego majstra, nie mówiłem ci: bądźże teraz pilnym i dobrym a nieuciekaj jak to już cztéry razy zrobiłeś.

Chłopiec: Teraz ja temu nie winien — bardzom się dobrze sprawował i słuchałem, ale mię sami wygnali.

Kłamstwo z potrzeby i kłamstwo z żartu.

Matka: Spodziéwam się, że moje upomnienia nie będą bez skutku.

Córka: Będziesz ze mnie zadowolona moja mamo!

Matka: Szczególniej, co się dotyczy kłamstwa.

Córka: Twoje słowa droga mamo! utkwiły mi w sercu głęboko. Wiem już teraz dobrze, jaka różnica zachodzi między **kłamstwem z potrzeby**, a **kłamstwem z żartu.**

Matka: Więc powiedz!

Córka: Gdybyś mię zapytała moja mamo: „czyś całowała tego starego i zyzowatego cześnika?“ a jabym odpowiedziała: „całowałam“ toby było **kłamstwem ze żartu.** Ale gdybyś mię zapytała: „czyś całowała tego ładnego blondyna studenta“ a jabym odpowiedziała: „**nie**“ toby było **kłamstwem z potrzeby.**

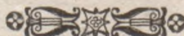
Nauka moralna.

Ojciec: Jeżeli się będziesz dobrze sprawować moja córeczko! tedy mię bardzo ucieszysz, a ja cię będę za to kochał. Żal mi, że z tobą nie mogę być zawsze; słuchaj dla tego twéj mamy, naśladuj ją, co ona robi i ty tak rób!

Córeczka: Kiedy się boję!

Ojciec: Boisz się to robić, co twoja mama robi?...

Córeczka: Boję się wąsów pana Rotmistrza!

Przysłowia.

1) Co czynisz, czyń mądrze i patrz końca.
2) Uważaj zawsze na zadnie kółka.
3) Nie wierz nikomu nikt cię nie zdradzi.
4) Dla ściészki nie porzucaj gościeńca.
5) Jest to cnota nad cnotami, Trzymać język za zębami.
6) Jak sobie pościelesz, tak się wyspisz.
7) Kto wysoko lata, ten nizko spada.
8) Kto jada flaki rozumie że każdy taki.
9) Jeszcze się ten nie urodził, Który wszystkim dogodził.
10) Pańska łaska na pstrym koniu jedzie.
11) Kocioł garczkowi przymawia a obydwa smolą.
12) Nie czyń drugim tego co niechcesz by tobie czyniono.
13) Lepiej jest mieć 99 przyjaciół jak 1 nieprzyjaciela.
14) Poznać pana po cholewie.
15) Kto się gorącym sparzył ten na zimne dmucha.
16) Krowa która dużo ryczy mało mléka daje.
17) Na frasunek dobry trunek.
18) W niebytności Jegomości, Dobry i pan Podstarości.
19) Czego się Jaś nie nauczył, Tego się Jan nie nauczy.
20) Wet za wet darmo nic.
21) Jaką miarką mierzysz, Taką ci odmierzą.
22) Gdzie nie można przeléść, Tam trzeba podléść.
23) Pije jak Szewc.
24) Po nitce dojdziesz do kłąbka.
25) Od łyczka do rzemyczka.
26) Nie wszystko złoto co się świéci.
27) Kto mocniejszy ten lepszy.
28) Pozwolić świni w grzędy, A ona pójdzie wszędy.
29) Wszystko jak oliwa na wierzch wyjdzie.
30) Co się odwlecze to nie uciecze.
31) Prawda w oczy kole.
32) Nie wszystko prawda co na weselu śpiewają.
33) Każdy ma swego mola co go gryzie.
34) Z jakim przestajesz takim się stajesz.
35) Co z głowy to z myśli.
36) Bliższa koszula ciała jak sukmana.
37) Szanuj góry i mosty, jeżeli chcesz mieć grzbiet prosty.
38) Jabłko od jabłoni nie daleko odleci.
39) Jaka marchew taka nać, Taka córka jaka mać.
40) Jaki pan taki kram.
41) Niech każdy patrzy swego nosa.

42) Zyskał jak Zabłocki na mydle.
43) Kto późno przychodzi sam sobie szkodzi.
44) Z pod strzechy wlazł pod rynew.
45) Prawdę powie tylko dziecko albo pijany.
46) Strzeżonego Pan Bóg strzeże.
47) Wiedzą sąsiedzi jak kto siedzi.
48) Dobra opinia połowa szczęścia.
49) Kto grosza nie szanuje i szeląga nie wart.
50) Kto chce psa uderzyć ten kija znajdzie.
51) Kto niéma chęci to wié jak wykręci.
52) U skąpego zawsze po obiedzie.
53) Na złodzieju czapka gore.
54) Uderzyć w stół nożyce się odezwą.
55) Nie pożyczaj nikomu trzech rzeczy, brzytwy, konia i żony.
56) Jak łyse się urodzi tak łyse zginie.
57) Niema nic złego coby na dobre nie wyszło.
58) Przyjdzie kryska na Matyska.
59) Psie głosy nie idą pod niebiosy.
60) Co oczy nie widzą to sercu nie żal.
61) Za tanie pieniądze psy mięso jedzą.
62) Kruk krukowi oka nie wydziubie.
63) Kto pod kim dołki kopie, Ten sam w nie wpada.
64) Dzban póty wodę nosi, póki się ucho nie urwie.
65) Widzi cudze pod lasem, a swoje niewidzi pod nosem.
66) Złota szwajka mury przebija.
67) Ocknął się Holofernes, jak głowy nie było.
68) I koń na cztérech nogach potknie się.
69) Wrona która zjastrzębieje, wyżéj sokołów lata.
70) Pies póty nienauczy się pływać, póki mu się w uszy nie wleje.
71) Żeby sroczka nie skakała, Nóżki by sobie nie złamała.
72) Porwał się z motyką na słońce.
73) Przyjdzie koza do woza.
74) Kupić nie kupić, potargować nie zawadzi.
75) Co nagle to po diable.
76) Wtenczas tylko możesz straszyć, jeżeli się sam nie boisz.
77) Sen mara Pan Bóg wiara.
78) Aby poznać przyjaciela trzeba z nim przódy zjeść beczkę soli.
79) Źle bardzo na świecie, jeżeli brak na monecie.
80) Czcij Boga czyń dobrze, niebój się nikogo.
81) Prawdziwego przyjaciela tylko w nieszczęściu poznasz.
82) Strzeż się znaczonego.
83) Kto niechce słuchać Ojca i matki, ten słucha psi skóry.
84) Jak wejdziesz między wrony, Tak kracz jak i ony.
85) Rzym nie od razu zbudowany.

86) Pana Boga nie obrażaj, A diabła nie drażnij.
87) Człowiek strzela, Pan Bóg kulę nosi.
88) Każden kiep swoim strojem.
89) Modli się pod figurą, A ma diabła pod skórą.
90) Za nadto dwa grzyby w barszczu.
91) Na psa zeszedł.
92) Najlepsza spółka ze żoną.
93) Nie dla psa kiełbasa.
94) Kto ma wisieć ten nie utonie.
95) Tabula Franka, Dwóch kpów do jednego dzbanka.
96) Idzie mu z ust i zimno i ciepło.
97) Nauczę ja cię po kościele gwizdać.
98) Kto nie waży ten niema.
99) W nogi mój drogi.
100) Nie taki diabeł straszny jak go zwykle malują.
101) Za panią matką pacierz.
102) Gdzie diabeł niemoże, tam babę poszle.
103) Jak rak świstnie.
104) Pokaże ja mu gdzie raki zimują.
105) Tyle mu pomoże, co umarłemu kadzidło.
106) Przyjaźń przyjaźnią, interes interesem.
107) Strach ma wielkie oczy.
108) Kiedy trwoga to do Boga.
109) Nim tłusty schudnie to chudy zdechnie.
110) Łakomy i skąpy dwa razy traci.
111) Ślusarz zawinił kowala powiesili.
112) Kto smaruje ten jedzie.
113) Syty głodnemu nie wierzy.
114) Niewierny Tomasz.
115) Kto czym wojuje od tego zginie.
116) Z wielkiej chmury mały dészcz.
117) Kiedy biéda to do żyda, Gdy po biédzie, bądź zdrów żydzie.
118) Od złego dłużnika brać trzeba i plewy.
119) Co oszczędzisz w młodości, To mieć będziesz w starości.
120) Dla tego mamy dwa ucha a jeden język, aby więcej słuchać, a mniej gadać.
121) Goły rozboju się nie boi.
122) Pokorne ciele dwie matki ssie.
123) Od piwa główka się kiwa, od wódki rozum krótki, a od wina dobra mina.
124) Szyld na traktyerni: Dziś za pieniądze, jutro darmo.
125) Reguła życia: „Raz na dzień jeść, raz w tydzień być na mszy, raz w miesiąc pościć, raz w kwartał upić się, raz w rok spowiadać się.“

Przygoda Macieja Stryjkowskiego.

Dziedzice Osostowa Stryjkowscy, już od lat kilkunastu prośbami swemi niebo męczyli; w cudownych miejscach jaśniały ich darami ołtarze; przy każdéj niemal rozstajnéj drodze stał krzyż piękny ich ręką stawiany; bo pełne były ich brogi zboża, pełne bydła obory; lecz próżne były szczęścia ich serca, próżne nadziei ich życie; nie mieli dotąd dziécięcia, nie mieli nikogo, ktoby z nimi dostatków używał, ktoby im zamknął powieki. Ale nareszcie Bóg ich wysłuchał; urodziło im się dziécię, syn czerstwy, miły, nadobny. Ledwie podrósł cokolwiek, o własnéj puścił się mocy, głoskiem przemówił dziecinnym; już wesołością, rozumem rodziców cieszył, dziwił czeladkę. Świéży jak wiosna, jak iskra żywy, obraz swobody i zdrowia, całem był szczęściem rodziców, całą ich życia przyszłością. Właśnie rok piąty był zaczął; właśnie w sierpniowym wieczorze, przed modrzewim siedząc dworem, lubą i słodką o synie byli zajęci rodzice rozmową. W ciągu dnia dał był dowody nadzwyczajnego dowcipu; potém na cztérokątnym podwórzu, zręczne wyprawiał skoki i pląsy; teraz jak hetman pobiegł do sadu, na czele dzieci czeladki; tam ich do boju zwykle szykował, tam z niemi igrał wesoło; rodzice o swych nadziejach mówili. W tym odgłos przeraźliwego krzyku obija się o ich uszy; był tam szczególniéj krzyk jeden, co serce matki wskróś przeszył zrywa się drżąc cała, bieży. Jedynak bawił się w sadzie; tam jest głęboka sadzawka... tam dążą, ku miejscu temu zbłąkane zwracają oczy widzą rozbiegłą dziatek gromadę, jakby przed wilkiem owieczek trzoda jedno za drzewami stawa, drugie w wysoką trawę się kryje, trzecie c zdążyć może ucieka, a wszystkie płaczą i krzyczą. Panicz utonął, utonął! Już prawie bez tchu rodzice przyśpieszają swój krok ociężały, stają nareszcie nad brzegiem wody; zrazu nic na powierzchni nie widzą, lec wkrótce już bez oporu ciało ich syna wypływa. Zanurza się ojciec w wodę; nieszczęsnéj matce stać przykazuje; wyciąga dziécię, na brzég j kładzie. Porywa matka mokre dziécię, woła na nie, nie słyszy; tuli d łona, nie czuje; bierze je ojciec, tóż samo! niosą pędem do domu, a krew w ich żyłach zimniejsza, od zimnéj wody co na nich ścieka. Zbiega się wierna czeladka, przybywa pleban z lekarzem, przychodzą zewsząd stare niewiasty; każdy coś radzi, wskazuje, każdego ojciec i matka słucha; co tylko radzą, robią, próbują, a dziécię zawsze nieżywe. Sine, odęte i zimne leży zmartwiałe ciałko chłopczyny, każdy go sobie podaje, każdy go cuci, trząsa, naciera; a dziécię zawsze nieżywe. Rodzice rwią włosy i łamią ręce, głowami o ściany tłuką, dawniejsze wznawiają śluby, świętych wzywają pomocy; lecz niebo głuchem się zdaje i dziécię leży nieżywe Próżne te nasze mozoły, odbiegłéj duszy już nic nie wróci! tak mówią cicho pleban i lekarz, tak cicho mówi czeladka. Słońce zachodzi, noc cała mija, dzień cały drugi spływa okropny; już w sercu ojca nadzieja kona, już mdleje w duszy zbolałéj matki. Widząc spełnione srogie nie-

szczęście, troskliwy pleban z lekarzem ciągną rodziców do drugiéj izby, cichaczem trumnę przynoszą. Płacząc sędziwa piastunka, oblekła dziécię w białą koszulkę, zeschłe włoski gładko czesze, równianką z kwiatków je stroi, kładzie w ostatnią ludzi łożnicę. Tak cię ja kładłam w kołyskę, mówi do niego zalana łzami, tak ty mnie w trumnę położyć miałeś! W téj chwili wpadła strwożona matka: Okrutna! cóż czynisz? boleśnie woła, alboż to dziécię umarło? Pleban dokończa: umarła twoja pociecha, ten, co ją zesłał przyzwał do siebie, ten co dał, odebrać może, poddaj się woli Pana niewiasto! szanuj z pokorą wyroki Jego! Klęka niewiasta obok niéj ojciec; oboje ręce do nieba wznoszą; usta ich razem mówią te słowa: Panie! możesz, oddal ten kielich, jednakże nie nasza wola, Twoja, Ojcze, niech się stanie! Tak rzekli, wzmocnieni wstają i mówią głośno; weźcie już dziécię! Ciśnie się tłumem czeladka, do dwóch kościołów pleban znać daje, sam się w żałobne szaty odziewa; biorą trumienkę domowi, niosą na barkach; wybladła matka zwłok się dotyka; drząc cały ojciec żonę podpiéra. Idzie przez miasto żałobny orszak w milczeniu, wybiegli mieszkańce, co krok to grono zwiększają; każdy w cichości dziécięcia płacze, a więcéj jego rodziców. Nagle w obydwóch kościołach, huczny głos dzwonów powietrze dzieli, a matka czuje zimnych zwłok drgnienie: krzyknęła, stawają; lekarz przybiega, kładą na ziemię trumienkę i znowu lekkie czuć drgnienie. Porywa matka z trumienki dziécię, osłania je suknią rękoma, chce z niém uciekać daleko; wstrzymuje lekarz jéj obłąkanie, pomału iść przykazuje, strwożonéj krzyczeć zabrania, do swego domu matkę wprowadza; tam w ciepłe łoże dziéciątko kładzie, tam je sam jeden cuci, ratuje, tam słowa nadziei głosi, milczenie cichość zaleca; matka i ojciec dech swój wstrzymują. Po krótszéj nad opis chwili, serce dzieciny mocniéj uderza, po całem ciałku duch się rozbiega, dziécię do życia powraca. Niknie z wolna siność z twarzy, krew przebijać się zaczyna, odmyka dziécię oczki zawarte i ku rodzicom je zwraca; blade usteczka na pół otwiera, chciało przemówić, uwięzły słowa, lecz się uśmiechnąć zdołało. O Boże! wszechmocny Boże! wyrzeka cicho przejęta matka, i łzy uniosły ciężar jéj nieszczęścia. Zaledwie trzy dni minęło, już na podwórcu biegał jedynak, już był na nowo szczęściem rodziców, już nie sama czeladź domowa, lecz wszyscy się nad nim dziwili. W pierwsze zaś po tym dniu święto, pleban licznemu ludowi te księgi boskiéj przeczytał słowa: „Onego czasu przybliżał się Pan ku bramie miasta Naim, a oto wynoszono umarłego z miasta, jedynaka swéj matki, i rzesza wielka szła za nim. Ujrzawszy onę matkę Pan, ulitował się nad nią i rzekł jéj: nie płacz! Przystąpił, dotknął się mar, i ci, co nieśli stanęli. A on rzekł: Młodzieńcze, tobie mówię, wstań! I usiadł on młodzieniec, który był umarły i począł mówić; a Pan dał go matce jego. Zdjął wszystkich strach wielki, i wielbili go mówiąc: Bóg nawiedził lud swój! I rozeszła się ta wieść po wszystkiéj okolicznéj krainie.

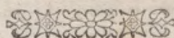
Mędrszy mazur niż djabeł.

Mazur potrzebował pieniędzy; pożyczył więc od djabła pod tém warunkiem, że pieniądze wraz z duszą odda wtedy, jak liście opadną z drzewa. Hulał mazur, mając sporo grosiwa; wybudował sobie nową chałupę, stodołę, oborę; nakupił krów, koni i owiec, przykupił roli i kawał sosnowego lasu, co za jego niwą wyrastał. Latem pracował w polu, zbierał kopy, a na zimę siał żyto i pszenicę. Djabeł szedł polem, a widząc, że sieje, rzekł: Głupie chłopisko! na co mu siew, kiedy ja przed zimą capnę jego duszę! I merdał ogonem z radości. Mazur poznawszy go z dala, ukłonił mu się nisko i śmiał się w sercu z głupiego djabła. — Nadeszła pora późnéj jesieni; około ś. Marcina liście sypią się jak grad z drzewa. Ucieszony djabeł poszedł do chaty, gdzie poczciwy mazur, skończywszy już pieśni nabożne, zabierał się do spania. Gdy zastukano wyszedł mazur a poznawszy djabła, rzekł: „Przyjź wasze jutro, to się rozprawim."

Do świtu samego chciwy duszy djabeł czekał podedrzwiami, dzwoniąc od zimna zębami. Chłop rano po pacierzu, mając szkaplerz na piersi, włożył w kieszeń flaszkę święconéj wody i wyszedł. Djabeł łap go za kark, ale mazur pchnął go aż się nogami nakrył. Czekaj poganinie, zawołał: wszak znasz naszą umowę; a nie zbliżaj się do mnie, bo ci chlusnę wody święconéj w ślepie. A nie wiészto, psi synu, że wtedy dopiero oddam ci pieniądze i duszę, jak wszystkie liście z drzewa opadną. Patrz, pogańska duszo, sosna zielona, a ty chcesz pieniędzy i duszy. Przyjdź późniéj! I zatrzasł drzwi chaty przed nosem djabła, który ze wstydu i złości za rogi się uchwycił. Poskoczył na pierwszą sosnę, począł zębami i pazurami gryść, obrywać zielone iglice, pokłół sobie łapy i widząc, że im nie da rady, zlazł z sosny i wyznał odchodząc: mędrszy mazur niż djabeł.

Mądry wyrok.

Pewnemu wędrownemu rybakowi wypadł rak z kobieli w małem jednem miasteczku, gdzie wcale tego stworzenia nie znano. Znalazło go dziecko burmistrza i gdy się nieostrożnie dziwacznéj jego postaci przypatrywało, rak chłopca swemi nożycami za nos schwycił: Powstał krzyk przeraźliwy, przybiegli rodzice, sąsiedzi. Nie wiedzieli długo, co czynić. Aż najśmielszy, uzbroiwszy rękę rękawicą, ledwie to dziwne straszydło, nie bez rany w nosie, oderwał. Dopieroż sąd na winowajcę: jedni na gałąź, drudzy pod miecz, inni na ogień dekretowali; przemogła jednak większość głosów, aby raka w sadzawce utopić.

PORADNIK
DOMOWY I GOSPODARSKI.

Sposób do wywabienia plam z materyi jedwabnéj.

W moździerzu kamiennym utrzeć pół pęcherza żółci wołowej, 2 białka i 1 funt upalonego, miałko tłuczonego Boraxu. Massy takowe dobrze ucierając, dodaje się 3 funty cienko pokrajanego białego mydła. Po godzinnem tarciu massy, gdy takowa zupełnie dobrze i jednakowo utartą jest, zostawia się przez 24 godzin w miejscu wilgotnem. Robić kule, suszyć i zachowa się do użytku.

Sposób kitowania fajek z morskiéj piany.

Świéżo złamane kawałki morskiéj piany, posyp miałko tłuczonem schellakiem, ogrzéj nad jarzącem węglem, żeby schellak roztopniał, i spoj należące kawałki jeden do drugiego. Z tak kitowanéj fajki można zaraz palić.

Sposób do przechowania masła.

Wypłucz masło należycie, upakój mocno w fajansowem albo szklanem naczyniu, tak, żeby żadnéj cieczy i próżnych miejsc nie miało; przewróć potem na głęboki talerz, i nalej nań tyle świeżéj i czystej wody, ile się zmieścić może, odmieniaj ją codzień i utrzymuj w miejscu przewiéwnem. Masło niemając styczności z powietrzem, zatrzyma świéżość czas długi.

Masło obwinięte w płótno i w occie zmaczane, utrzymuje się także bardzo dobrze, nawet przez kilka miesięcy.

Limonada z Świętojanek.

Wyciśnij sok z dojrzałych czerwonych świętojanek, za pomocą lnianego płatka, weź na 1 funt soku $^1/_4$ funta tłuczonego i przesianego cukru, wléj tę mieszaninę we flaszkę, i postaw (nie zupełnie dolaną i dobrze zakorkowaną) na słońcu, sok zaś kilka razy na dzień wstrząsaj we

flaszce. Przez całe lato może przerabiać się, a z wodą zamiast limonady, i w chorobach z pożytkiem być używanym.

Środek przeciw sparzeliznie.

Codziennie zdarzają się niemal przypadki oparzenia, dobrze jest przeto mieć zawsze pod ręką jakikolwiek rozczyn ałunowy i utrzymywać go w przyzwoicie zakorkowanéj butelce. W przypadku oparzenia należy zmaczać w rozczynie ałunowym kawałek płutna, wielkości podług potrzeby, i złożywszy we dwoje, przyłożyć lub obwinąć część oparzoną. Skoro płótno wyschnie, zastąpić je natychmiast innem potrzeba, i to powtarzać tak długo, aż oparzenie całkiem się wygoi. — Najniebezpieczniejsze nawet sparzelizny można w zupełności wygoić *wodą kreosolową*, używaną w podobny sposób jak rozczyn ałunowy. —

Sposób przeciw plamom wątrobnym piegom.

Plamy wątrobne są to szerokie, ciemno-brunatne plamy na skórze, cokolwiek, a czasem wcale niewydatne. Są poczęści skutkiem nadpsutych wydzielań *żółciowych*, przytłumionych hemoroidów, i t. d. — Na wnątrze brane środki gorzkie i dieta, zewnątrz kąpiele z wątroby siarczanéj i lekkie tarcia pomagają. — Następujący sposób można także użyć przeciw podobnym plamom: pokraj korzeń chrzanu w kosteczki, wsyp w naczynie szklanne, nalej mocnym octem winnem, zatkaj je mocno, zakop w ziemi na 14 dni i potem wydobądź do użytku. Ten sposób służy też przeciw piegom.

Przeciw wściekliznie.

Rada zdrowia w Paryżu ogłasza: „Każda osoba ukąszona przez wściekłe zwiérze, powinna natychmiast ranę we wszystkich kierunkach wycisnąć i oczyścić z krwi i śliny; potem wymyć ją rozpuszczonem w wodzie alkali ulotnem, lub wodą ługową, mydlaną, wapienną lub solną, a w niedostatku, czystą wodą. Następnie rozpala się żelazo aż do białości i wypala ranę głęboką.

O bieleniu i praniu bielizny.

Może jest przyjemną rzeczą posiadać wiele bielizny, ale nie jest pożyteczną, gdy od długiego leżenia, jak wiadomo: żółknie bielizna, a korzyść jaka się ma odnosić z wielkiego zasobu bielizny, z powodu rzadkiego prania, jest równie tylko urojona — albowiem bielizna przez pół roku brudna leżąca więcej cierpi, a niżeli prana 3 lub 4 razy w owym czasie. Tłustość i brud przez ten czas długi, ściśle się łączy z najdelikatniejszemi włóknami płótna, i dla tego wiele potrzeba siły do porządnego wyprania bielizny takiej, według dotychczasowéj u nas używanej metody.

Używaniem brudzi się bielizna, t. j. kurzawa, tłustość i nieczystość tak silnie z bielizną się połączą, iż przez samo tarcie lub mycie wodą, cale się niewymywa. Aby zupełnie cel osiągnąć, biorą zazwyczaj mydło. Mydło jest dobrem rozpuszczającem środkiem, t. j. łączy się ściśle w sposób chemiczny z pierwiastkami zabrudzającemi bieliznę. Połącza się z tłustością, brudem i kurzawą, które z bielizny do wody przechodzą i w niéj się osadzają. Tarcie bielizny w praniu dla tego jeno jest potrzebne, aby się mydło na miejscach zbrukanych ściśle łączyło i w nie wżerało. Dla tego większa część praczek źle robi i nadzwyczaj niszczy bieliznę, jeżeli z całéj siły, a nawet piękną bieliznę naciéra. Ług dobrze przyrządzony, wiele mydłu dopomaga do oczyszczenia bielizny, bo także na podobnych pierwiastkach chemicznych polęga.

Chcąc prać z korzyścią, potrzeba: 1) ułatwić ile możności połączenie chemiczne mydła z brudem, aby silnem tarciem nie niszczyć bielizny; 2) nie brać więcéj mydła nad potrzebę do zamierzonego celu; i nakoniec 3) tak ług przysposobić, aby bez szkodzenia płótnu silnie działał na brud i rozpuszczał go.

W Anglii wynaleziono kilka sposobów bardzo dowcipnych, za pomocą których nietylko wiele się oszczędza wydatków w tak ważnym zatrudnieniu domowem, ale

wiele téż czasu i pracy, połączając ten jeszcze pożytek, iż bielizna nietyle się niszczy.

Robert, Anglik, właściciel znacznéj fabryki, ogłosił następujące postępowanie przy praniu: Uczy naprzód przysposabiać ług mydlany, bardzo korzystny. Gotuje się 4 kwarty popiołu drzewnego (najlepszy z twardego drzewa) i 2 — 3 garści świéżo palonego wapna, w odpowiednéj ilości wody (do 40 kwart) przez 2 godziny. Potem ług się zestawia, i widzimy natenczas, że wiele części obcych na dnie się osadza, inne zaś jako szumowiny mogą być zebrane. Po zszumowaniu zléwa się płyn czysty i dołącza do tych 40 kwart ługu, 1 kwarta oleju, lub 2 tłuszczu lub masła. Płyn staje się natenczas białem jak mléko i burzy się jak mydliny. Rozczyniając ten płyn wodą, otrzymamy wyborne mydliny, które zastąpią inne rodzaje mydła, i szczególniej stósowne do prania pięknych tkanin.

Postępowanie, które *Robert* zaleca w praniu, w kilku domach tutejszych z wielkim pożytkiem zaprowadzono. Zaleca się oszczędnością, i niewymaga wiele pracy i czasu. Bielizna się rozdziela, piękniejsza kładzie się naprzód w wodę gorącą, która 40° według *Roaumera* dochodzi. W téj wodzie rozpuszcza się jedna trzecia część téj ilości mydła, jaką zwykliśmy byli brać tak do grubej jak i cieńkiej bielizny, piorąc ją dawnym sposobem; do tego, dodaje się na każdy funt mydła garść potażu. W tak przysposobionej wodzie pozostaje bielizna przez 36 — 48 godzin, utrzymując ją w podaném gorącu. Z resztą dzieje się to jeno za dnia, w nocy wygasza się ogień pod kotłem zajmującym bieliznę. Następnie płucze się w czystej zimnej wodzie, a przez wyżdżymanie uchyla się większa część wody.

Przez to postępowanie pozbyliśmy się w większej części brudu, bo za pomocą miernego gorąca, mydło miało dość sposobności wywrzeć swą siłę rozpuszczającą na brud bielizny. Ilość wody czystéj wygrzewa się aż do 40° powtórnie w kotle w takiéj ilości, aby tylko po-

kryła bieliznę, do niéj dodaje się połowa mydła pierwszą razą użytego i garść potażu. — Skoro bielizna przez ćwierć godziny wodą nasiąkła, zwiększa się gorąco aż do jéj zagotowania. Tak bielizna warzy się przez pół godziny i przekłada następnie w drugi kocioł, napełniony tylko ciepłą wodą, w którem się płucze i wyżdżyma; w ten sposób obchodzi się z piękną bielizną. — W pozostałej wodzie od piérwszego postępowania można pośledniejsze tkaniny w ten sposób oczyścić. Rzadko się pokazują po tém postępowaniu niewywabione jeszcze plamy. Gdyby jednak się znalazły, potrzeba je tylko cokolwiek mydłem natrzeć a szybko zniknął.

Zżółkłej bieliźnie przywrócić białość dawną.

Kiedy maślanka przez parę dni stała i przeszła w zupełny kwas, natenczas moczy się w niéj zżółkła bielizna przez kilka dni. Potem się dobrze przerabia, wymywa mydłem w ciepłéj wodzie, płucze w zimnéj, a nakoniec wyżdżyma i suszy. Jeżeli żółtość niepuściła, natenczas powtórzyć należy to postępowanie, aż bielizna nabierze dawnéj białości.

Jeżeli piękną bieliznę tym sposobem wybielamy, nie potrzeba na nią tak długo zakwaszać maślanki i tak długo moczyć.

Środek niezawodny przeciw bólowi zębów.

2 drachmy ałunu sproszkowanego, 1 uncję eteru saletrzanego: zmieszaj to razem w szczelnie zamkniętéj flaszce, w potrzebie umocz bawełnę i na ząb bolący przyłóż.

Przeciw reumatycznemu bólowi zębów.

Zachwalają mocny odwar czarnéj kawy, biorąc go w usta, tak gorąco jak wytrzymać można, i tyle razy, dopóki ból nieustanie. —

Środek na oddalenie nieprzyjemnego zapachu z ust.

Chloran wapna, w wodzie destylowanéj rozpuszczony, zmieszany z czystą wodką. Łyżeczka od kawy téj cieczy wpuszcza się w szklankę wody, i płucze się usta i gardziel, albo:

Weź liści szałwii, warzęchy (ab chleri a off.) i rozchodniku sześć rzędnego (sedum sexangulare) po równéj części i w wodzie zagotuj, gdy ostygnie dodaj trochę boraxu i tynktury myrry; a otrzymasz bardzo skuteczny środek oddalający nieprzyjemny zapach z ust i ból zębów uśmierzający.

Również tatarczuch suchy trzymany w ustach oddala nieprzyjemny zapach, i zmacnia dziąsła.

Środek przeciw muchom.

Kadząc w pokoju suszonem liściem dyniowym, giną od dymu muchy, lub umykają z pokoju przez okno otwarte. Podobnie stronią muchy od koni nacieranych codzień świéżem liściem dyniowem.

Sposób utrzymania czysto i zdrowo zębów i dziąseł.

1 łót sproszkowanych węgli lipowych — 1 łót sproszkowanéj kory z dobréj oliwy — 1 drachmę sproszkowanéj gummy mirrowéj razem pomieszanych, należy po wypłukaniu ciepłą wodą zębów, do oczyszczenia ich za pomocą miękkiéj szczoteczki używać.

Pokoje letnią porą szypko wychłódzić.

Ustawić po rogach pokoja naczynia z zimną wodą, w nie zaś gałęzia pełne liścia, n. p. z lip, brzeziny, wierzby, i t. p. W kilka godzin naciągają gałęzie wiele wody, która przez ulotnienie wychładza pokoje. Na noc trzeba wynieść te gałęzie z pokojów, równie spać w nich nie radzę.

Jak poznać śmierć pozorną lub prawdziwą.

Wszyscy lekarze na to się zgodzili: skoro zmarłemu po dwuch dniach oczy otworzymy i znajdziemy źrenicę rozpłynioną a całe oko zamienione w massę do sérwatki podobną, natenczas prawdziwa śmierć nastąpiła. Gdzie tych poznaków niema, śmierć jest niepewna.

Środek przeciw wątłości skóry.

Weź wody dészczowéj, lub czystéj rzecznéj, wsyp w nią kilka garści czysto wypłukanego jęczmienia i przystaw w nowym przykrytym garnku do ognia, aż się zagotuje i jęczmień popęka. Potém ostudź i przecedź ostrożnie. Na każdy funt téj massy bierz 20 granów suchego pezuwiańskiego balsamu, i tak długo wstrząsaj flaszką zakorkowaną aż się to wszystko dobrze pomiesza. Ten pojedynczy środek nietylko nadaje delikatną cerę twarzy,

ale jeszcze zapobiega zwątleniu skóry, a następnie ztąd powstającym zmarszczkom.

O czyszczeniu prawdziwych pereł.

Przysposób węgle z drzewa lipowego, zetlone w zamkniętym naczyniu, sproszkuj je i przesiej przez sito gazowe. Pół funta proszku takowego wsyp w jeden funt wody czystéj dészczowéj, zagotuj to w garnku, trzymaj nad parą gotującéj się wody perły tak długo, aż się zagrzeją, potém je zanurz w tym płynie i gotuj przez 5 minut przy częstém ich przewracaniu, nakoniec zostaw w nim aż ostygnie. Perły wyjęte i opłukane w czystéj wodzie, choćby wprzód były najwięcéj zabrudzone, nabiorą najpiękniejszéj świetności.

Sposób angielski solenia i wędzenia szynek,

ozorow, wołowiny, i t. d.

Zamocz na całą noc w wodzie dobrze osolonéj szynki, ozory i wszelkie inne mięsiwo; wydobądź potém i wycieraj każdą sztukę mieszaniną złożoną z 10 czę. (to n. p.) soli i 1 czę. saletry, miałko utartéj, i układaj w naczynie. Robotę tę powtarzaj przez 7 lub 8 dni codzień. W przeciągu tego czasu mięsiwa puszczą wiele sosu, który je do połowy przykryje; zléj go natenczas i przypuściwszy, że jest szynek 12, dodaj do niego półćwierci funta soli amoniackiéj i pół funta cukru, bardzo miałko utartych, wybij to dobrze z sosem, zaléj nim powoli mięsiwa i zostaw znowu przez 2 tygodnie, przewracając co 2 dni, tak, żeby to, co było na spodzie, szło na wierzch i przeciwnie. Wydobądź potém wszystkie sztuki z sosu, opłucz i zawieś w miejscu bardzo suchém na cały tydzień, bez dymu. Po upływie tego czasu, wędź zwyczajnym sposobem, drzewem dębowem trocinami przysypanem, do których dodawaj częściami liści i jagód jałowcowych, skrapiając od czasu do czasu wodą; — niech tak zostaną od 1 — 8 dni, a to stósownie do mocy dymu i wielkości sztuk wędzonego mięsiwa. Zawieś znowu w miejscu suchém bez dymu ale doskonale przewiewnem i temperaturze umiarkowanéj, a gdy dostatecznie wyschną, spakuj do jakiegokolwiek naczynia drewnianego, układając na przemian warstwę mięsin warstwą soli trzy cale grubą znowu mięsiw i t. d. aż się naczynie wypełni. Sposób ten nietylko zabezpieczy mięsiwa w czasie upałów od much i od robactwa, ale nadto wzbudzi w nich pewien rodzaj fermentacyi, która je tak rozgrzeje, że tłustość przeźroczystą się stanie, a mięsiwa smaku bardzo przedziwnego nabiorą.

Bardzo dobry sposób, młode drzewka rozkrzewiać, tak od robactwa i innych szkód ochronić i urodzajnemi zrobić.

Ten powszechny sposób przeciwko mrówkom, robakom i innem drzewom bardzo szkodliwemu i psującemu robactwu, jako też od ran, uszkodzeń, rozpadlin, zależy na używaniu czystéj sosnowéj żywicy.

Takową żywicą smarują się wszystkie rany i uszkodzenia drzew, wszystkie rysy, i kryjówki robactwa, które się często między korą przechowują; a z podziwieniem daje się widzieć, że wszystko robactwo, niech go będzie wiele chce, albo umorzone, albo wypędzone zostanie.

Dla ochronienia wszelkiego uszkodzenia od mrówek, robaków, owadów i tym podobnych, ma się drzewo od korzenia, co dni ośm, na dwie dłonie széroko żywicą smarować. Wszystko robactwo, które się w nocy w ziemi kryje, przylepia się do tego i ginie wkrótce.

Ten jeden sposób jest bardzo dobry dla słabych drzew kiedy się one tym sposobem, często i co tygodnia tym smarują; przyśpiesza urodzajność zdrowych drzew i sprawuje, że rzęśniejsze wydają owoce.

Jeżeli się mech po drzewach znajduje, więc skropiwszy wodą, w któréj się wapno gasiło, zginie nieomylnie.

Kiedy już kwiat i zawiązki opadają, tedy drzewa nie mogą dużo dawać owocu, że zaś kwiat i zawiązki opadają podług wielkiego domysłu, jest przyczyną, że wielka gorącość w drzewie; ponieważ przez gorącość soku, kwiat i zawiązki, zaraz w swoich korzeniach wypalonemi zostają. Trzeba więc gorącości zapobiedz, nad co nic nie masz łatwiejszego: należy tylko pień drzewa zaraz na początku kwitnienia, pięcią albo sześcią wiadrami wody polać.

Co się tyczy osobliwie zawiązków, nie trzeba się więcéj o udzielenie wilgoci starać, jak którą już drzewo przez podlanie otrzymało, szczególnie tylko te otrzymać starać się należy. To uskuteczni słoma około pnia potrzęsiona, ażeby woda nie tak prędko wyparowała, tym sposobem z małą pracą i expensem, od tych złych wypadków, których się względem owadów lękać należy, ustrzedz się można.

GENEALOGIA

DOMU PANUJĄCEGO CESARSTWA AUSTRYJACKIEGO.

Cesarz Austryi.

Franciszek Józef I. Cesarz Austryi, Król Węgier i Czech, Lombardyi i Wenecyi, Galicyi, Lodomeryi i Illyryi, Arcyksiążę Austryi, i t. d. urodzony w Wiédniu dnia 18. Sierpnia 1830, objął rządy po abdykacyi swego stryja Cesarza Ferdynanda I. i zrzeczeniu się następstwa tronu swego ojca, Arcyksięcia Franciszka Karola, dnia 2go Grudnia 1848.

Bracia Cesarza.

Cesarzewicze i Arcyksiążęta Austryi.

Ferdynand Maxymilian, c. k. pułkownik i właściciel 3. pułku Chevauxlegerów, urodzony w Schönbrunie 6go Lipca 1832.

Karol Ludwik, właściciel 2. pułku Chevauxlegerów, urodzony w Schönbrunie 30. Lipca 1833.

Ludwik Józef, urodzony 15. Maja 1842.

Rodzice.

Franciszek (Karol), Cesarzewicz i Arcyksiążę Austryi, kawaler orderu złotego runa i wielu innych orderów, c. k. Feldmarszałek-Porucznik i właściciel 52. pułku węgierskiéj piechoty, urodzony 7. Grudnia 1802, zrzekł się następstwa tronu na rzecz swego syna, świetnym manifestem z dnia 2. Grudnia 1848. Małżonka: *Zofija*, córka ś. p. króla bawarskiego Maxymiliana, urodz. 27. Stycznia 1805, zaślubiona w Wiédniu 4. List. 1824.

Brat i Siostry Ojca.

Cesarz Ferdynand I. urodzony w Wiédniu 19. Kwietnia 1793, objął rządy po śmierci ojca swojego, Cesarza Franciszka I. dnia 2. Marca 1835, udzielił ludom swoim konstytucyą 25. Kwietnia 1848 i zrzekł się tronu na rzecz swego synowca, świetnym manifestem z 2. Grudnia 1848. Zaślubiony 27. Lutego 1831 z *Maryą Anną*, córką ś. p. Wiktora Emanuela, Króla Sardynii, urodzoną 9go Września 1803.

Marya Klementyna, urodzona w Wiédniu 1. Marca 1798, zaślubiona w Schönbrunie 28. Lipca 1816 Leopoldowi Królewiczowi Sycylijskiemu, Xięciu Salerny, urodzony w Neapolu 2. Lipca 1790.

Marya Anna, urodzona w Wiédniu 8. Czerwca 1804.

Pozostała wdowa po ś. p. Cesarzu Franciszku I.

Marya Karolina Augusta, córka ś. p. Króla bawarskiego Maxymiliana, urodzona 8. Lutego 1792, zaślubiona w Wiédniu 10. Listop. 1816, owdowiała 2. Marca 1835.

Rodzeństwo Cesarza Franciszka I.

Dziadowie stryjeczni panującego Cesarza i ich potomstwo.

Dzieci zmarłego 1824. r. Arcyksięcia Ferdynanda, Wielkiego-Xięcia Toskany.

Wielki xiążę: *Leopold II.* urodzony 3. Paźdz. 1797, objął rządy 18. Czerwca 1824, małżonka Antonina, księżniczka Sycylijska, urodzona 19. Grudnia 1814. Następca tronu *Ferdynand*, urodzony 10. Czerwca 1835.

Dzieci zmarłego 1847 r. Arcyksięcia Karola (Ludwika).

Marya Teresa, urodzona 31. Lipca 1816, zaślubiona 9. Stycznia 1837 Ferdynandowi II. Królowi obu Sycylii.

Albrecht, c. k. Feldmarszałek-Porucznik, właściciel 44. pułku piechoty, i szef c. rossyjskiego pułku ułanów, uro. w Wiédniu 3. Sierpnia 1817, zaślubiony w Monachii 1. Maja 1844 z Hildegardą, trzecią córką byłego króla bawarskiego Ludwika, urodz. 10. Czerwca 1825. Dziécię *Marya Teresa* (Anna) urodz. 15. Lipca 1845.

Karol Ferdynand, c. k. Feldmarszałek-Porucznik, właściciel 51. pułku piechoty i szef c. ros. pułku ułanów, uro. w Wiédniu 29. Lipca 1818.

Marya Karolina, ksieni c. k. szlacheckiego zakładu damskiego Maryi Teresy w Pradze, urodzona w Wiédniu 10. Września 1825.

Wilhelm, następca wielkiego mistrza orderu niemieckiego, c. k. Jenerał-Major i właściciel 12. pułku piechoty, urodz. w Wiédniu 21. Kwietnia 1827.

Dzieci zmarłego 1847. roku Arcyksięcia Józefa, Wojewody królestwa Węgierskiego.

Szczepan, c. k. Feldmarszałek-Porucznik i właściciel 58. pułku piechoty, urod. w Budzie 14. Września 1817.

Elżbieta, urod. w Budzie 17. Stycznia 1831, zaślubiona w Schönbrunie 4. Paźdz. 1847 Ferdynandowi (Karolowi Wiktorowi) Arcyksięciu Austryacko-Esteńskiemu.

Józef, c. k. pułkownik uro. w Preszburgu, 2. Marca 1838.

Marya, (Henr. Anna), urodz. 22. Sierpnia 1836.

Pozostała wdowa po Arcyksięciu, *Marya Dorota*, córka księcia Ludwika Fryderyka Wirtemberskiego, urodz. 1. Listopada 1797. Owdowiała 13. Stycznia 1847.

Jan Chrzciciel, c. k. Jenerał Feldmarszałek, właściciel 1. pułku Dragonów, szef saperskiego batalionu grenadierów, w ces. ros. korpusie inżynierów, i właściciel król. pruskiego pułku piechoty, zarządzca rzeszy niemieckiéj, urod. w Wiédniu 20. Stycznia 1782, zaślub. r. 1823 z Anną Plochl córką c. k. Pocztmistrza w Aussee w Styryi, którą Cesarz Franciszek Baronową Brandhofen mianował. Syn, Franciszek Jan, Hrabia Meran, urodzony 11. Marca 1839.

Rajner, c. k. Jenerał Artyleryi i właściciel 11. pułku piechoty, Wice-król Królestwa Lombardzko-Weneckiego, urod. 30. Września 1783, zaślubiony w Pradze 28. Maja 1820 z Maryą Elżbietą, księżniczką Sabaudzko-karygnańską urodzoną 13. Kwietnia 1800.

Dzieci.

Adelajda, urodz. 3. Czerwca 1822, zaślubiona 12. Kwietnia 1842 Wiktorowi Emanuelowi księciu Sabaudzkiemu, teraźniéjszemu królowi Sardynii.

Leopold, c. k. Jenerał-Major i właściciel 35. pułku piechoty, urodzony w Medyolanie 6. Czerwca 1823.

Ernest, c. k. Jenerał-Major i właściciel 48. pułku piechoty, urodzony w Monsie 8. Sierpnia 1824.

Zygmund, c. k. Jenerał-Major i właściciel 45. pułku piechoty, urodzony w Medyolanie 7. Stycznia 1826.

Rajner, c. k. pułkownik, urodz. 11. Stycznia 1827.
Henryk, c. k. pułkownik, urodzony w Medyolanie 9. Maja 1828.
Ludwik, c. k. Jenerał Artyleryi i właściciel 8. pułku piechoty, urodzony w Wiédniu 13. Grudnia 1784.

Dzieci i wnuki brata dziadowego

Ferdynanda, Arcyksięcia Austryjacko-Esteńskiego, urodz. 1. Czerwca, 1754, zmarłego 24. Grudnia 1806, i Arcyksiężnéj Maryi Beatryx Este, księżniczki Massy i Karary, urodzonéj 7. Kwietnia 1750, zaślubionéj 15. Października 1771, zmarłéj 14. Listopada 1829 r.

Królewicze i królewne Węgier i Czech,
Arcyksiężniczki Austryi Este &. &.

Dzieci zmarłego 1846. r. Księcia Modeny Franciszka IV.
Marya Teresa (Beatryx) urodzona 14. Lipca 1817, zaślubiona 7. Listopada 1846 z Henrykiem z Bourbonów Hrabią Chambord, urodzonym 29. Września 1820.
Franciszek V. Książe Modeny, urodz. 1. Czerwca 1819, zaślubiony w Monachium 30. Marca 1842 z Adelgundą, córką byłego króla bawarskiego Ludwika, urodzoną 19. Marca 1823.
Ferdynand (Karol Wiktor) c. k. Jenerał-Major i właściciel 26. pułku piechoty, urod. 19. Lipca 1821, zaślubiony 4. Października 1847 z Elżbietą, córką ś. p. Arcyksięcia Józefa, Wojewody królestwa węgierskiego (obacz wyżéj.)
Marya Beatryx, urodzona 13. Lutego 1824, zaślubiona w Modenie 6. Lutego 1848, z Don Juanem z Bourbonów Infantem Hiszpanii, urod. 15. Maja 1822.
Ferdynand, c. k. Jenerał-Feldmarszałek, właściciel 3. pułku huzarów, i ces. ros. pułku huzarów, urodzony 25. Kwietnia 1781.
Maxymilian, wielki mistrz zakonu niemieckiego w cesarstwie austryjackiem, c. k. Jenerał Artyleryi i właściciel 4. pułku piechoty. urodzony w Wiédniu 14. Lipca 1782.

Jakie są na to dowody, że ziemia obraca się na około swéj osi?

„Słońce wschodzi“ „słońce zachodzi“ mówimy wszyscy bez wyjątku. — Tak mówi dziecko nie badające niczego i biorące rzeczy tak, jak mu się przedstawiają, tak mówi zgrzybiały starzec, co przeszedł liczne doświaczeń próby, tak nieumiejętny prostaczek, tak uczony z ksiąg mędrzec; słowem, jak powiedzieliśmy, bez wyjątku tak mówimy wszyscy — bośmy się tak od dzieciństwa nauczyli, bo zdaje nam się, iż rzeczywiście słońce się tak porusza. —

Ale czy tak to jest w istocie rzeczy? Czy to słońce, księżyc i owe gwiazd miliony poruszają się by nas ogrzać i oświécić? To więc my tylko sami, sami jedni siedzimy i biedzimy się na tym padole płaczu? O nie! czytelnicy moi! I owszem i myśmy są w ruchu, i my z naszą ziemicą krążymy wśród niezmierzonych świata przestrzeni; bo w przyrodzie wszystko jest w ruchu, wszystko żyje, bo świat ten cały jako dzieło Wszechmocnego Stwórcy martwą istotą być nie może — a ruch odbywa się jeszcze i w tych rzeczach, które my martwemi nazywamy, dla tego, że w nich słabym wzrokiem naszym lub małą naszą uwagą żadnych zmian dostrzedz nie możemy. — Ależ powiécie, gdyby się ziemia ruszała lub obracała, tobyśmy to przecież czuli? Otóż ziemia obraca się i kręci koło swéj osi i porusza w przestrzeni świata, a dla czego my tego nie czujemy i co nas przekonywa o tém obrocie ziemi koło swéj osi, zaraz powiem: zostawiając rzecz o poruszaniu się ziemi koło słońca na czas późniéjszy. —

Nie czujemy bezpośrednio ruchu obrotowego ziemi i sądzimy, że ona w zupełnym zostaje spoczynku, dla tego, że nie spostrzegamy żadnéj zmiany w otaczających nas przedmiotach. Ależ to rzecz bardzo naturalna, bo jeżeli cała ziemia rzeczywiście się porusza, to też wszystkie i otaczające nas przedmioty i my sami z nią się poruszamy, a więc nie może powstać żadna zmiana w położeniu tych przedmiotów względem nas. Kiedyż my to bowiem ruch spostrzegamy? Oto wtedy, jeżeli uważając przynajmniéj dwie rzeczy, widzimy, że jedna względem drugiéj położenie swoje zmienia. — Jeżeli się więc chcemy dopatrzyć ruchu ziemi, to musimy ją porównać co do położenia z takiemi rzeczami czyli ciałami, które się nie na ziemi znajdują (np. ze słońcem, z gwiazdami) i dopiéro badać,

czy to położenie zostaje ciągle to samo, czy się téż z czasem zmienia. — Tak więc patrząc na ciała niebieskie czyli gwiazdy, łatwo dostrzeżemy, że odległość ich od siebie i położenie jednéj gwiazdy względem drugiéj nie zmieniają się, ale, że się ciągle zmienia położenie ich względem ziemi, a ta zmiana przedstawia nam się tak, jak gdyby się całe niebo obracało i wszystkie gwiazdy ze sobą zabiérało.

Zjawisko to może powstać w trojaki sposób, to jest: 1. albo że ziemia zostaje w spoczynku a całe niebo wraz z gwiazdami się porusza, albo 2. że same gwiazdy na niebie się poruszają, albo 3. że niebo i gwiazdy stoją nieporuszenie, a ziemia się obraca koło siebie i to w kierunku przeciwnym temu, w jakim niebo i gwiazdy położenie swoje względem ziemi zmieniają.

A zatem tylko jedno z tego dwojga może być prawdą: albo sklepienie niebios nad nami się toczy, a ziemia stoi nieporuszona, albolitéż ogromne owe sklepienie spoczywa spokojnie, a ziemia się wewnątrz niego obraca. Jest atoli mnóstwo dowodów przekonywających nas o tym ziemi obrocie, a my tu przytoczymy sześć celniejszych dowodów, które same są dostateczne do przekonania nas o téj prawdzie. —

I tak najprzód. Astronomia czyli nauka o prawach ruchów ciał niebieskich uczy nas, że to niebo, które nad sobą spostrzegamy nie jest żadnem sklepieniem jak nam się wydaje, na którémby gwiazdy niejako przybitemi były, ale że gwiazdy te zawieszone są w wolnéj przestrzeni świata i znajdują się w rozmaitych odległościach od ziemi. — Byłoby to więc rzeczą niepodobną do prawdy, gdyby te niezliczone ciała niebieskie wszystkie naraz i w tym samym przeciągu czasu, bo w 24 godzinach z tak niezmierną chyżością na około ziemi poruszać się miały. I to także trudno wierzyć, żeby drogi tych gwiazd takie miały względem siebie i względem ziemi położenie, aby oglądane z ziemi tworzyły równoleżniki czyli koła równoodległe jednéj i tejże saméj kuli niebieskiéj. — Ale to wszystko łatwo da się wytłumaczyć, jeżeli przypuścimy, że ziemia się obraca a gwiazdy stoją w miejscu. Jestto zupełnie ten sam przypadek, jak wtedy, gdy na kolei żelaznéj lub statku jedziemy, a nam się zdaje, że stoimy spokojnie a wszystkie inne rzeczy prócz naszego wozu i statku się poruszają. —

Powtóre. Wielki Newton, który nigdy imienia Wszechmocnego Boga nie wymówił nie zdjąwszy wprzód czapki lub kapelusza z głowy, badając przyczyny, dla których ciała jedne krążą koło drugich, jak np. księżyc koło

ziemi doszedł mocą rozumowania do prawa powszechnego ciążenia, które brzmi, że ciała większe przyciągają mniejsze ze siłą, która rośnie w stosunku massy, a maleje jak rozmnożona przez samą siebie odległość ciała jednego od drugiego. Prawo to stwierdziło się przez wszystkie dotychczasowe obserwacyje astronomiczne, a zarazem jest najdobitniejszym dowodem przeciw obrotowi nieba około ziemi. Bo gdyby sklepienie niebios krążyło na około ziemi, to ta tak mała ziemia nasza musiałaby mieć nieskończenie wielką siłę przyciągającą, aby utrzymać wszystkie ciała niebieskie w swych kolejach, a jednak, jak inne zjawiska przyciągania ziemi okazują, siła ta nie jest tak wielką. Nadto musiałaby istnieć dla ciał niekrążących koło ziemi inna siła i inne prawa jéj ruchu, których w żaden sposób pojąć nie możemy. — A zatem najprostszém i najnaturalniejszém przypuszczeniem jest, kiedy obrót sklepienia niebios za pozorny, a obrót ziemi na około osi za rzeczywisty przymujemy.

Po trzecie. Ziemia nie jest doskonałą kulą, ale przy dwóch miejscach, które biegunami zowiemy, spłaszczoną a w środku koło równika nieco wydętą, tak, iż gdy punkta równika są bardziéj oddalone od środka ziemi niż bieguny, ciężar jakibądź więcéj waży przy biegunach niż na równiku. — Takie spłaszczenie kuli ziemskiéj nie może mieć innego powodu, jak tylko szybki obrót ziemi na około jéj osi: bo wiadomo, iż obracając tak szybko stalową obręcz koło osi, obręcz ta płaszczy się przy biegunach a wydyma w środku. —

Po czwarte. Liczne doświadczenia czynione ze spadaniem małych a ciężkich kul z wysokich wież, dowiodły także obrotu ziemi na około swéj osi. — Kule albowiem z wielkich wysokości puszczane nie spadają na ziemię tuż pod samym punktem, z którego zostały puszczone, ale zbaczają od pionu ku wschodowi — zatem ziemia musi się obracać koło osi w kierunku od zachodu na wschód a to sprawia, iż nam się odwrotnie wydaje, że sklepienie nieba obraca się od wschodu na zachód. Bo powiadano, jeżeli się ziemia obraca, to wierzchołek wieży jako bardziéj oddalony od środka prędzéj obracać się musi niż spodek téjże wieży, więc np. kamyk z wieży puszczony choćby też leciał jak najprędzéj nie może spadnąć przy samym spodku wieży, bo wierzchołek wieży w tym samym czasie w skutek obrotu ziemi daléj się posunie; mniemano więc, że kamyk daleko od wieży padnie. Atoli zapomniano o tem, że ruch takiego spadającego kamyka nie jest prosty czyli od samego obrotu ziemi zależący, ale złożony, bo na ten ruch wpływa jeszcze prócz obrotu, siła cią-

żenia — a że chyżość nadana kamykowi przez obrót ziemi jest ciągle ta sama, a chyżość w skutek spadania ciągle wzrasta, więc pomijając opór jaki stawia powietrze; kamień spada nie po linii prostéj, ale po krzywéj, którą matematycy parabolą zowią, a przeto nie odleci zbyt daleko od wieży, ale zawsze zboczy trochę ku wschodowi. Zboczenie to, jeżeli kamień puszczony był z wysokości $226\frac{1}{2}$ łokci krakowskich, wynosi prawie pół cala.

Po piąte. Astronomowie obserwując płanety, to jest gwiazdy, które własnego światła nie mają i obracają się na około słońca, które je ogrzéwa i oświéca, z uważania plam jakie się na nich widzieć dają lub z odmian ich światła i kształtu, doszli, że każdy z nich obraca się koło swojéj osi. A że, jak uczy astronomia, i nasza ziemica jest taką płanetą, tedy trudno byłoby pojąć, czemuby ona sama jedna obracać się koło swéj osi nie miała? Nadto, ponieważ czas obrotu tego na każdym płanecie jest inny, toby się też samo sklepienie niebios nad każdym płanetą w innym czasie obrać musiało — co być nie może, bo przeciąg czasu zkąd-go-kolwiek uważamy, jest zawsze jeden sam. — A zatem i to być nie może, aby się sklepienie niebios na około ziemi obracało i tak nam widok wschodu i zachodu gwiazd sprawiało, — ale ziemia od zachodu na wschód obrać się musi i dla tego siedziba nasza, raz te gwiazdy ogląda a drugi raz nie. Nakoniec:

Po szóste. Najwidoczniej w skutkach swoich, okazał obrót ziemi P. Foucault (czyta się Fukolt) Francuz przez doświadczenia swoje robione w Paryżu z wahadłem czyli kulą ołowianą zawieszoną na drucie długim przeszło $95\frac{1}{2}$ łokci krakowskich. Koniec tego wahadła czyli kula sama opatrzona ostrzem u spodu, przypadała w sam środek wielkiego koła podzielonego na części stopniami zwane, których okrąg koła ma w sobie jak wiadomo 360^0. Wystawmy sobie teraz, że wahadło to zostaje odwiedzione ze środka i że ostrze jego wskazuje np. na 35 stopni, tedy puściwszy to wahadło w ruch tak, jak się zwyczajnie porusza wahadło czyli perpendykuł zegaru, tedy wahadło to winnoby zawsze wracać w kierunku tych 35 stopni, to jest ostrze u spodu kuli umieszczone winnoby się ciągle unosić nad linią łączącą stopień 35. ze środkiem koła. Takby było rzeczywiście, gdyby ziemia zostawała w spoczynku, atoli tak nie jest, bo uważając na ostrze tego wahadła, ostrze to nie powraca na punkt, z którego wyszło, ale zwolna ciągle postępuje w lewo, jeżeli stoimy na północnéj stronie wahadła, to jest postępuje od zachodu na wschód, a że nie ma innéj przyczyny tego ruchu ku wschodowi jak tylko, że ziemia obraca się w tym-

że kierunku, zatem oczywistą jest rzeczą, że ten obrót ziemi jest przyczyną zwrotu wahadła. I na odwrót ruch ten wahadła jest dowodem obrotu ziemi koło swéj osi w kierunku od zachodu na wschód. —

Tak więc przekonywające są dowody tego ciągłego ruchu obrotowego naszéj ziemi.

W miarę tego jak siedziba nasza zwraca się ku słońcu, staje na linii łączącéj środki ziemi i słońca, lub od słońca się odwraca mamy wschód, południe i zachód słońca, podobnie wschód, górowanie i zachód gwiazd. — A ruch pozorny słońca i gwiazd od wschodu na zachód, jako będący niejako, że tak powiem, odbitym w źwierciedle ruchem ziemi podaje nam sposobność badania ruchu téjże ziemi w najdrobniejszych jego szczegółach. I tak np. ponieważ akuratnie co 24 godzin ta sama gwiazda wschodzi i w tém samém miejscu się znajduje, ztąd wniesiemy, że obrót ziemi odbywa się prawidłowo zawsze w 24 godzinach, daléj, gdy obwód ziemi wynosi 5400 mil, tedy ten sam punkt na równiku kuli ziemskiéj odbywa w przestrzeni drogę wynoszącą 225 mil na godzinę, i t. d. Tak to ogromna jest chyżość z jaką obraca się nasza ziemia na około swéj osi! My ruchu tego nie czujemy, bo i powietrze nasze oblewające ziemię do koła z nią się porusza, a przeto względem nas zostaje w spoczynku, ale gdybyśmy byli po za granicami przestrzeni w jakie sięga siła przyciągania naszéj ziemi, tobyśmy ją widzieli obracającą się z chyżością, względem któréj chyżość choćby i najprędzéj obracającego się koła jakiejbądź machiny jest jeszcze niczem. Bo téż machina jest dziełem śmiertelnego człowieka, a ziemia dziełem najmędrszego Stwórcy, a wiedząc teraz w jaki to sposób kazał On przyświécać słońcu dla złych i dobrych, niechaj będzie od nas zawsze od wschodu słońca aż do zachodu błogosławioném Imie Jego!

Pisałem w Krakowie d. 3. Lipca 1852 roku.

PRZEPOWIEDNIE,

Wieszczby, Proroctwa, Prognostyki gospodarskie i t. d.

Kiedy dwie osoby powiedzą razem jedno słowo, niezawodnie gość w dom przybędzie.

Jeźli wszystkie psy w mieście lub wiosce wyją, jest to przepowiednia pożaru, wojny albo morowego powietrza. Nieszczęśliwe te wypadki mające się wydarzyć na przyszłość, poznają się z rodzajów wycia. Gdy pies wyjąc, ma głowę do góry wzniesioną, przepowiada pożar, gdy w ziemię patrzy, wojnę, a kiedy leżąc wyje, głód i morowe powietrze. Wycie zaś psa jednego, a szczególniej gdy na węgieł domu swego gospodarza spogląda, wróży niezawodną śmierć, któremukolwiek mieszkańcowi tego domu.

Śpiewająca kura w domu, jest przepowiednią śmierci.

Gdy belka w domu mieszkalnym pęka, albo w piecu chléb się rozdwaja, oznacza, iż ktoś z gospodarnéj czeladki się rozdzieli.

Białe plamki na paznokciach, oznaczają szczęście temu, kto je posiada.

Jeźli świéca któregolwiek z małżonków przypadkiem w czasie ślubu zgaśnie, to pewnie ten z nich w krótce umrze.

Kruk krakający na dachu, przepowiada upadek bydła.

Dym włóczący się po ziemi, oznacza dészcz, a prosto lecący do góry, pogodę.

Chodzące do nocy kury, unaszające się do późnego zmroku wrony, rokują burzę nazajutrz.

Pies przed dészczem jé trawę, a żaby skaczą na powierzchnią wody.

Wróble świergocą w zimie przed odwilżą, a w lecie przed dészczem.

Pijawki i piskorze chowane w domu w słojach, gdy robią poruszenia, zwiastują dészcz.

Artykuł ten dokończymy słowami *rękopismu Dominika Jucewicza*, z którym późniéj czytelników zaznajomimy.

„Doświadczeni rolnicy ze znaków zimowych: mgły, nawisu na drzewach, śronu i tak daléj, miarkują siéwbę jarzyny i rzadko chybiają. Z przylotu i odlotu ptastwa, liści z drzew opadających, długości lub krótkości jesieni, początek wiosny, siewbę żyta i tym podobnie. Z odmian księżyca, kierunku wiatru, siéwbę zbóż różnych; te wszystkie znaki lubo się nam zdają niepodobnymi, a w doświadczeniu wieśniaków przynoszą najpomyślniejsze skutki. I tak chcąc uchronić jęczmień, żeby wróble nieśpijały ziarna młodego, siejąc go w ten sam dzień, na wiosnę, w jaki przypada w jesieni świętego Walentego, to jest: jeżeli we czwartek św. Walenty w jesieni, to we czwartek na wiosnę siać jęczmień i t. p.

Całe życie moje będąc losem przeznaczonym przebywać nie na jedném miejscu i razem będąc ciekawy dowiadywać się różnych sekretów, od różnych stanów ludzi, a osobliwie od wieśniaków, nie żałowałem ani mego szczupłego funduszu, ani przychylnéj grzeczności dla dójścia tego, lecz muszę wyznać, że bardzo mało postąpiłem w téj mierze. A co się dowiedziałem i sam często się śmieję z tego, nie chciałoby się wierzyć, ale skutek przekonywa o rzeczywistym fakcie; śmiem nawet twierdzić, że u każdego więcéj oświéconego, takie działanie zasłużyłoby raczéj na pogardę niż na uwagę; lecz skutek, powtarzam, każe trzymać inaczéj. Może przyjdą czasy, przyjdą niezawodnie, jak twierdzi nasz świętobliwy ksiądz *Łojko*, gdy wstanie zasłona odkryta i przyczyny. Wszakże tańce Syren bajecznych po morzach, a nawet i po naszéj barkospławnéj Wiśle, już mój serdeczny dobrodziéj ksiądz Bohomelec *Jego Królewskiéj Mości* odkrył i wytłumaczył, choć z tego szkaradnie *Eminentissimus* Biskup Łucki zażartował i podał assumpt cichéj wodzie co brzegi ryje, *Zabłockiemu*, do podłożenia gościom pod serwetę dessertowych wierszy 62 *). Wszak-

*) *Wiérsze dessertowe* były to poezye lubieżne, które na świstkach wydrukowane w nadwornéj królewskiéj drukarni, *Król Stanisław August*

że wiele także rzeczy ukrytych wiekami, zostały wiadome i żadnéj wątpliwości nie podległe.

„Są téż niektóre, co je raczéj można śmiesznymi nazwać i tak:

„Sroka krzycząca na płocie, gościa przybycie inwituje.

„Kot myjący się tož samo.

„Kiedy prawe oko świerzbi, będzie patrzyć na konie podróżne, a kiedy lewe, to płacz.

„Kiedy dłoń prawa świerzbi, to witać się z miłą osobą, kiedy lewa, pieniądze liczyć.

„Kiedy żurawie w przelocie okręcą się nad jakim domem, wesele będzie pewne.

„Łabędzie przeraźliwie krzyczące nad jakim domem lub wsią, pożar przepowiadają, śpiewające zaś, pomyślność.

„Kiedy zając drogę przebieży, nieszczęście w drodze, kiedy wilk, pomyślność.

„Żarłoctwo nadzwyczajne szczurów i myszy, przepowiada drożyznę, jakby te żarłoki kiedy nie jadły zboża.

„Grzmot wiosenny raz piérwszy usłyszany na wschodzie, urodzaj, a na zachodzie głód.

„Zaćmienia słońca, księżyca i ukazanie się komet, straszne wojny i głód w kraju. I inne tym podobne wypadki są w wierze prawdziwéj u ciemnego pospólstwa. Zaprzeczać im w oczy, byłoby tož samo, co chcieć się pokazać najbezbożniejszym ateistą i ethnikiem.“

---

kazał obiadującym u niego, pod serwety podkładać. O tém sam od szanownego i wielce mi drogiego Autora rękopismu słyszałem. Na wszystkich obiadach czwartkowych był zwyczaj, iż po wetach u stołu podobne kartki wszystkim biesiadnikom obnoszono. Dessertowych wiérszy najwięcéj napisał: *Naruszewicz, Węgierski, Zabłocki* i *Wyrwicz*, zbiór ich ze stu ośmiu złożony, drukowany na oddzielnych kartkach, dostałem w sukcessyi; wszystkie są bezimienne, na niektórych tylko, uprzedni właściciel, imiona Autorów ponapisywał.

TABLICA

WSCHODU I ZACHODU SŁOŃCA, PRZYBYCIA, UBYCIA I DŁUGOŚCI DNIA, NA WIDNOKRĄG 50° 3′ WYSOKI.

Miesiąc	Dni Miesiąca	Sło☉ńca Wsc G.	M.	Zach. G.	M.	Przybycia dnia G.	M.	Długość dnia G.	M.
Styczeń.	5	7	59	4	11	0	11	8	12
	10	7	58	4	17	0	18	8	19
	15	7	55	4	24	0	28	8	29
	20	7	51	4	32	0	40	8	41
	25	7	46	4	39	0	52	8	53
	30	7	40	4	48	1	7	9	8
Luty.	5	7	31	5	0	1	28	9	29
	10	7	24	5	7	1	42	9	43
	15	7	14	5	16	2	1	10	2
	20	7	5	5	25	2	19	10	20
	25	6	56	5	32	2	35	10	36
	29	6	48	5	40	2	51	10	52
Marzec.	5	6	37	5	47	3	9	11	10
	10	6	27	5	56	3	28	11	29
	15	6	16	6	3	3	46	11	47
	20	6	5	6	12	4	6	12	7
	25	5	54	6	21	4	26	12	27
	30	5	44	6	27	4	42	12	43
Kwiecień	5	5	29	6	37	5	7	13	8
	10	5	19	6	45	5	25	13	26
	15	5	9	6	52	5	42	13	43
	20	4	59	7	1	6	1	14	2
	25	4	49	7	7	6	17	14	18
	30	4	40	7	17	6	36	14	37
Maj.	5	4	32	7	22	6	49	14	50
	10	4	23	7	31	7	7	15	8
	15	4	16	7	37	7	20	15	21
	20	4	8	7	45	7	36	15	37
	25	4	3	7	50	7	46	15	47
	30	3	57	7	56	7	58	15	59
Czerwiec.	5	3	55	8	2	8	6	16	7
	10	3	52	8	6	8	13	16	14
	15	3	51	8	9	8	17	16	18
	20	3	51	8	11	8	19	16	20
	25	3	52	8	12	ubyło		16	20
	30	3	54	8	12	0	4	16	18

Miesiąc	Dni Miesiąca	Sło☉ńca Wsc G.	M.	Zach. G.	M.	Ubycia dnia G.	M.	Długość dnia G.	M.
Lipiec.	5	3	59	8	9	0	12	16	10
	10	4	3	8	7	0	18	16	4
	15	4	8	8	2	0	28	15	54
	20	4	14	7	57	0	39	15	43
	25	4	20	7	51	0	51	15	31
	30	4	28	7	44	1	6	15	16
Sierpień.	5	4	36	7	34	1	24	14	58
	10	4	43	7	26	1	39	14	43
	15	4	51	7	17	1	56	14	26
	20	4	58	7	7	2	13	14	9
	25	5	6	6	57	2	31	13	51
	30	5	13	6	47	2	48	13	34
Wrzesień	5	5	21	6	30	3	13	13	9
	10	5	30	6	23	3	29	12	53
	15	5	36	6	13	3	45	12	37
	20	5	45	6	1	4	6	12	16
	25	5	52	5	51	4	23	11	59
	30	5	59	5	40	4	41	11	41
Paździer.	5	6	7	5	30	4	59	11	23
	10	6	14	5	18	5	18	11	4
	15	6	23	5	8	5	37	10	45
	20	6	30	4	58	5	54	10	28
	25	6	39	4	49	6	12	10	10
	30	6	47	4	40	6	29	9	53
Listopad.	5	6	57	4	29	6	50	9	32
	10	7	6	4	22	7	6	9	16
	15	7	14	4	15	7	21	9	1
	20	7	22	4	9	7	35	8	47
	25	7	29	4	4	7	47	8	35
	30	7	37	4	1	7	58	8	24
Grudzień	5	7	43	3	58	8	7	8	15
	10	7	48	3	58	8	12	8	10
	15	7	53	3	58	8	17	8	5
	20	7	57	4	0	8	19	8	3
	25	7	59	4	2	przyb		8	3
	30	7	59	4	7	0	7	8	8

TABLICA

służąca do wyrachowania wagi Wiédeńskiéj na Polską.

wiéd. funt.	polski		wiéd. funt.	polski		wiéd. funt.	polski	
	funt.	łót.		funt.	łót.		funt.	łót.
1	1	12	34	46	24	67	92	4
2	2	24	35	48	4	68	93	16
3	4	4	36	49	16	69	94	28
4	5	16	37	50	28	70	96	8
5	6	28	38	52	8	71	97	20
6	8	8	39	53	20	72	99	—
7	9	20	40	55	—	73	100	12
8	11	—	41	56	12	74	101	24
9	12	12	42	57	24	75	103	4
10	13	24	43	59	4	76	104	16
11	15	4	44	60	16	77	105	28
12	16	16	45	61	28	78	107	8
13	17	28	46	63	8	79	108	20
14	19	8	47	64	20	80	110	—
15	20	20	48	66	—	81	111	12
16	22	—	49	67	12	82	112	24
17	23	12	50	68	24	83	114	4
18	24	24	51	70	4	84	115	16
19	26	4	52	71	16	85	116	28
20	27	16	53	72	28	86	118	8
21	28	28	54	74	8	87	119	20
22	30	8	55	75	20	88	121	—
23	31	20	56	77	—	89	122	12
24	33	—	57	78	12	90	123	24
25	34	12	58	79	24	91	125	4
26	35	24	59	81	4	92	126	16
27	37	4	60	82	16	93	127	28
28	38	16	61	83	28	94	129	8
29	39	28	62	85	8	95	130	20
30	41	8	63	86	20	96	132	—
31	42	20	64	88	—	97	133	12
32	44	—	65	89	12	98	134	24
33	45	12	66	90	24	99	136	4
						100	137	16

TABLICA
służąca do wyrachowania łokcia lwowskiego na wiédeńską miarę.

Łokieć lwowski na wiédeński wyrachowany.

Łokieć lwowski	stopni	cali	linii	punkty
1	1	10	6	10
2	3	9	1	8
3	5	7	8	6
4	7	6	3	4
5	9	4	10	2
6	11	3	5	0
7	13	1	11	10
8	15	0	6	8
9	16	11	1	6
10	18	9	8	4
15	28	2	6	6
20	37	7	4	8
25	47	0	2	10
30	56		1	0
35	66	9	11	2
40	75	2	9	4
45	84	7	7	6
50	94	0	5	8
55	103	5	3	10
60	112	10	2	0
65	123	3	0	2
70	131	7	10	4
75	142	0	8	6
80	150	5	6	8
85	159	10	4	10
90	169	8	3	0
95	178	3	1	2
100	188	0	11	4

TABLICA

do wyrachowania przychodów i wydatków, pensyj, zasług &c., od 1 do 10,000 zr. na rok 1, $^{3}/_{4}$, $^{1}/_{2}$, $^{1}/_{4}$, na miesiąc, tydzień i dzień jeden.

Summa ogólna Na 1 rok	Na $^{3}/_{4}$ roku		Na $^{1}/_{2}$ roku		Na $^{1}/_{4}$ roku		Na 1 miesiąc		Na tydzień albo 7 dni			Na 1 dzień		
zr.	zr.	kr	zr.	kr	zr.	kr	zr.	kr	zr.	kr	f.	zr	kr	f.
10000	7500	—	5000	—	2500	—	833	20	194	26	3	27	46	3
9000	6750	—	4500	—	2250	—	750	—	175	—	—	23	—	—
8000	6000	—	4000	—	2000	—	666	40	155	33	1	22	13	1
7000	5250	—	3500	—	1750	—	583	20	136	6	3	19	26	3
6000	4500	—	3000	—	1500	—	500	—	116	40	—	16	40	—
5000	3750	—	2500	—	1250	—	416	40	97	13	1	13	53	1
4000	3000	—	2000	—	1000	—	333	20	77	46	3	11	6	3
3000	2250	—	1500	—	750	—	250	—	58	20	—	8	20	—
2000	1500	—	1000	—	500	—	166	40	38	53	1	5	33	1
1000	750	—	500	—	250	—	83	20	19	26	3	2	46	3
900	675	—	450	—	225	—	75	—	17	30	—	2	30	—
800	600	—	400	—	200	—	66	40	15	33	1	2	13	1
700	525	—	350	—	175	—	58	20	13	36	3	1	56	3
600	450	—	300	—	150	—	50	—	11	40	—	1	40	—
500	375	—	250	—	125	—	41	40	9	43	1	1	22	1
400	300	—	200	—	100	—	33	20	7	46	3	1	6	3
300	225	—	150	—	75	—	25	—	5	50	—	—	50	—
200	150	—	100	—	50	—	16	40	3	53	1	—	33	1
100	75	—	50	—	25	—	8	20	1	56	3	—	16	3
90	67	30	45	—	22	30	7	30	1	45	—	—	15	—
80	60	—	40	—	20	—	6	40	1	33	1	—	13	1
70	52	30	35	—	17	30	5	50	1	21	3	—	11	3
60	45	—	30	—	15	—	5	—	1	10	—	—	9	3
50	37	30	25	—	12	30	4	10	—	58	1	—	8	1
40	30	—	20	—	10	—	3	20	—	46	3	—	6	3
30	22	30	15	—	7	30	2	30	—	35	—	—	4	3
20	15	—	10	—	5	—	1	40	—	23	1	—	3	1
10	7	30	5	—	2	30	—	50	—	11	3	—	1	3
9	6	45	4	30	2	15	—	45	—	10	1	—	1	2
8	6	—	4	—	2	—	—	40	—	9	1	—	1	1
7	5	15	3	30	1	45	—	35	—	8	1	—	1	1
6	4	30	3	—	1	30	—	30	—	7	—	—	—	3
5	3	45	2	30	1	15	—	25	—	5	3	—	—	3
4	3	—	2	—	1	—	—	20	—	4	3	—	—	2
3	2	15	1	30	—	45	—	15	—	3	2	—	—	2
2	1	30	1	—	—	30	—	10	—	2	1	—	—	1
1	—	45	—	30	—	15	—	5	—	1	1	—	—	1

WYCIĄG
przepisów prawa Stęplowego stósownie do patentu z dnia 9go Lutego 1850.

1. Każdy stęplowi podlegający dokument, zaraz przy wystawieniu onegoż, na papiérze stęplu stósownego, sporządzonym być powinien. Stęplowanie jego późniejsze, ma miejsce, a najprzód:

a) Kiedy zupełne dokończenie interesu dłuższéj niż zwykle wymaga agitacyi, i jeszcze przez strony podpisane być tak prędko nie może.

b) W pismach stęplowi niepodlegających, a które jako allegata uważane być mają.

c) W pismach z kraju obcego tu się dostających.

d) Przy zupełnie wystawionych podaniach i duplikatach podań przy podpisach rubrów tychże, jeźliby ich nie wniesiono jeszcze, lub przy wniesieniu, gdyby Władza je odrzucić miała.

2. Wolno każdemu stęplować sobie kazać co chce, byle wielkość arkusza tylko nieprzechodziła 252 cali powierzchni. Toż się rozumieć ma i o podaniach wszelkich. Księgi kupców tylko i proffesionistów, papiér mieć mogą na 726 cali powierzchni.

3. Równobrzmiące Exemplarze jakiejbądź treści i interesu, każdy dla siebie stósownym sobie mają być opatrzone stęplem. Z tąd więc:

4. Na stęplu jednym — jeden tylko dokument prawny znajdować się powinien.

5. Przedmiotem dokumentu atoli, jeźli jest kilka lub kilkanaście pojedyńczych należytości pieniężnych, wówczas stęplu cena, do summy należytości pieniężnych wszystkich ma być zastósowaną.

6. Dokumenta prawne stósownie zastęplowane na arkuszu pierwszym, mogą mieć arkusze drugie po 15 kr. m. k., wyjąwszy, gdyby stępel piérwszego arkusza, mniejszym był od 15 kr., a w razie takim reszta arkuszy stęplem tym samym ma być opatrzona.

7. Gdyby dokument zawiérał kilka powtarzających się należytości, na ciąg pewien czasu zawarowanych, n. p. na lat 10. — Stępel ma być wartości, całego lat tychże ciągu.

8. Na dokumenta należytości dożywotniéj, bierze się stępel dziesięcioletniéj summy téj należytości. Należytość zastósowana do dwóch lub więcéj osób, wymaga stęplu summy 15letniéj należytości.

9. Ilość pieniężna walutowa, lub téż monet innych, podlega stęplowi summy téjże, na monetę śrebrną naszą ewalnowanéj.

10. Dokument należytości pieniężnéj wszelkiéj zapisu albo wiecznego, lub téż Towarzystw na czas nieoznaczony istnieć mogących — obowiązujący, podlega stęplowi płacy lub należytości roczněj, lecz dwadzieścia razy wziętéj.

11. Summa, czasem żadnym stanowczo nieujęta, wymaga stęplu summy roczněj, lecz trzy razy wziętéj.

12. Podania dwóch lub więcéj osób, ci tylko wówczas na stęplu jednym miejsce swe mieć mogą, jeżeli te w jednym i tymże samym sprawy swéj zostają stosunku; lub téż podanie swoje, z jednego prawnego wywodzą stanowiska.

Modła Stęplów.

	Na Wexle				ZłR	kr		Na Dokumenta prawne				ZłR	kr
od	—	do	100	Bierze się stępel na:	—	3	od	—	do	20	Wzmaga stęplu na:	—	3
„	100	„	200		—	6	„	20	„	40		—	6
„	200	„	350		—	10	„	40	„	70		—	10
„	350	„	500		—	15	„	70	„	100		—	15
„	500	„	1000		—	30	„	100	„	200		—	30
„	1000	„	1500		—	45	„	200	„	300		—	45
„	1500	„	2000		1	—	„	300	„	400		1	—
„	2000	„	4000		2	—	„	400	„	800		2	—
„	4000	„	6000		3	—	„	800	„	1200		3	—
„	6000	„	8000		4	—	„	1200	„	1600		4	—
„	8000	„	10000		5	—	„	1600	„	2000		5	—
„	10000	„	12000		6	—	„	2000	„	2400		6	—
„	12000	„	16000		8	—	„	2400	„	3200		8	—
„	16000	„	20000		10	—	„	3200	„	4000		10	—
„	20000	„	24000		12	—	„	4000	„	4800		12	—
„	24000	„	28000		14	—	„	4800	„	5600		14	—
„	28000	„	32000		16	—	„	5600	„	6400		16	—
„	32000	„	36000		18	—	„	6400	„	7200		18	—
„	36000	„	40000		20	—	„	7200	„	8000		20	—

Przewyżka nad 40000 złr. m. k. jest 2000 złr. m. k. za każde więc 2000 złr. m. k. wyżéj, należytość stęplowa o 1 złr. m. k. więcéj ma być podniesioną. Jakakolwiek bądź ilość niżéj nawet od 2000 jako pełne 2 tysiące ma być uważaną. Tu wyjmują się przeniesienia własności rzeczy nieruchomych. Przewyżka zaś nad 8000 złr. m. k. jest 400 złr. m. k., na które dobiéra się stępel znów 1 złr. Ilość nawet niższa od 400, za ilość pełną ma być uważaną.

Ze względu ksiąg kupieckich i rzemieślniczych, tož przemysłu rodzaju i nazwy wszelkiéj. Rząd opiekuńczy przeznacza kształt i wielkość papiéru, a to jak następuje:

Księgi tego rodzaju wszelkie, mające w rozwarciu arkuszowém:

1. aż do 280 cali kwadr. powierzchni, płacą od arkusza każdego 1 kr. m. k.
2. od 380 cali kwadr. do 504 cali kwadr. „ „ „ 2 „ „
3. od 504 „ „ do 726 „ „ „ „ „ 5 „ „
4. od 726 „ „ aż do powierzchni nieoznaczonéj „ 6 „ „

W księgach papiéru mniejszego rozmiaru nad cali 380, ilości cali dochodzić się ma podług kart tyla, ile ich trzeba na ilość żądaną, t. j. 380 cali, i podług tego cena stęplu, ma być opłacona.

Opłatą taką ujęto więc księgi wszystkie, wyjąwszy te, jakie li służą tylko do zaciągania w nie listów kupieckich wszelkiego rodzaju. Ztąd — księgi kupieckie wszelkie, od daty patentu wyszłego na przyszłość — opłacać już mają stępel ten, od części swéj niezapisanéj jeszcze.

Co do opłaty należytości bezpośredniéj stęplowéj postanowienie jest następujące, i tak:

1. Bezpośredni podatek ten pobiéra się:

a) Od wciągnień w księgi publiczne.

b) Od decyzyi cywilno-sądowych.

c) Od dokumentów należytości stęplowych, a to stósownie do skali wyżéj wymienionéj, jak skoro należytość przewyższa kwotę 20 złr. m. k.

d) Od interesów prawnych, na które należytość w procentach jest postanowioną.

2. Oznajmienia o interesach prawnych, a należytości stęplowéj podlegających, do urzędu uczynić się mają:

A) Przy interesach w kraju, w ciągu dni ośmiu po zawarciu tychże, a to:

a) Urzęda, sądy i władze wszelkie, w jakich interesa te przedsiębrano lub ułożono.

b) Notaryusze, adwokaci lub ajenci, pod jakich wpływem interesa te ukończone byćby mogły.

c) Oprócz tych zaś, i strony wszelkie w interes rzeczony wchodzące.

B) W interesach zewnątrz kraju się odbywających, a stęplowi podległych, gdyby dokument ten dostać się miał tutaj, ten, który go otrzymuje, najdaléj w dniach 30 stęplem stósownym zaopatrzyć go powinien.

C) Na wypadek wszelki, dokument taki zawsze przed użyciem sądowém lub prawném, stępel stósowny mieć już powinien.

3. Sąd każdy pierwszéj instancyi, zaraz przy wydaniu wyroku lub decyzyi, toż obwieszczeniu téjże, instancyi wyższéj, obowiązanym jest udzielić odpisu tychże, urzędowi właściwemu, by tenże czuwał nad opłatą stępla należytości.

4. Przy pertraktacyach spadkowych, spadkobierca główny — podać powinien do władzy pertraktującéj — wykaz spadku lub legatu swojego; aby ze stósownéj stępla uiścił się opłaty.

5. Przy uzyskanym wciągnieniu w księgi publiczne, końcem nabycia praw realnych. Urząd, księgi te prowadzący, po ukończonéj czynności, obowiązanym jest zaraz urzędowi stęplowemu, rzeczonych dokumentów udzielić w odpisie, aby ten widział od kogo stęplowéj ma żądać opłaty.

Wykaz dokumentów prawnych
główniejszych porządkiem alfabetycznym ułożonych, wraz ich stęplu ceną.

	zr.	kr
1. Absolutoria, czyli zaświadczenia z odbytych klass n. p. Gymnazialnych wszystkich, toż kursów filozoficznych, prawniczych, medycznych, mieć winny stępel - - - -	—	15
2. Attestata, a inaczéj zaświadczenia z kursów klass pojedynczych, mają mieć stępel na - - - - - - -	—	6
3. Allegata, a inaczéj dołączenia wszelkie, a nawet i listy za takie służyć, albo uchodzić mające, podlegają stęplowi -	—	6
4. Bilance kupców, rękodzielników i przemysłowo kupczących innych, wymagają stęplu na - - - - - - -	—	15
5. Cessyje mieć muszą raz, stosówną treści swéj opłatą, toż i arkusza stęplowego cenę. Tamta stosuje się do skali, za arkusz zaś - - - - - - - - - -	—	15
6. Donatywy, a inaczéj darowizny, wymagają opłaty także raz, co do treści swéj; toż co do arkusza. Od arkusza idzie stępel	—	15

	zr.	kr
7. Duplikata wyroków urzędowych wszelkich od arkusza -	—	30
„ w procesach cywilnych i wszelkie inne - -	—	15
„ Treści niższéj od 50 złr. m. k. ceny, od arkusza	—	6
8. Dyplomata, jako potwierdzenia urzędowe, w nadaniu urzędu jakiegoś, lub udzielenia, przyznaniu przez urząd komuś stopnia jakiegoś, lub miejsca, od arkusza, żądają stęplu -	—	30
Dyplomata przez osoby prywatne udzielane - - -	—	15
9. Dekreta albo Wyroki pierwszéj Instancyi, coraz z nakazami płatniczemi Sądu wekslowego byle nie treści nad 50 złr. m. k. od arkusza każdego - - - - - - -	—	30
Dekreta od 50 do 200 po ocenieniu przedmiotu od arkusza	1	—
10. Extrakta lub Wyciągi tabularne lub depozytowe - -	—	30
„ zagraniczne lub amotrykalne - - - -	—	15
11. Intabulacye lub zaciągnienia do ksiąg tabularnych, jeźli rzecz wielkiéj niepodlega cenie - - - - - -	—	30
12. Konta (Conti) lub księgi rachunków kupieckich, rzemieślniczych i innych, idą podług skali wielkości arkuszowéj papiéru. Patrz wyżéj, skalą dla ksiąg kupieckich.		
Bilansowe zaś, arkusz - - - - - - -	—	15
13. Konsensa od osób prywatnych wydane, od arkusza - -	—	15
14. Kopije albo odpisy, urzędowe, proste (Copija simplex) od ark.	—	15
15. Księgi wędrowne, od każdego ich wydania po - -	—	30
16. Metryki urodzenia - - - - - - -	—	15
17. Plenipotencye, lub Pełnomocnictwa bez żadnéj nagrody -	—	15
Plenipotencye, wszelkie zaś inne, podlug skali idą.		
18. Podania do Władz i Urzędów wyższych wszelkich nawet i do Tronu, od arkusza każdego wynosić ma po - -	—	15
19. Prośby wszelkie inne, a inaczéj petycye - - -	—	30
Dodatkowe arkusze do tychże, mogą być przybrane za ark.	—	6
20. Podania sądowe wszelkie, bywać powinny na stęplu -	—	15
21. Protokóły sporne aż do 50 złr. treści - - - -	—	6
„ wyższe nad treść tę - - - - -	—	15
22. Rubra wszelkie, wolne są od stępla; ale ich kopije jakie Sądom i Urzędom komunikowanę bywać powinny, każde od ark.	—	15
23. Rekursa przeciwko wyrokom na jednoryńskowym arkuszu wydanym również wysokiego wymagają stęplu, a więc na	1	—
Od arkuszy dodatkowych tymże, na - - - -	—	15
Przeciwko wyrokom zaś na 30 kr. ark. znowu na takimże	—	30
Arkusz każdy dodatkowy do tychże na - - - -	—	6
Od wyroków Władz wyższych - - - - -	4	—
A arkusze do nich dodatkowe - - - - -	—	15
Od wyroków Władz niższych do wyższych od ark. każdego	—	30
24. Rotulacyje aktów albo Rotuły, od arkusza - - -	—	15
25. Supultury czyli poświadczenia śmierci i pogrzebowe -	—	15
26. Towarzystw istniejących, lub zawiązanych umowy albo układy	—	15
27. Układy inne, albo co do treści; a na tę jest skala. Inne zaś po	—	15
28. Wekslowe protesta od arkusza - - - - -	—	30
29. Wypowiedzenia pozasądowe - - - - - -	—	45
30. Wnoszenia przeciwko wyrokom incydentalnym 1széj instancyi	1	—
Każdy arkusz od nich dodatkowy - - - - -	—	15
31. Zaręczenia wszelkie, wyjąwszy summ większych - -	—	15
32. Zaświadczenia zapowiedzi kościelnych lub ślubnych -	—	15
33. Zaświadczenia sług zwykłe - - - - - -	—	6
34. „ wszelkiéj innéj wagi - - - -	—	15
35. „ czyli Cedułki finalne zaprzysięgłych sensalów	—	6

Wszelkie prawne i sądowe dokumenta inne, albo stósownie do treści wartości swéj summy, biorą stępel podług wyżéj wykazanéj skali, albo są wolne od stęplów opłaty.

JARMARKI
UPRZYWILEJOWANE W GALICYI.

1. OBWÓD BOCHEŃSKI.

Bochnia. 2 Stycz. w ponied. po niedzieli septuagesima, po trzeciéj niedzieli postu przez wszystkie tygod. od czwartku aż do piątku po Wniebobowstąpieniu, w piątek po Bożém Ciele, 24 Czerwca w dzień Sw. Jana Chrz., 30 Czerwca po S. Piotrze i Pawle, 22 Lipca w dzień S. Magdaleny, 10 Sierpnia na S. Wawrzyńca, w ponied. po podwyższeniu S. Krzyża, w poniedz. po różańcu, 11 Listop. na S. Marcina, 25 List. w dzień S. Katarzyny, targi tygodniowe każdego czwartku.

Brzésko. We wtorki od 3ch do 3 tygodni 17 jarmarków, a w inne wtorki bywają targi tygodniowe.

Czchów. Wtorki od 3ch do 3 tygodni, jarmarki.

Dobczyce. W roku całym odbywa się 12 jarmarków, to jest każdego razu we Czwartek, targi zaś tygodniowe w poniedziałki.

Drogina. Na S. Walentego, na S. Wojciech, na N. P. M. szkaplerzną.

Niegowice. W dzień po 3 Królach, na S. Wojciecha, na S. Annę, na S. Urszule, w każdą Sobotę targ tygodniowy.

Niepołomice. W dzień po 3 Królach, w poniedz. po niedzieli zapustnéj, w poniedziałek po niedzieli palmowéj, 8 maja w dzień S. Stanisława, w poniedziałek po S. Trójcy, S. Jana 24 Czerwca, w S. Annę, w S. Mateusza, 4 Listopada w S. Karola.

Podgórze. Na S. Honoratę 12 Stycznia, na S. Juliannę 16 Lutego, na S. Józef 19 Marca, na S. Katarzynę 30 Kwiet., na S. Julję, 22 Maja, na S. Medarda 8 Czerwca, na S. Elżbietę 8 Lipca, na Porcyunkule 2 Sierpnia, na S. Nikodema 15 Września, na S. Teresę 15 Października, na S. Teodora 9 Listopada, na Sw. Ambrozego 7 Grudnia, targi co wtorek i piątek.

Szczurowa. Od dwóch do dwóch tygodni jarmarki się odbywają.

Trzciana. W dzień po niedzieli kwietniéj, w dzień S. Małgorzaty, w S. Michał, w dzień po S. Marcinie.

Uście Solne. 23 Kwietnia, 24 Czerwca, 24 Sierpnia, 12 Października.

Wieliczka. W Styczniu w poniedziałek przed S. Agniészką, w poniedziałek przed N. P. M. Gromniczną, w ostatni poniedziałek w miesiącu Lutym, w poniedziałek przed S. Kaźmiérzem, w poniedziałek po niedzieli kwietniéj, w poniedziałek przed Znalezieniem S. Krzyża, we wtorek po Zielonych Swiątkach, w poniedziałek przed Sw. Janem, w poniedziałek przed S. Jakóbem, w poniedziałek przed ś. Hyacentym, w poniedziałek przed S. Michałem, w poniedziałek przed S. Szymonem i Judą, w poniedziałek przed Sw. Klemensem, w poniedziałek przed S. Tomaszem i co czwartek targ tygodniowy.

Wiśnicz. W trzech Króli, w dzień po wszystkich SS., w św. Tomasza Apostoła 21 Grudnia.

Wojnicz. W poniedziałek od 3ch do 3 tygodni, a co tydzień w poniedziałek targi.

Zakluczyn. W poniedziałek od 3 do 3 tygodni, i targi tygodniowe co czwartek.

2. OBWÓD BRZEŻAŃSKI.

Bolszowce. 2 Stycznia, 28 Styczn., 8 Marca czyli na tak zwane ruskie Obrytenie, 16 Lipca, 13 Września czyli na ruskie święto S. Semena, 21 Listopada czyli 1 dnia po ruskiem ś. Michale.

Brzeżany. W dzień ruskiego ś. Bazylego 13 stycznia nowego Stylu, w środę środopostną podług grec. kalendarza, w wtorek po Zielonych św. ruskich, w dzień ś. Pror. Eliasza, 6 sierpnia nowego kalendarza, 3 lutego, 21 maja, 20 września, 13 października, 26 listopada, 18 grudnia, targi tygodniowe w każdy poniedziałek i piątek.

Chodorów. 14 stycznia, 5 maja, 12 lipca, 12 października przez 2 tygodnie na Piotrówkę obrz. rus. co czwartki targ.

Dunajów. 2 stycznia w poniedziałek po przewodniéj niedzieli obrz. ruskiego, 24 czerwca, w dzień ś. Jana chrzciciela, 18 października obrz. ruskiego, w dzień ś. Łukasza.

Konkolniki. 24 marca, 22 lipca na ś. M. Magdalenę, na Wniebowzięcie P. M. ruskiego obrzędu, na Pokrowę 13 paźd., 7 listopada na ś. Dymitry ruskiego, 20 września na niepok. poczęcie P. M. ruskie w Grudniu.

Kozłów. 9 stycznia na św. Marcina, w czwartą środę wielkiego postu, podług obrządku łacińskiego, w piérwszy poniéd. po Zielonych Swiętach, w poniedziałek po Bożém Ciele obrządku greckiego, na ś. Wawrzyńca 10 sierpnia, na podniesienie ś. Krzyża pols., na ś. Łukę ruską.

Narajów. Na płótna, konie, owce i bydło, 18 stycznia, na ruskie 3 króle, 29 marca w ś. Alexy ruskiego obrzędu, 6 kwietnia, na N. P. Maryi Zwiastowanie ruskiego obrzędu, 14 maja na Chlib. Borysa 6 lipca, na ś. Jana ruskiego obrz. 6 sierpnia, na św. Annę ruskiego obrzędu, 26 września, na podwyższenie św. Krzyża ruskiego obrzędu 3 grudnia, na N. P. Maryi ofiarowania rusk. obrzędu i co piątek targi.

Podhajce. W 3 króli w niedz. syropust. na ruskie środopoście, w poniedziałek po piérwszéj niedzieli po Wielkanocy rusk., na Wniebowstąpienie, na śś. Piotra i Pawła, na Wniebowzięcie P. Maryi, na podniesienie ś. Krzyża, na ś. Łukasza, na ś. Michała, na ś. Mikołaja, co wtorek i piątek targ.

Przemyślany. 1 stycznia, 14 lutego, 28 marca, 29 maja, 11 czerwca, 11 listopada i co piątek targ.

Rochatyn. 9 stycznia, 3 lutego, 26 lipca, 1 paźd. i co piątek targi.

3. OBWÓD CZORTKOWSKI.

Czortków. 2 lut., 21 marca, 12 maja, 11 lipca, 27 sierpnia, 7 listopada, 20 grudnia. Co piątek targ tygodniowy.

Husiatin. 24 czerwca, 21 września.

Jagielnica. 8 stycznia, 28 styczn., 14 lutego, 20 lutego, w środę środop. 20 marca, w pierwszy poniedziałek po Wielkiejnocy, 6 kwietnia, 6 lipca, 30 paźdz., 13 listop., 18 grudnia, w każdy piątek targ tygodniowy.

Korolówka. 8 jarmarków na woły tuczne, 20 stycznia na ś. Antoniego rus. ob., w środę środopostną rusk. na Wniebowstąpienie rusk. 8 sierpnia na ś. Pantaleona rus., 24 czerwca na ś. Onufrego rus. obr. 10 września na ścięcie ś. Jana rus. obrz. 9 listopada na ś. Paraskowéj, 18 grudnia na ś. Mikołaja obrzędu rusk., targ co piątek.

Krzywcze. Na bydło 18 stycznia, 30 kwietnia, 10 lipca, 8 grudnia, targ co poniedziałek.

Ułaszkowce. Na bydło na świętego Jana rusk. dnia 24 czerwca rusk. kalendarza.

Uście czko. 14 lutego, 11 marca, 31 marca, 6 kwietnia, 29 kwietnia, 12 czerwca, 10 lipca, 13 października, 13 listopada, 18 grudnia.

4. OBWÓD CZERNIOWIECKI. NA BUKOWINIE.

Bojana. Na bydło podług starego kalendarza ośm dni po Wniebowstąpieniu Pańskiém, 9 lipca, to jest dwa dni przed św. Piotrem i Pawłem rusk. obrzędu, 25 lipca, 14 września, to jest na podwyższenie św. Krzyża ruskiego obrzędu, 21 października, 21 listopada, to jest w św. Wowed Bohorodycy.

Czerniowce. 12 lipca ruskiego kalendarza, po ś. Piotrze i Pawle przez dni czternaście, 12 listopada przez dni ośm, każdego poniedziałku targ tygodniowy.

Kimpolung. 20 stycznia, 21 maja i 8 listopada star. kalendarza, w każdy poniedziałek targ tygodniowy.

Radowce. 5 maja, 20 listopada, w każdy piątek targ tygodniowy.

Sadogóra. Na bydło 6 lutego, w czwartek przed niedzielą palmową, 1 sierpnia, 6 września, 13 października, 5 listopada, 28 listopada, 23 grud. podług now. kal. i co czwartek targi.

Seret. 15 lutego na ś. Oczysz. N. M. P. obrz. rusk., w dzień Wniebowstąpienia rus. obrz. w ś. Mikołaja rus. obr. trwa trzy dni.

Suczawa. W pierwszy dzień po nowym roku rus. obr., w wtorek po Zielonych Swiętach obr. rus. n. k., na ś. Prokopa rus. obr. 29 lipca now. kalendarza, na Samuelity rusk. obrz., 1 września, w dzień podniesienia ś. Krzyża rusk. obrz. 26 września now. kal., na ś. Dymitry obrzędu ruskiego, 7 listopada now. kal., co czwartek targi.

Wyżnica. 25 stycznia, 30 kwietnia, 15 lipca, 13 sierpnia, 20 września, 6 listopada, co poniedziałek targ tygodniowy.

5. OBWÓD JASIELSKI.

Bicz. Na nawrócenie ś. Pawła w środopostny poniedziałek, w poned. po przewodniéj niedzieli, w poniedz. po Wniebowzięciu, w poniedziałek po ś. Piotrze i Pawle, na ś. Wawrzyńca, na ś. Mateusza, na św. Mikołaja, co poniedziałek targi na zboże, bydło i płótno.

Dukla. W dzień po 3 królach, na ś. Mateusza, na ś. Józefa, na Wniebowstąpienie Pańskie, w dzień Bożego Ciała, na ś. Jana Chrzciciela, na ś. Maryą Magdalenę, na ś. Michała, na ś. Katarzynę, na ś. Tomasza.

Gorlice. W wtorek po 3 królach, po ś. Macieju, po niedzieli palmowéj, po ś. Filipie i Jakóbie, po Wniebowst. Pańskim, po ś. Janie Chrzcicielu, po ś. Maryi Magdalenie, po Wnieb. Maryi P., po narodzeniu Maryi P. po ś. Franciszku Seraf. po ś. Marcinie, po 3 niedzieli adwentu.

Jasło. Na 3 króle, na ś. Błażeja, na ś Wojciecha, na ś. Małgorzatę, na Wniebowz. N. P. Maryi, na ś. Macieja, w dzień Wszystkich SS., co piątek targi tygodniowe.

Jedlicze. 25 lutego, 29 kwietnia, 18 czerwca, 9 sierpnia, 29 września.

Korczyna. 3 kwietnia, 15 czerwca, 30 sierpnia, 1 grudnia.

Krosno. Na nowy rok, w pierwszą sobotę po Wielkanocy, w poniedz. po ś. Trójcy, w dzień ś. Ignacego, w dzień ś. Szymona i Judy na płótno, konie i woły. Co poniedziałek targ tygodniowy.

Niebylec. W dzień po ś. Walentym, dnia 15 lutego, 1 września, w ś. Egidiusza, 7 listopada, na młodzianków, 28 grudnia, co poniedz. targi.

Zmigród. 2 lutego, w środku postu na ś. Wojciecha, na ś. Jana Chrz., na ś. Jakóba, na ś. Jadwigę, w ś. Łucyą.

6. OBWÓD KOŁOMYJSKI.

Chocimirz. W dzień ostatni postu, 29 marca, 20 maja, 5 lipca, 19 listopada, 17 grudnia.

Gwoździec. 28 stycznia, na ś. Piotra w okowach, 21 marca, na ś. 40 męczenników, 26 lipca, na ś. Annę, 4 października, na św. Franc. Seraf. co piątek targi.

Horodeńka. W dzień nowego roku rusk. kalend. 14 lutego (Strytenye hospody) w 2 poniedziałek postu obrz. rusk. na Zwiastowanie Maryi P. ruskiego obrzędu, na ś. Wojciecha obrz. rusk., 5 maja na Wniebowstąp. ruskiego obrzędu, na św. Piotra i Pawła obrzędu ruskiego, na Wniebowzięcie obr. rus., 27 sierpnia, 7 listopada, na ś. Dymitra obr. rusk.

Kołomyja. W dzień Wniebows. obrz. rus. 3 sierpnia, 13 września, 18 grudnia, co poniedziałek i piątek targi.

Kossów. W pierwszym tygodniu przed Swiętami wielkanocnemi obrz.

ruskiego, w czwartek i piątek na Wniebowstąpienie obrzędu ruskiego, na Wniebowzięcie Maryi P. obrz. rusk., na ś. Pokrowe t. j. 11 i 12 października, co poniedziałek i piątek targ tygodniowy.

Kułaczkowce. 9 stycznia, 15 lutego, 16 marca, 9 kwietnia, 24 maja, 6 czerwca, 18 sierpnia, 27 sierpnia, 6 września, 12 grudnia, 21 grudnia, 29 grudnia.

Kutty. 30 stycznia, 22 maja, 26 września, 13 listopada, każden trwa dni cztéry; w poniedziałki i piątki targi tygodniowe, byle tylko na te dni święto nie padło.

Obertyn. 18 stycznia, 6 kwietnia, 7 maja, 24 czerwca, 18 lipca, 1 sierpnia, 18 sierpnia, 20 września, 13 października, 9 listopada, 12 grudnia, 23 grudnia.

Peczeniżyn. Podług ruskiego kalendarza co wtorki i piątki targ, w dzień po rusk. ś. Dymitry, na ruskie 3 króle, na Zwiastowanie Maryi Panny, w dzień po ruskiem Wniebowzięciu Panny Maryi, na ruskie podniesienie ś. Krzyża.

Pistyn. Podług ruskiego kalendarza na ś. Michała, przed nowym rokiem 31 grudnia, dniem przed 3 królami, na ś. Aleksy, 29 marca na pierwszy czwartek po Wielkanocy, w poniedziałek po Zielonych świętach, pierwszego i drugiego dnia po ś. Piotrze i Pawle, 16 lipca, na ś. Jędrzeja i Onufrya, na ś. Pantaleona 8 sierpnia, na ścięcie ś. Jana 10 września, w dzień ś. Łuki 30 października, w ś. Jędrzeja 12 grudnia.

Sniatyn. Podług ruskiego kalendarza w środę środopostu, we wtorek po Zielonych świętach, w dzień po ś. Janie Chrzcicielu na ś. Eliasza, w dzień po narodzeniu N. M. Panny, co poniedziałek, środę i piątek targ tygodniowy.

Zabłotów. 18 stycznia, w dzień ś. 3 króli ruskiego obrzędu, 11 lutego, na 3 biskupów ruskiego obrzędu, 6 kwietnia, w dzień Zwiastowania N. M. P. 5 maja na ś. Jura, 11 lipca, 11 września w dzień ścięcia ś. Jana, 28 września, na ś. Józefata, 13 października w dzień Matki Bożéj, 7 listopada w dzień ś. Dymitra, 12 grudnia na ś. Jędrzeja.

7. OBWÓD LWOWSKI.

Gródek. W poniedziałek po Bożem Ciele, w dzień Podniesienia św. Krzyża, każdego czwartku targ tygodniowy.

Hołosko. Blisko Lwowa, na ś. Annę rusk. obrzędu.

Janów. W dzień po Nowym roku ruskiego obrzędu, 17 maja ruskiego kalendarza, na ś. Michała ruskiego obrz., 19 listopada, każdy trwa dni 8.

Jaryczów. 21 stycznia, 31 maja, 19 września, 11 grudnia, w każden piątek targ tygodniowy.

Lwów. Na ś. Agniészkę, 4 maja przez 4 tygodnie, 12 października przez 2 tygodnie. Prócz tych jest co rok pozwolony główny jarmark na wełnę od 1 do 8 lipca; gdyby pierwszy na niedzielę lub święto przypadł, wtedy poczyna się 2 i trwa aż do 9.

Malechów. W czerwcu w dzień po ś. Janie, w wrześniu w ś. Michał.

Nawaria. 18 stycznia, 14 lutego, 11 lipca, 18 sierpnia, 26 września, 10 listopada, a co środa targ.

Szczerzec. 2 stycznia, w dzień po Zielonych świętach, 20 lipca w dzień po ś. Małgorzacie, 30 września i co czwartek targ.

8. OBWÓD PRZEMYSLSKI.

Babice. 6 stycznia, 4 maja, 24 sierpnia, 29 września.

Fredropol. 2 stycznia, 25 marca, 12 sierpnia, 19 listopada, i co piątek targ tygodniowy.

Hussaków. 8 maja, 29 sierpnia, 18 grudnia, i co czwartek targ tyg.

Jarosław. 12 stycznia, 10 marca, 13 czerwca, 2 września, każdy trwa dni 8, w każden poniedziałek i piątek targ tygodniowy.

Jaworów. 6 maja, 1 sierpnia, 20 października, 12 grudnia, a co poniedziałek i piątek targ tygodniowy.

Krakowiec. Dnia pierwszego po Nowym roku ruskim, w poniedziałek przewodny po Wielkiéjnocy ruskiéj, 25 lipca, 27 września, 18 października, 25 listopada, i co czwartek targ tygodniowy.

Krukienice. 18 Stycznia, 5 Marca, 23 Kwietnia, 11 Lipca, 13 Września, 13 Października.

Krzywce. 13 stycznia, 2 lutego, 4 marca, 6 kwietnia, 23 kwietnia, 31 maja, 29 czerwca, 10 sierpnia, 20 Września, 8 Października, 11 listopada, 18 grudnia, i co środa targ tygodniowy.

Mościska. 25 lutego, 24 czerwca, 10 sierpnia, 1 listopada, z tych są na ś. Jana w listopadzie głównie na konie a tydzień przed każdym jarmarkiem bywa znaczny handel na płótna i futra.

Niżankowice. Na ś. Trójcę ruskiego obrządku, na ś. Mikołaja rusk. obrządku, targ co środa.

Pruchnik. 21 stycznia, 3 lutego, 19 marca, 23 kwietnia, w dzień po Bożém Ciele, 30 czerwca, 25 lipca, 9 września, 17 października, 12 listopada, 6 grudnia, i w każden poniedziałek i czwartek targ tygodniowy.

Przemyśl. 26 czerwca, 9 grudnia, każdy trwa 14 dni, targ tygodniowy co poniedziałek i piątek.

Radymno. 25 maja, 20 sierpnia, 20 września, 20 grudnia.

Rytarowice. 13 stycznia, 13 lipca.

Sądowa Wiśnia. Na Nowy rok, w Zielone Swiątki ruskiego obrządku, 26 lipca, 27 września, w każdą środę targ tygodniowy.

Sieniawa. 2 stycznia, 4 kwietnia, 24 czerwca i 2 listopada.

Wielkie oczy. 6 lutego, 29 kwietnia, 10 czerwca, 25 lipca, 10 września, 17 listopada.

9. OBWÓD RZESZOWSKI.

Głogów. Na przędze, 2 stycznia, 21 stycznia, 24 lutego, 12 marca, 8 maja, 24 czerwca, 22 lipca, 6 sierpnia, 9 września, 30 września, 15 października, 16 listopada, 6 grudnia, oprócz tych bywają targi w wtorek i piątek.

Grodzisko. 6 stycznia, 2 lutego, 3 marca, 19 marca, 3 maja, 20 maja, 29 czerwca, 14 września, 1 listopada, 4 grudnia.

Jawornik. 2 stycznia, 27 marca, 1 maja, 24 czerwca, 29 września.

Kańczuga. 6 stycznia, 2 lutego, 25 kwietnia, 29 czerwca, 22 lipca, 15 sierpnia, 29 września, 4 listopada, 4 grudnia, w każdy wtorek i piątek targ tygodniowy.

Łańcut. 7 stycznia, 3 lutego, 15 marca, 16 maja, 13 czerwca, 10 lipca, 26 lipca, 25 sierpnia, 6 października, 11 listopada, 30 listopada, w każden piątek targ tygodniowy.

Przeworsk. 2 stycznia, 19 marca, 1 maja, 25 lipca, 3 października, 19 listopada, co poniedziałek, środa i piątek targi.

Radomyśl. 6 stycznia, 4 marca, 23 kwietnia, w dzień Wiebowstąpienia, 24 czerwca, 10 sierpnia, 20 września, 25 listopada.

Rudniki. 17 stycznia, 9 marca, 5 kwietnia, 21 września, 21 października, 30 listopada, każden trwa dni 8 i zaczyna się, gdyby na te dni święto padło w dzień następny.

Rzeszów. 19 marca, 23 kwietnia, w dzień po ś. Trójcy, 2 lipca, 21 września, 2 listopada, 21 grudnia i co wtorek i piątek targ tygodniowy jeżeli święto nie padnie.

Sędziszów. 19 marca, 23 kwietnia na konie, 3 czerwca, 2 lipca, 21 września, 2 listopada, 21 grudnia, co piątek targi.

Tarnobrzeg. Ma 12 jarmarków, to jest z końcem każdego miesiąca jeden.

Tyczyn. 2 stycznia, 25 stycznia, 26 marca, 11 czerwca, 21 września, 25 listopada, co poniedziałek targi.

Ulanów. 2 stycznia, 1 marca, 2 kwietnia, 23 kwietnia, w dzień po Wniebowstąpieniu Pańskiem, w poniedziałek po św. Trójcy, 20 lipca, 24 sierpnia, 29 września, 11 listopada, 4 grudnia.

Zołynia. W niedzielę kwietnią, w dzień ś. Trójcy, 10 sierpnia, 21 grudnia, trwają po 2 dni na len, przędzę i płótno, zaś 25 stycznia, 24 lutego, 11 maja, 22 lipca, 8 września, 28 października, 25 listopada, trwają tylko po dniu jednym, co piątek targ tygodniowy.

10. OBWÓD SAMBORSKI.

Chyrów. Każdego wtorku targ tygodniowy.

Drohobycz. 19 marca, we wtorek po ruskich Zielonych Swiętach, na św. Bartłomieja ruskiego obrządku, 6 listopada na ofiarowanie Maryi P. ruskiego obrządku, 3 grudnia, każdy trwa przez cztéry dni, co poniedz. targ tygodniowy.

Felsztyn. 13 kwietnia, 30 września, każden trwa dni ośm.

Komarno. W poniedziałek po ś. Trójcy, w poniedziałek po S. Szymonie i Judzie, co poniedziałek targi.

Rudki. 26 marca, 30 czerwca, 27 września, 6 grudnia, co wtorek targi.

Sambor. 3 lutego, 1 maja, 21 września, 30 listopada, każden trwa dni 14, co czwartek targi.

Stare miasto. 12 marca, 24 czerwca, dni 12 na płótno, 10 września, 12 października, co wtorek targi.

Starasól. 2 stycznia, w dzień po Bożém Ciele, 30 września, co poniedziałek i piątek targi.

Turka. 11 stycznia, 7 kwietnia, 10 lipca, 25 sierpnia, 11 października, trwa dwa dni i co środę targi.

11. OBWÓD SANDECKI.

Bobowa. Na płótno, przędzę i len, na św. Prokopa, w dzień po Narodzeniu P. Maryi, w dzień po św. Bartłomieju, w dzień po św. Łucyi, w dzień po św. Zofii, w poniedziałek po W. SS., w dzień po nawróceniu ś. Pawła, w niedzielę po ś. Franciszku Wyznawcy, na ś. Weronikę, 1 maja, 10 sierpnia, 11 listopada, co wtorek targi.

Cieszkowice. W poniedziałek po ś. Wojciechu, w poniedz. po Wniebowstąpieniu, w dzień podwyższenia św. Krzyża, w piérwszy poniedziałek postu, w poniedziałek po nowym roku, w poniedz. po poświęceniu kościoła, w poniedz. po Bożém Ciele, w poniedz. po niedz. Laetare, w ponied. po ś. Małgorzacie, w ponied. po ś. Hyacencie w ponied po ś. Franciszku Serafinie, w poniedz. po ś. Jakóbie, w poniedz. po ś. Jędrzeju, co poniedziałek targi.

Dunajec czarny. Na płótno w ostatni poniedziałek zapustny, w poniedziałek w wielkim tygodniu, w poniedziałek po św. Trójcy, w ponied. po Wniebowzięciu N. P. Maryi, 2 listopada, w poniedziałek ostatniéj niedzieli adwentowéj.

Grzybów. Na św. Agniészkę, na ś. Kazimierza, w poniedziałek środopostu, we wtorek świąt Wielkiejnocy, w dzień podniesienia św. Krzyża, we wtorek po Zielonych Swiętach, w poniedziałek po ś. Janie Chrzcicielu, w dzień św. Anny, w poniedziałek po ś. Wawrzyńcu, w poniedziałek po narodzeniu N. P. Maryi, w dzień ś. Mateusza, w dzień ś. Katarzyny, na ś. Jana Ewangielisty, targ co piątek.

Krościenko. We wtorek po Zielonych świętach, w dzień św. Anny, w dzień ś. Michała, w dzień Wszystkich Swiętych, co poniedziałek targi.

Limanowa. Na pierwszy dzień po nowym roku, podobnie po Matce N. Gromnicznéj, po niedzieli Laetare, po niedzieli Conductus, w dzień ś. Filipa i Jakóba, we wtorek po Zielonych Swiętach, na ś. Jakóba Apostoła,

w dzień ś. Wawrzyńca, w dzień powszechny po ś. Michale, podobnie po Wszystkich SS., na ś. Marcina biskupa, na ś. Tomasza.

Łoncko. Co 3ci tydzień w poniedziałek targ się odbywa, jeżeli na ten dzień nie padnie święto.

Lubomierz czyli Lubowa. W dzień po nowym roku, na ś. Grzegorza, w dzień po narodzeniu Maryi P.

Łukawice. W dzień po N. P. Maryi Gromnicznéj, w dzień po podwyższeniu ś. Krzyża, w dzień po znalezieniu ś. krzyża, w dzień po św. Jędrzeju, w dzień po ś. Michale, w drugi dzień po niedzieli misericordia.

Muszyna. W dzień po nowym roku, w dzień po N. Maryi P. Gromnicznéj, w dzień po Wniebowstąpieniu, na ś. Maryą Magdalenę, na ś. Michała, po niedzieli przed ofiarowaniem N. Maryi Panny, co poniedziałek targ tygodniowy.

Nowy Sącz. 2 stycznia, 21 stycznia, w piérwszy poniedziałek po niedzieli palmowéj, w poniedziałek po ś. Małgorzacie, na ś. Wojciecha, na znalezienie ś. krzyża, w dzień po ś. Piotrze i Pawle, w dzień objawienia Pańskiego, na podwyższenie św. krzyża, na ś. Marcina, na ś. Stanisława biskupa, co piątek targi.

Nowytarg. W poniedziałek po 3 Królach, na ś. Agniészkę, na ś. Dorotę, na ś. Józefa, w poniedziałek po narodzeniu M. P., w poniedziałek po ś. Wojciechu, we wtorek po Zielonych Świętach, na ś. Jakóba, na ś. Jana Kantego, w dzień po ś. Michale, na ś. Antoniego z Padwy, w poniedziałek po ś. Katarzynie, po ś. Łucyi, w dzień ścięcia ś. Jana Chrz., co sobotę targi.

Piwniczna. 2 stycznia w poniedziałek po niedzieli Laetare, we wtorek po Zielonych Świętach, 25 lipca, 24 sierpnia, w każdą środę targ tygodniowy.

Stary Sącz. W środę po św. 3 Królach, przed niedzielą postu, po Popielcu, przed niedzielą białą po Wielkanocy, przed ś. Stanisławem, przed ś. Trójcą, przed ś. Janem Chrz., przed ś. Jakóbem, przed Wniebowzięciem, przed narodzeniem N. Maryi P., przed ś. Michałem, przed ś. Szymonem i Judą, przed ś. Elżbietą, przed ś. Tomaszem apostołem, co czwartek targ tygodniowy.

Tylicz. W dzień po ś. 3 Królach, w dzień po niedzieli Conductus Paschae, w dzień po Zielonych Świętach, w dzień po ś. Piotrze i Pawle, w dzień po Wszystkich Świętych, na ś. Jędrzeja.

Tymbarg. W poniedziałek po Bożém Ciele, na św. Jakóba apostoła, w dzień ś. Jadwigę, co środa targ tygodniowy.

Zbyszyce. Na ś. Fabiana i Sebastiana, na ś. Walentego, na ś. Józefa, na ś. Marka, na ś. Jana Nep., na ś. Jana Chrz., na ś. Annę, na ś. Bartłomieja, na ś. Mateusza, na ś. Łukasza, na ś. Katarzynę, na ś. Tomasza.

12. OBWÓD SANOCKI.

Baligród. Na podniesienie ś. krzyża, 24 września, targ tygodniowy co poniedziałek.

Bircza. W dzień po nowym roku, na śś. Piotra i Pawła, na ś. Franciszka Seraf., 4 października, targ co środa.

Brzozów. Na 3 króle, na ś. Dorotę, w pierwszy poniedz. po Środop. na ś. Wojciecha, na Ziel. Świątki, na ś. Piotra i Pawła, na ś. Mar. Magdal. 19 sierpnia na ś. Hijacynta, na podnies. ś. Krzyża, w ś. Franc. Serafina, na Wszystkich SS., na ś. Barbarę, targ co poniedziałek.

Bukowsko. Na tuczone woły w dzień ś. Macieja, 14 lutego, trwa przez dni cztéry. Oprócz tego w każdy czwartek targ tygodniowy.

Dobromil. Na konie i woły, w dzień ś. Anny przez 4 tygodnie, w dzień ś. Michała, przez 2 tygodnie, w dzień pierwszy przed 3 Król. obr. rusk., po Wniebowz. obr. rusk., po Wniebowst. obr. rusk., 25 czerwca przed ś. Onufrym obr. rusk. Oprócz tego w piątki targi tygodniowe.

Dubiecko. 25 stycznia, 30 czerwca.

Dynów. 17 stycznia, 8 maja, 29 września na ś. Jędrzeja 30 listopada.

Haczów. Na ś. Michała, na ś. Marcina, w każdą sobotę targ tygod.

Jaczmierz. 12 marca na ś. Grzegorza, 8 maja na ś. Jana Chrz., 24 czerwca, każdy trwa 3 dni, na woły tuczne.

Jasienica. 7 marca, 13 czerwca, 2 lipca, 5 sierpnia, 9 grudnia, co czwartek targi tygodniowe.

Jaśliska. Na trzy Króle ruskie, na N. P. Gromnicz., na Wstępną środę, na niedzielę kwietnią, na znalezienie ś. Krzyża, na ś. Antoniego z Padwy, na ś. Małgorzatę, na Wnieb. N. P. Maryi, na ś. Teklę, na ś. Łukasza, na ś. Katarzynę, na św. Łucyą, na konie i bydło węgierskie, każdy trwa trzy dni, co wtorek targ tygodniowy.

Lisko. W dzień po N. P. Maryi Grom. 3 lutego, w poniedziałek po niedz. Rogate, co wtorek targ tygodniowy.

Lutowisko. Podług grecko-katolickiego kalendarza, na nowy rok ruski, na Stryt. hosp. dnia 2 lutego, na środ. ruskie, to jest w Srodę, 4 tygod. postu, na ś. Jura rusk. ob. 23 kwietnia, w poniedz. po Ziel. Swiątkach ruskiego obrządku, na ś. Piotra i Pawła ruskiego obrządku, 29 czerwca, na Preobr. Hosp. dnia 6 sierpnia, Rozd. Pryś. Bohorod. 8 września, na ś. Łuki Ewang. rusk. obrządku, 18 października, na ś. Mikołaja rusk. obrządku, dnia 6 grudnia, targi tygodniowe co czwartek.

Mrzygłód. W dzień po ś. 3 Królach obrządku ruskiego, w dzień po Bożem Ciele obrządku łacińskiego, w dzień po Wniebowz.

Nowe Miasto. 23 kwietnia ś. Wojciecha, 19 listopada ś. Elżbiety, we czwartki targi tygodniowe.

Nowotaniec. Na ś. Filipa i Jakóba, w 1 poniedziałek po ś. Trójcy, na N. P. Maryi An. na ś. Marcina Bisk., i co poniedziałek targ tygodniowy.

Rogi. 26 lipca, 24 sierpnia, 6 grudnia, w każdą środę targ tygodniowy.

Rybotycze. na Podnies. ś. Krzyża, 14 wrześ. 10 grud., targi co czwartek.

Rymanów. 25 lipca na ś. Jakóba, w dzień Narodzenia N. Maryi P., na św. Wawrzyńca 10 sierpnia, na ś. Mikołaja, 6 grudnia po dni sześć, na woły, nie rogacizny, wełnę i płótna, targ tygod. w każden poniedziałek.

Sanok. We wtorek przed Zielonemi Swiętami, 7 września przed Narod. N. Panny Maryi, 11 listopada na ś. Marcin, w poniedziałek przed Bożém Narodzen., targi tygodniowe co poniedziałek i piątek.

Tyrawa Wołoska. 16 lipca na bydło, a co środa targ tygodniowy.

Ustrzyki. W styczniu na św. Makarego, w kwietniu na ś. Izydora, 8 lipca na ś. Elżbietę, w październiku na ś. Franciszka wyz., co czwartek targ tygodniowy.

Zarszyn. Na ś. Jérzego, w pierwszy dzień po Wnieb., 17 lipca, 12 października, co środę targ tygodniowy.

13. OBWÓD STANISŁAWOWSKI.

Bohorodczany. 14 stycznia, 14 marca, 7 lipca, 8 listopada dawnego stylu; targi każdego wtorku i piątku.

Buczacz. 18 stycznia, 14 lutego, 29 marca, 6 kwietnia, 5 maja, 2 czerwca, 24 czerwca, 13 sierpnia, 7 września, 13 października, 11 listopada, 12 grudnia, oprócz tych jarmarków w każden czwartek targi tygodniowe.

Delatyn. Na wełnę i na owce, na Wnieb. obrządku ruskiego, i na ś. Michał, targi tygodniowe w poniedziałki i piątki.

Halicz. 7 stycznia, 5 kwietnia, 5 lipca, 12 października, targ tygodniowy co piątek.

Jezupol. 27 lipca, na ś. Kiryaka obrządku ruskiego.

Łysiec. 11 lutego, 24 czerwca, 26 listopada, i sześć targów tygodniowych, 1 stycznia, 8 marca, 5 maja, 11 lipca, 18 sierpnia, 26 października.

Manasterzyska. 8 stycznia, 14 lutego, w pierwszy i piąty poniedziałek, po Swiętach Wielkiejnocy, we wtorek po Zielonych Swiętach, 20 czerwca, 30 lipca, 18 sierpnia, 13 września, 26 października, 7 listopada, 18 grudnia, co piątek targi tygodniowe.

Nadworna. Na owce i bydło w święto 3 królí ruskiego obrzędu, w ś. Piotra ruskiego obrzędu, w św. Pokrowy, w ś. Jérzego, w każdy poniedziałek i piątek targ tygodniowy.

Niżniów. 1 stycznia, 19 stycznia, 11 lutego, 29 marca, 4 maja, 24 czerwca, 6 lipca, 13 sierpnia, 20 września, 7 października, 20 listopada, 3 grudnia.

Otyniec. (Podług kalendarza rusk.) na św. Annę, w Stryten., w Pochwalnéj, na ś. Jakóba, na ś. Piotra, na ś. Prokopa, na ś. Michała, na ś. Łukasza.

Sołotwina. Na bydło 2 lutego, w ósmy dzień po Wielkiejnocy, w dzień Wniebowstąpienia, na św. Eliasza, na ś. Michała, na ś. Mikołaja podług ruskiego kalendarza, co piątek targi.

Stanisławów. 1 maja na bydło, 2 sierpnia na Porciunkule, 5 września, na ścięcie ś. Jana obrzędu ruskiego, 18 października, w ś. Tomasza ruskiego obrzędu, 8 listopada, w dzień po św. Dymitrym obrzędu ruskiego, co poniedziałek i czwartek targi.

Tłumacz. 23 maja, 6 grudnia, co środę targi.

Tyśmienica. Na bydło i konie 24 marca, 30 kwietnia, 3 lipca, 27 września, co piątek targ tygodniowy.

14. OBWÓD STRYJSKI.

Bolechów. Na trzy króle obrzędu ruskiego, na ś. Jérzego, obrz. rusk., na ś. Piotra ruskiego obrzędu, na podniesienie ś. krzyża rusk. obrz.

Bukaczowce. Na nowy rok, w ostatni czwartek zapustny ruskiego obrzędu, we wtorek wielkanocny ruskiego obrzędu, w Zielone święta ruskiego obrzędu, na ś. Jana ruskiego obrzędu, 8 sierpnia, w dzień ś. Pantalemona, 10 września, na Usiknow. ruskiego obrzędu, 1 listopada, 3 grudnia, na Wowed. Bohorod. ruskiego obrzędu.

Dolina. 14 lutego, 12 maja, 6 lipca, 1 sierpnia, 13 października, 21 grudnia, co poniedziałek i czwartek targi.

Kałusz. 18 stycznia, 6 czerwca, 19 lipca, 27 września, 25 października, 11 listopada, trzy powyższe, dnia 6 czerwca, 19 lipca, i 25 października, po 8 dni trwać mają, co poniedziałek i piątek targi.

Lisiatycze. Na woły tuczne, konie i inne towary, na ruskie trzy króle, 18 stycznia, na ś. Jana Chrzciciela, dnia 14 czerwca, podług nowego kalendarza, co środę targi.

Mikołajów. Na nowy rok ruski, 6 sierpnia, 8 września, ruskiego kalendarza, co wtorek targi.

Podhorce. 13 lutego, 7 marca, 19 września, 2 grudnia, w każden czwartek targ tygodniowy.

Rozdół. W każden poniedziałek targi.

Rożniatów. W dzień po nowym roku, w środę środopościa, we wtorek po Zielonych Swiętach, w dzień po ś. Piotrze i Pawle, 1 sierpnia, w dzień po narodzeniu N. P. Maryi, na ś. Michała.

Ruda. W nowy rok ruskiego obrzędu, w ś. Jana ruskiego obrzędu, w każden poniedziałek targi.

Smorza. Na bydło, na syropost. ruskiego obrzędu, 4 marca, 31 maja starego stylu, 24 czerwca, w dzień św. Julii ruskiego obrzędu, 15 lipca, 14 września, w ś. Ussiki ruskiego obrzędu, 18 października, 9 listopada, 9 grudnia.

Sokołów. 7 kwietnia, 13 czerwca, 19 sierpnia, 4 grudnia.

Stryj. W 1 tydzień po Wielkiejnocy ruskiego obrzędu, przez dni 8 na bydło, na ś. Mikołaja rusk. obrz. w marcu, dni 8 w sierpniu, na Wnieb. Maryi P. dni 14 na bydło, w grudniu na ś. Mikołaja dni 8 na bydło, co poniedziałek i czwartek targi.

Wojniłów. 13 stycznia, 5 maja, na bydło trwa do pięciu dni, 11 lipca, 18 grudnia.

Żurawno. 7 kwietnia, na ś. Matronę obr. rus., 6 dni od 11 czerwca, w W. SS. obrz. rusk., do dnia 17 czerwca, w dzień po ś. Janie Chrz. obrz. rus. od 6 listopada, w ś. Dymitrego do 2 grudnia, na woły, konie i inne towary, na konie 15 marca, 15 października.

Żurów. 14 lut., 6 kwiet., 8 maja, 12 lipca, 6 sierpnia, 20 listopada.

Żydaczów. Na 3 króli obr. rus., w dzień ścięcia ś. Jana, na ś. Dymitrego obr. rus., co wtorek i piątek targi.

15. OBWÓD TARNOPOLSKI.

Grzymałów. 17 marca, 4 maja, 9 września, 17 września, podług now. stylu, co czwartek targi.

Mikulince. Podług rusk. kalend. 2 stycznia, 3 lutego, po rusk. święcie Strytenye, 25 lutego, po rusk. ś. Obrytenyje, 25 marca, po błachowicznéj, pierw. dnia po św. Wielkanocy obrz. rusk., 21 maja w św. Konstantyna rusk. obrz., 24 czerwca, na św. Jana Chrz., 20 lipca, na ś. Eliasza rusk. obrz., 24 sierpnia łac. kal., 9 września, w dzień po narodz. N. Maryi P. obrz. rus., 18 października, na ś. Łukasza obr. rusk., 6 grudnia, w dzień po ś. Mikołaju obrz. rusk., co wtorek i piątek targi.

Skałat. Podług rus. kal. na 3 króli, w ś. 3 Biskupów, 1 kwietnia, na ś. Alexy, na ś. Wojciecha 23 kwietnia, w dzień po Ziel. Św., 12 lipca, 21 września, 8 października, co wtorek targi.

Tarnopol. 2 stycznia, na N. M. P. Gromniczną, rus. obr., 14 lutego, na środop. rus., w 1 ponied. po rusk. Wielkanocy, w ś. Onufrego rus. obrz., 24 czerwca, w ś. Annę, 26 lipca, na konie, w Przem. Pańskie r. obr., 18 sierpnia, w dzień Podwyższenia ś. krzyża rusk. obrz., dnia 26 września, w ś. Michała obrz. rusk., dnia 20 listopada.

Trembowla. Na popielec, 8 lipca, 19 lipca, 15 grudnia, co piątek targi.

Zbaraż. 7 lutego 3 tyg., 24 kwietnia dni 11, 5 lipca 3 tyg., 12 września podług daw. kal. 4 tygodnie, co poniedziałek i piątek targi.

16. OBWÓD TARNOWSKI.

Dąbrowa. Na Zielone Św., Rozesłańce, 15 lipca, na ś. Michał, na konie.

Dębica. 2 stycznia, 2 lutego, 25 kwietnia, 14 maja, na Boże ciało, na ś. Małgorzatę, 24 czerwca, 15 października, 4 grudnia.

Pilzno. W dzień po 3ch Królach. po 1 niedzieli, po N. M. P. Gromniczném, na ś. Józefa, we wtorek po Wielkanocy, na ś. Wojciecha, na św. Stanisława, we wtorek po Zielonych Świąt., na narodz. ś. Jana, targ na płótna, na ś. M. Magdalenę, w Wniebow. P. Maryi, na ś. Hieronima, na ś. Jana Kantego, na ś. Michała, na ś. Marcina, w ś. Grzegorza, po nied. 3 Adwentu.

Ropczyce. 7 stycznia, 12 lutego, po wstępnéj środzie od piątku 8 dni, 26 kwietnia, 26 maja, 22 lipca, 18 sierpnia, 28 października, 9 grudnia, co poniedziałek targ tygodniowy.

Szczucin. Na ś. Dorotę, na ś. Floryana, na ś. Trójcę, na ś. M. Magdalenę, na ś. Teressę, na ś. Barbarę, co poniedz. targ tydod.

Tarnów. W dzień po N. M. P. Gromnicz., po niedz. Cantate, w Maryą Magdalenę, w Podniesienie ś. Krzyża, dni 14 trwać mają.

17. OBWÓD WADOWICKI.

Biała. Piérwszego dnia przed każdym z 4 następnych jarmarków bielskich jarmarki na konie, a mianowicie w trzeci poniedziałek po 3 Królach, w drugi poniedz. po ś. Janie Nep., w pierw. poniedz. po ś. Jakóbie, w pierw. poniedz. po ś. Szymonie Juda, targ tygodniowy każdéj soboty, na wełnę, 1 sierpnia, pięć dni.

Jędrychów. Na drelichy, pestry, obrusy, 19 marca, 24 czerw., 24 sierpn.,

21 grudnia. Gdyby który na niedzielę lub święto przypadł, w następujący wtorek się odprawi, targ co wtorek i piątek.

Kalwarya. 25 stycznia, 4 maja, 17 sierpnia, 19 listopada, i co środa targ tygodniowy.

Kenty. 13 stycznia, 12 maja, 15 września, 15 grudnia, targ tygodniowy w każdą sobotę, a co poniedziałek targi na bydło.

Lanckorona. Wponied. po 3 Królach, na ś. Agnieszkę, na ś. Kazimierza, w 1 ponied. po Ziel. Św., na ś. Wojciecha, na ś. Stanisława, w 1 ponied. po ś. Trójcy, na ś. Jana Chrz., na ś. Jakóba.

Maków. 29 stycznia, 2 maja, 7 sierpnia, 19 listopada, co czwartek targ tygodniowy.

Milówka. Na len i przędziwo, w 1 ponied. każdego miesiąca, gdyby na ten dzień święto padło, jarmark odbywa się we wtorek.

Myślenice. W dzień po 3 Królach, we wtorek po Zielon. Św., 25 lipca, każden po dwa dni, na płótna, w wtorki i piątki targi tygod.

Oświęcim. W poniedz. po ś. 3 Królach, w poniedz. po N. P. M. Gromnicz., po nied. Oculi, po Kwiet. niedz., po ś. Wojciechu, po Wniebows. Pańskim, po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Piotrze w Okowach, po ś. Egidiuszu, po ś. Franciszku Seraf., przed ś. Marcinem, po niepok. pocz. N. P., każden dni 8 trwać może.

Podbiecz. 10 lutego, 27 kwiet., w środę po ś. Wojciechu, 25 czerwca, w 1 środę po ś. Janie Chrz., w sierp. po Wnieb. N. M. P., w paźdz. po ś. Michale, po ś. Łucyi.

Skawina. 2 stycznia, 9 kwietnia, 16 sierpnia, 4 października.

Sucha. W pierwszy poniedziałek po nowym Roku, w ś. Wojciecha, w ponied. po Wielkanocy, po Wniebow. N. M. P., w ś. Narod. N. Maryi P., na ś. Marcina, w ś. Teressę, w święto poczęcia N. Maryi P.

Wadowice. W pierwszy poniedziałek każdego miesiąca, targi tygodniowe w każden czwartek.

Wilamowice. Po nawróc. ś. Pawła, w poniedz. po ś. Janie Nepom., po św. Bartłomieju, po ś. Jadwidze po trzy dni trwają, targ tygodniowy co środa.

Zator. 28 stycznia, 28 kwietnia, 30 czerwca, 22 września.

Zywiec. W poniedziałek po 3 Królach, po Wniebows. Pańskim, na ś. Piotra i Pawła, w ponied. po ś. Michale.

18. OBWÓD ZŁOCZOWSKI.

Biały kamień. 2 stycz., 2 lutego, 1 marca, 2 kwiet., 15 maja, 29 lipca, 14 września, 25 listopada, 6 grudnia, targ tygod. co środy i piątki.

Brody. 5 maja, na ś. Jérzego rus. obr., w ś. Łukasza, 30 października.

Busk. (Podług grecko-katolickiego kalendarza) w dzień po ś. 3 Królach, w dzień następny po niedzieli zapustnéj (serkeska), w dzień po ś. Teodorze (Federowine), we środę w środku świąt Wielkan., w dzień po Zwiastowaniu N. P., 9 maja, po ś. Mikołaju, 13 czerwca, po ś. Onufrym, 12 lipca, po ś. Piotrze i Pawle, 7 i 19 sierp., po objaw. pańsk., 13 paźdz. po różań. (pokrowa) 1, 18 i 28 paźdz., w dzień ś. Łukasza, 7 i 19 grudnia na ś. Mikołaja, w każdy piątek targ tygodniowy.

Gliniany. Po nowym Roku rusk. kalendarza, 13 lutego, w środę święta Wielkanocy, obrz. rusk., 8 maja, w dzień po Wielkanocy obrz. rusk., 23 maja, 20 lipca, 6 listopada, 20 listopada, 18 grudnia, a co piątek targ tygodniowy.

Gołogóry. 26 lutego, 21 marca, 7 maja, 15 czerwca, 26 lipca, 20 września, 15 października.

Jezierna. 12 stycznia, w pierwszy dzień po rus. Wielkanocy, 20 lipca, 20 października.

Kamionka strumiłowa. Na nowy rok, 21 marca, 7 kwietnia, 24 czerwca, 11 lipca, 18 sierpnia, 15 paźdz., 21 listopada, co piątek targ.

Olesko. 14 lutego, 14 kwietnia, 21 maja, 6 lipca, 20 września, 7 listopada, 20 listopada, 18 grudnia.
Pomorzany. 17 marca, 12 czerwca, 26 września, 17 grudnia, podług rusk. kal., co piątek targi.
Radziechów. 19 stycznia, 11 lutego, 12 marca, 10 kwietnia, 21 maja, 24 czerwca, 1 sierpnia, 18 sierpnia, 26 września, 30 października, 13 listopada, 18 grudnia.
Sassów. 14 lutego, 24 czerwca, 30 września, 6 grudnia, co poniedziałek i piątek targi.
Uniów. 15 sierpnia, na Wniebowzięcie N. Maryi Panny, obr. rus., trwa tydzień na futra.
Witków. 14 stycznia, 23 marca, 11 lipca, 1 października, 1 grudnia, co czwartek targi.
Załośce. 14 stycznia, 12 lutego, 14 marca, 12 kwietnia, 12 maja, 24 czerwca, 14 lipca, 3 sierpnia, 18 września, 13 października, 8 listopada, 4 grudnia, co poniedziałek i piątek targi.
Zborów. 25 marca, 5 lipca, 17 sierpnia, 25 września.
Złoczów. 19 stycznia, 1 lutego, 1 kwietnia, 7 maja, 9 czerwca, 2 sierpnia, 10 września, 7 listopada, 27 grudnia, targi co poniedziałek, środę i piątek.

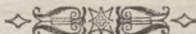
19. OBWÓD ŻOŁKIEWSKI.

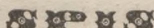
Bełz. 9 stycznia, 31 stycznia, 17 marca, 28 kwietnia, 24 czerwca, 2 lipca, 1 sierpnia, 13 października, 26 listopada, 12 grudnia, i co piątek targ tygodniowy.
Lubaczów. 21 marca, 21 maja, 29 czerwca, 8 sierpnia, 20 września, 18 grudnia.
Mosty wielkie. Dnia 5 kwietnia.
Narol. 19 marca, 24 sierpnia, i co czwartek targ tygodniowy.
Niemirów. 18 stycznia, 12 listopada, targ co czwartek.
Sokal. 18 stycznia, 23 kwietnia, 12 lipca, 4 paźdz., 20 listopada, na ś. Michała obrzędu rusk., i co piątek targ tygodniowy.
Tartaków. 14 lutego, 31 maja, 6 sierpnia, 30 paźdz., i 18 grudnia.
Żołkiew. 19 stycznia. 8 maja, 30 czerwca, 13 sierpnia, 12 listopada, i co wtorek i piątek targi.

NB. Podług c. k. rozporządzeń, nie wolno w niedzielę lub święto jarmarków lub targów odbywać, a zatém na dzień następujący odłożone być powinny.

JARMARKI ZAGRANICZNE.

Berdyczew. Jarmarków 3, jako to: 26 stycznia, 9 kwietnia, 23 czerw.
Brody. Na 3 króle, na ś. Łukasza.
Dubno. Na św. Piotra i Pawła, podług rusk. kal. trwa 3 tygodnie, 2 tygodnie przed tym jarmarkiem, zaczyna się jarmark na wełnę na 3ch króli, gdzie się odbywają różne obywatelskie interessa, trwa 4 tygod.
Gdańsk. 1 na ś. Dominik, 2 na ś. Marcin.
Grodno. Na podwyższenie ś. krzyża.
Królewiec. Na nowy rok, w poniedz. przed ś. Janem, po ś. Michale.
Lipsk. 1 na nowy rok, 2 na niedzielę Jubilate (N. 3 po Wielk.) 3 po ś. Michale.
Poczajów na Wołyniu. 4 niedzielny na Zielone Swięta ruskie i 4 niedzielny na Uśpienie rusk.

dzieł polskich najnowszych, znajdujących się w księgarni Wawrzyńca Pisza w Bochni.

(Cena w monecie konwenc.)

Abecadło polskie dla panien, przez J. S. Lwów 1851 15 kr.

Ahna F. Nowa Metoda praktyczna i łatwa, nauczenia się w krótkim czasie Języka Niemieckiego, przekład z francuzkiego według 3go wydania, z zastósowaniem do użytku młodzi polskiéj, przez Antoniego Tessarczyka. Kurs I. Bochnia 1851 30 kr.

Antoniewicza K. ks. Czytania świąteczne dla ludu naszego, oddział drugi. Kraków 1851 20 kr.

Antoniewicza K. ks. Droga krzyżowa z rycinami stacyi. Kraków 1850 23 kr.

Aulicha M. ks. Dziennik dwunastoletniéj Missyi apostolskiéj na wschodzie, 3 tomy. Kraków 1850 3 złr.

Bielowski A. Wstęp krytyczny do dziejów Polski. Lwów 1850 3 złr. 30 kr.

Borkowski L. O najdawniéjszych zabytkach pisemnych. Lwów 1850 30 kr.

Czajkowski M. Anna powieść. Wilno 1851 2 złr. 45 kr.

Goethego Pieśni i Ballady, tłumaczenie Ad. Gorcz. Wadowice 1851 20 kr.

Hofmanowa K. Pismo święte wybrane z ksiąg starego i nowego zakonu, objaśnione uwagami pobożnych uczonych i ofiarowane Matkom i dzieciom polskim, 2 części. Lwów 1846 4 złr. 30 kr.

Izmael Er. — Raschydi powiastka obrazowa z nad brzegów Nilu Kraków 1851 30 kr.

Krasicki K. Hr. Rachunki gospodarskie podług najprostszych zasad. Lwów 1851 10 kr.

Kraszewski J. J. Ostap Bondarczuk, powieść. Wilno 1851 2 złr.

— — *Złota legenda artystów, z angielskiego.* Wilno 1848 2 złr. 30 kr.

Krawczykiewicz S. Arytmetyka do użytku szkolnego i domowego, 2 części. Lwów 1850 50 kr.

Kremer J. Dr. Wykład systematyczny Filozofii, obejmujący wszystkie jéj części w zarysie. Tom 1. Fenomenologia. Logika. Kraków 1849 3 złr.

Łabieński E. Mićkiewicz w Rzymie. Odpowiedź na list bezimienny, umieszczony w Dzienniku polskim. Poznań 1850 6 kr.

Mićkiewicz A. Ballady, romanse i sonety. Wadowice 1850 40 kr.

Mickiewicz A. Rzecz o literaturze słowiańskiéj. Rok I. (1840 — 1841) Poznań 1850 3 złr.

Mikiewicz A. ks. Kazania o męce i śmierci, zmartwychwstaniu i Wniebowstąpieniu Jezusa Zbawiciela naszego. Lwów 1851 45 kr.

Nabożeństwo do Kommunii świętéj, polskim wiérszem pisane. Poznań 1850 30 kr.

Nobis R. Dokładna i praktyczna książka podręczna o wszystkich częściach i odnogach gospodarstwa wiejskiego dla gospodarzy i uczących się gospodarstwa; przełożona z niemieckiego z wielu wyobrażeniami w narysie. Leszno 1850, 3 zeszyty à 30 kr. 1 złr. 30 kr.

Opis Kalifornii pod względem jeograficznym, statystycznym i geologicznym. Kraków 1850 36 kr.

O skutkach soli nawozowéj i sposobie użycia onéjże w rolnictwie. Kraków 1851 15 kr.

Orelli K. Mała francuzka grammatyka dla początkowych. Lwów 1851 1 złr.

Osmański M. ks. Wywód i zbiór obowiązków Chrześcijanina Katolika. Brodnica 1850 1 złr.

Popliński A. Przykłady do tłómaczenia z łacińskiego na polskie. Poznań 1851 50 kr.

Posag uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Kraków 1850 45 kr.

Potocki J. Hr. Podróż do Turcyi i Egiptu z wiadomością o życiu i pismach tego autora. Kraków 1840 45 kr.

Reklewski W. Sielanki krakowskie. Kraków 1850 30 kr.

Roberti S. J. O ważności małych cnót. Kraków 1850 15 kr.

Rychcicki M. Piotr Skarga i jego wiek. Kraków 1850 3 złr. 45 kr.

*Schenk J. Żywy płot z głogu białego, czyli dokładna na*uka jak niewielkim kosztem samorodny przeszło 200 lat trwać mogący płot z głogu białego zasadzić, pielęgnować oraz utrzymywać, i tym sposobem ogrody i gospodarstwa wiejskie od znacznych uszkodzeń uchronić etc. Przekład z niemieckiego z 26 drzeworytami. Lwów 1844 1 złr.

Serwatowski W. ks. Wykład obudwu listów świętego Pawła do Koryntyan. Kraków 1850 2 złr.

*Szczaniecki J. Polowanie czyli Panicz w beczce. Kro*tofila ze śpiéwem w 3 odsłonach z roku 1790. Poznań 1850 30 kr.

*Suchecki H. Mały zwierzyniec dla grzecznych dzieci ja*ko abecadlnik, ozdobiony 24ma wyobrażeniami zwiérząt. Lwów 48 kr.

Spis dzieł polskich, znajdujących się w księgarni Wawrzyńca Pisza w Bochni.

Treść Religii, to jest Dzieje starego i nowego testamentu, oraz Katechizm rzymsko-katolicki przez X. A. R., drugie wydanie. Poznań 1851 40 kr.

Trzcieniecki J. i S. Stroński. Jeografia powszechna dla młodzieży. Lwów 1849 1 złr.

*Tyc Ant. X. Dzieje starego i nowego przymierza do u*żytku szkół elementarnych. Leszno 1845 30 kr.

Urbański A. Dr. Fizyka elementarna, ułożona dla niższych Gimnazyów i dla szkół realnych. Lwów 1849 40 kr.

Urbański A. Dr. Geometrya wyłożona sposobem uzmysławiającym do użytku młodzieży w Gimnazyach niższych. Lwów 1850 1 złr. 30 kr.

Ustawy towarzystwa św. Wincentego a Paulo w Grudniu 1835. Poznań 1850 20 kr.

Wiadomość o cudownem zjawieniu w mieście Rimini z ryciną przerysowaną z oryginalnego obrazu. Kraków, 1850 9 kr.

Wiśniewski T. Trzy wędrowcy, Chrześcianin, Żyd i Turek; czyli: Kto w Bogu pokłada zaufanie, o tém ma tenże ojcowskie staranie. Leszno 24 kr.

Wstęp do praktycznego wykładu teoryi produkcyi rolniczéj, napisał L. R. Kraków 1850 3 kr.

Zając X. Siedm grzéchów głównych w siedmiu kazaniach postnych, rozebrane i objaśnione. Leszno 1847 30 kr.

Zielewicz D. X. Katechizm rzymsko-katolicki, czyli wykład Nauki chrześcijańskiéj. Kraków 1850 1 złr.

Obrazy historyczne polskie z pałacu Biskupiego w Krakowie. Nr. 1 — 8go, na pap. zwyczajnym po 30 kr.
na papiérze chińskim po 45 kr.
— — — kolorowane po 1 złr. 30 kr.

Okolice Galicyi rysowane przez M. B. Stęczyńskiego, wraz z opisem. Lwów 1847 8 złr.

Dalszy ciąg nowości polskich.

Antoniewicz K. X. Nauki i mowy przygodne miane w Krakowie. Kraków 1851 1 złr.

Antoniewicz K. X. Pamiątka Jubileuszu w roku 1851. Kraków 7 1/2 kr.

*Bernardin de st. Pierre. Paweł i Wirginia, obraz przy*rody, z francuzkiego na polskie przełożył H. Witowski. Lwów 1851 2 złr. 15 kr.

*Biblioteka Klassyków polskich. Dzieła Ignacego Krasic*kiego, 10 tomów. Lipsk 1840 12 złr.

*Górale Bieskidowi zachodniego pasma Karpat. Rys etno*graficzny, zwyczajów i obyczajów włościan okolic Żywca. Skréślił L. D. Kraków 1851 1 złr. 15 kr.

Spis dzieł polskich, znajdujących się w księgarni Wawrzyńca Pisza w Bochni.

Kraszewski J. J. Budnik, obrazek. Wilno 1850 1 złr.

Kraszewski J. J. Tomko Prawdzic, wierutna bajka. Lwów 1850 40 kr.

Księga natury. Oddział I. O stworzeniu świata, według dzieła francuzkiego Despreaux i Dexdouits. Kraków 24 kr.

Mickiewicz A. Rzecz o literaturze słowiańskiéj, rok drugi i trzeci. Poznań 1851 6 złr.

Nie — Bajki. Powieści łożne przez Autora Listopada. Tom I. Petersburg 1851 2 złr.

Ximenes P. X. Krótki wykład świętych Ewangelii na Niedziele i Swięta całego roku, z włoskiego na polskie przełożone. 2 tomy. Lwów 1851 1 złr.

Portret J. E. Agenora Gołuchowskiego, Namiestnika Galicyi etc., rysowany przez J. Kurowskiego, litografowany w Paryżu 1 złr. 30 kr.

Dumas P. O wyrabianiu nawozów, ich zasiłków i bodźców, czyli podniet. Warszawa 1849 1 złr.

Kitowicz J. ks. Pamiętniki do panowania Stanisława Poniatowskiego. z manuskryptu dotąd drukiem nieogłoszonego. 3 tomy. Poznań 1845 3 złr.

Księcia Don Zuaua Manuela, Rady Patroniuszowe, czyli historyje i przykłady, opowiadane Hrabi Lukanorowi, z hiszpańskiego wydane po polsku. 2 tomy. Poznań 1847 2 złr.

La'mert S. Dr. Nauka życia, czyli: Jak i dla czego żyć trzeba. Warszawa 1850 2 złr. 15 kr.

Marchocki M. Historyja wojny moskiewskiéj. Poznań 1841 2 złr.

O siedmiu mędrcach historyja arcyciekawa. Poznań 40 kr.

Ostrowski T. X. Dzieje i prawa kościoła polskiego. 3 tomy. Poznań 1846 4 złr. 30 kr.

Podróże Gulliwera w nieznajome kraje przez Jonathana Swifta, polskie wydanie ozdobione 450 drzeworytami, 2 poszyty. Lipsk 1851 2 złr.

Pomysły o harmonii społecznéj, napisał Jan z Wygnańczyc Dąbrowa. Poznań 1845 40 kr.

Popliński A. Historyja powszechna, Tom II., zawierający dzieje wieków średnich, zeszyt I. Poznań 1850 40 kr.

Schmid K. Pisanki wielkanocne, powiastka w podarunku wielkanocnym dla dzieci. Wadowice 1851 15 kr.

Słowo Boże z starego testamentu wybrane, podług tłumaczenia X. J. Wujka. Poznań 1840 40 kr.

Suchecki H. Ustęp z lingwistyki porównawczéj. Lwów 20 kr.

gana pijaństwa a pochwała wstrzemięźliwości, w wszel-
ch okolicznościach użyteczna, w 8. 1845, na pap druk. opr. 12 kr.
ıka wyrobu i wypalania dobrych cegieł i dachówek ja-
ż zakładania cegielni, zebrana z praktycznych przekonań, dla wła-
li cegielni, strycharzy, i budowniczych. Z Abrysem na stawianie
i szopy, oprawne w okładkę kolor. 10 kr.
ędzie pochwalony Jezus Chrystus, Na wieki wieków
Szczére życzenia dla ludu wiejskiego przy zbliżającym się no-
u, na pap. druk. opr. 3 kr.
r ik, czyli wykład kabalistyczny snów, tak dla
ko i użytku układania numer do stawiania na loteryą słu-
ajnowszych i najstarszych senników starannie zebrany, uło-
owemi dodatkami pomnożony, w dwóch częściach, w 8. 1850,
iałym drukowym oprawny 12 kr.
wiérszem i prozą Julii Goczałkowskiéj. Trzy tomy
8. 1845, na pap. welinowym opr. w okładce kolorowéj 1 złr. 30 kr.
ianuszek od Tadzia dla Braciszków, czyli zbiór powiastek
la dzieci, tak dla chłopczyków jako i dziéwczątek małych. Tomik 1,
, 3 i 4, w 12. 1847 — 1850, na pap. białym opr. w okładkę koloro-
ą, każden tomik pojedynczo 10 kr.
w oprawie ozdobnéj na premie każden po 20 kr.
— — — 4 tomiki razem 1 złr.
idok górniczego miasta Bochni, obraz na pięknym papié-
ze rysunkowym na arkuszu drukowany 20 kr.
ódło szczęścia jest w nas samych, przez Julję Goczał-
owską, w 8. 1846, na pap. białym drukowym z okładką kolorową
prawne 8 kr.
w oprawie ozdobnéj na premie 20 kr.
cie Pana i Zbawiciela naszego Jezusa Chrystusa, dla
łodzieży z uwagami moralnemi przez Dra. Jędrzeja Reichenbergera.
Wydanie polskie 20 kr.
w oprawie ozdobnéj na premie 30 kr.
d wieczny tułacz z Jeruzalem imieniem Ahaswerus, któ-
y mówi: że żył przed ukrzyżowaniem Chrystusa Pana, i przez wszech-
ocność Boga jeszcze do dzisiejszego dnia żyje, w 12. 1852. na pap.
iałym drukowym opr. 3 kr.

---

ntyczki, czyli: Najnowszy zbiór pieśni kościoła Bożego
a cały rok, na duchowną pociechę i pożytek ludzi pobożnych, z róż-
ych ksiąg zebrany i do druku podany, w 16. 1852, na pap. białym
rukowym opr. w pap. z tasiemkami 20 kr.
opr. w półskórek z tasiemkami 24 kr.
opr. całkiem w skórkę z tasiemkami 30 kr.
same Kantyczki na pap. drukowym nieoprawne 16 kr.
alendarz pospolity domowy i gospodarski, polski, ru-
ski i żydowski na rok przyszły,
ner Schreib= Haus= und Wirthschafts=Kalender, auf das künf=
ige Jahr.

W druku są:

ęgarek czyscowy, czyli: Nabożeństwo za dusze zmarłych.
sty, Ewanielie i Epistoły na wszystkie dni i Swięta ca-
ego roku.
icium codzienne, dla dusz pobożnych chrześcijan katoli-
ów, czyli: Kwiaty Lilijowe z modlitw osobliwszą wonność na cześć
chwałę Boga Najwyższego, Maryi P. i honór Swiętych Pańskich wydające.
